

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า
สำหรับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) ถึง (6)
แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

เมษายน 2567

สารบัญ

	หน้า
บทนำ.....	1
อธิธานศัพท์.....	4
หัวข้อที่ 1 การกำหนดนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและ ปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพ ทำลายล้างสูง.....	6
1.1 การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยง ด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธ ที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16.....	7
1.2 ระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ภายในองค์กร.....	9
1.3 แนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน.....	9
หัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง.....	18
2.1 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร.....	18
2.2 การประเมินความเสี่ยงของลูกค้าย่อยก่อนการอนุมัติรับลูกค้า.....	25
2.3 การบริหารและบรรเทาความเสี่ยง.....	31
หัวข้อที่ 3 การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าย่อยก่อนการอนุมัติรับลูกค้า.....	34
3.1 แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าย่อย.....	34
3.2 แนวทางการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง.....	51
3.3 การตรวจสอบรายชื่อบุคคลและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าย่อย กับรายชื่อบุคคล ที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง.....	56
3.4 การขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมจากลูกค้าย่อย เพื่อนำมาพิจารณา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม เป็นครั้งคราวกับลูกค้าย่อย.....	57
3.5 วิธีปฏิบัติในการอนุมัติรับลูกค้าย่อย.....	58

หัวข้อที่ 4 การทบทวนข้อมูลและตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม ของลูกค้ำ.....	60
4.1 การทบทวนข้อมูลของลูกค้ำให้เป็นปัจจุบัน.....	60
4.2 ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้ำ.....	61
หัวข้อที่ 5 การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำสำหรับลูกค้ำความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD) และมาตรการตอบโต้กับลูกค้ำ หรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ ที่มาจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูง.....	66
5.1 ลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูง.....	66
5.2 ขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำสำหรับลูกค้ำความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD).....	66
5.3 มาตรการตอบโต้ (Countermeasures).....	70
หัวข้อที่ 6 การพึ่งพาบุคคลที่สาม การควบคุมภายในและนโยบายสำหรับสาขาและบริษัทในเครือ.....	72
6.1 การพึ่งพาบุคคลที่สาม.....	72
6.2 นโยบายและมาตรการควบคุมภายใน.....	73
6.3 นโยบายและมาตรการสำหรับสาขาและบริษัทในเครือของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16.....	74
หัวข้อที่ 7 การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบ เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ.....	80
ภาคผนวก.....	82
ข้อเสนอแนะและตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการด้านการฟอกเงินและ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง สำหรับ	
1) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) : การดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็น ที่ปรึกษาในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตาม กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์.....	83
2) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (2) : ผู้ประกอบอาชีพค้ำอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ รวมถึง ผู้ประกอบอาชีพค้ำของเก่าตามมาตรา 16 (5) ประเภทเพชรพลอย ทอง นาก เงิน หรืออัญมณีตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า... ..	89
3) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (3) : ผู้ประกอบอาชีพค้ำหรือให้เช่าซื้อรถยนต์ รวมถึงผู้ประกอบอาชีพค้ำของเก่าตามมาตรา 16 (5) ประเภทรถยนต์ตาม กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า.....	97
4) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (4) : ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือ ตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์.....	111

- 5) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (5) : ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า..... 120
- 6) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (6) : ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน..... 131

บทนำ

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

เหตุผลการดำเนินการ

ตามที่คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force: FATF) ได้ออกข้อแนะนำมาตรฐานเพื่อการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตลอดจนการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (FATF Recommendations) ให้แต่ละประเทศนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของแต่ละประเทศ และประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศสมาชิกของกลุ่มเอเชียแปซิฟิก (Asia/Pacific Group: APG) ได้ออกกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2563 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2563 เพื่ออนุวัติการตามข้อแนะนำที่ 10 เรื่อง มาตรการในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ไปจนถึงข้อแนะนำที่ 23 เรื่อง การกำหนดมาตรการอื่น ๆ สำหรับกลุ่มที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Designated Non-Financial Businesses and Professions (DNFBP) นั้น

เนื่องจากผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ปัจจุบันมีอยู่หลายกลุ่มทั้งที่เป็นสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพ ซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งตามข้อแนะนำของ FATF ข้อ 34 ได้แนะนำให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลควรจัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพให้สามารถดำเนินการตามมาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้ ประกอบกับ มาตรา 40 (3/1) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติ กำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม สำนักงาน ปปง. โดยกองกำกับและตรวจสอบ จึงได้ออกแนวทางปฏิบัติฉบับนี้ โดยให้ยกเลิกแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่ออกตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าฉบับเดิมทั้งหมด

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมแต่ละกลุ่มธุรกิจมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามกฎหมายและอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมแต่ละกลุ่มนำไปปรับใช้ในการกำหนดและดำเนินการตามนโยบาย แนวทางปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติภายในองค์กรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับธุรกิจ และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

บททั่วไป

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence : CDD) เป็นมาตรการหนึ่งที่มีความสำคัญในการคัดกรองลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมเพื่อป้องกันไม่ให้คนร้ายนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเข้าสู่ระบบผ่านการทำธุรกรรม โดยใช้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ดังนั้น กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 จึงได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (AML/CTPF) ที่ต้องผ่านความเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการหรือผู้บริหารระดับสูง เพื่อต้องการให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ โดยนโยบายดังกล่าวจะต้องจัดทำให้สอดคล้องและเป็นไปตามความเสี่ยงภายในองค์กรของตนเอง ซึ่งสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องรู้ถึงความเสี่ยงภายในดังกล่าวจากการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร พร้อมทั้งต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงขององค์กร รวมทั้งต้องกำหนดให้มีมาตรการ แนวทาง หรือวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายด้วย

นอกจากนี้ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย และเป้าหมายในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงภายในองค์กรในทางปฏิบัติ ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต้องมีกระบวนการในการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการประเมินและการบริหารความเสี่ยงลูกค้าของตนทุกรายตั้งแต่กระบวนการรับลูกค้า โดยมีข้อควรคำนึงในเรื่องการห้ามสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าที่ปกปิดชื่อจริงหรือใช้ชื่อแฝง¹ และการห้ามให้ลูกค้าทราบถึงกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนด² โดยเป็นไปตามมาตรฐานสากลในเรื่อง Tipping-off³ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาว่าเป็นลูกค้าแล้วก็ต้องตรวจสอบธุรกรรมที่ลูกค้าได้ทำขึ้นเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยง ในกรณีที่สงสัยว่าเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยง การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และหากพบธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยให้รายงานมายังสำนักงานตามแบบและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ ระหว่างที่ยังคงดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือธุรกรรมอยู่นั้นต้องมีการทบทวนและปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้าที่ใช้ในการแสดงตน

¹ ข้อ 4 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

² พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาตรา 21/1 ห้ามมิให้ผู้มีหน้าที่รายงาน ตามมาตรา 13 และมาตรา 16 หรือบุคคลใดเปิดเผยข้อมูลหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันอาจทำให้ลูกค้าหรือบุคคลภายนอกทราบเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า การรายงานธุรกรรมหรือการส่งข้อมูลอื่นใดไปยังสำนักงาน เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาลหรือเป็นการเปิดเผยข้อมูลระหว่างสำนักงานใหญ่กับสาขาของผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 ที่ตั้งอยู่ในหรือต่างประเทศเพื่อดำเนินการอันเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

³ ข้อแนะนำที่ 22.1 ประกอบข้อแนะนำที่ 10.20 CDD and Tipping – off : In cases where financial institutions form a suspicion of money laundering or terrorist financing, and they reasonably believe that performing the CDD process will tip-off the customer, they should be permitted not to pursue the CDD process, and instead should be required to file an STR

การระบุตัวตน เพื่อนำมาพิจารณาในการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงให้เป็นปัจจุบัน และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า (ไม่รวมถึงข้อมูลของลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว) และเมื่อยุติความสัมพันธ์แล้วก็ต้องเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าไว้เป็นเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้าดังกล่าว ทั้งนี้ กระบวนการหรือวิธีการปฏิบัติที่สำคัญจะได้กล่าวโดยละเอียดในแนวทางปฏิบัติฉบับนี้ต่อไป

อภิธานศัพท์

นิยามศัพท์ตามกฎหมายกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563 มีดังต่อไปนี้

“ลูกค้ำ” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ซึ่งสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16

“ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ” หมายความว่า การทำธุรกรรมระหว่างลูกค้ำฝ่ายหนึ่งกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บริการทางการเงิน ทางธุรกิจทางการค้า หรือทางวิชาชีพของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อย่างต่อเนื่องหรือในช่วงระยะเวลาที่ตกลงกัน

“ธุรกรรมเป็นครั้งคราว” หมายความว่า การทำธุรกรรมระหว่างลูกค้ำฝ่ายหนึ่งกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บริการทางการเงิน ทางธุรกิจทางการค้า หรือทางวิชาชีพของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 เป็นรายครั้งโดยไม่ได้มุ่งหมายที่จะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

“บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งตกลงกันทางกฎหมายให้เป็นผู้ครอบครอง ใช้ จำหน่าย หรือบริหารจัดการทรัพย์สินไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เพื่อประโยชน์ของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง

“ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” หมายความว่า บุคคลธรรมดาผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงหรือ มีอำนาจควบคุมความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ำกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 หรือบุคคลที่ลูกค้ำทำธุรกรรมแทน รวมถึงบุคคลผู้ใช้อำนาจควบคุมนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

“บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญหรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าวในประเทศหรือต่างประเทศ ได้แก่ ประมุขแห่งรัฐหรือรัฐบาล รัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ระดับสูง ของรัฐ ศาลองค์กรอิสระ องค์กรอัยการ หรือทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้มีบทบาทสำคัญในพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญหรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าวในองค์การระหว่างประเทศ และผู้ที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าระดับดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่ เลขาธิการ ปปง. ประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ปปง.

“สมาชิกในครอบครัว” หมายความว่า

(1) บิดา มารดา บุตร ผู้รับบุตรบุญธรรม หรือบุตรบุญธรรมของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

(2) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันหรือพี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

(3) คู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันท์สามีภรรยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสของบุคคล ที่มีสถานภาพทางการเมืองหรือของบุคคลตาม (1) หรือ (2)

“ผู้ใกล้ชิด” หมายความว่า

(1) บุคคลซึ่งเป็นผู้ครอบครองหรือดูแลทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

(2) บุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดอันเนื่องมาจากการสร้างหรือดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอำนาจและความรับผิดชอบในการวางแผน การกำกับ หรือการควบคุมกิจกรรม รวมถึงการจัดการและการบริหารงานของสถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบการอาชีพ ตามมาตรา 16

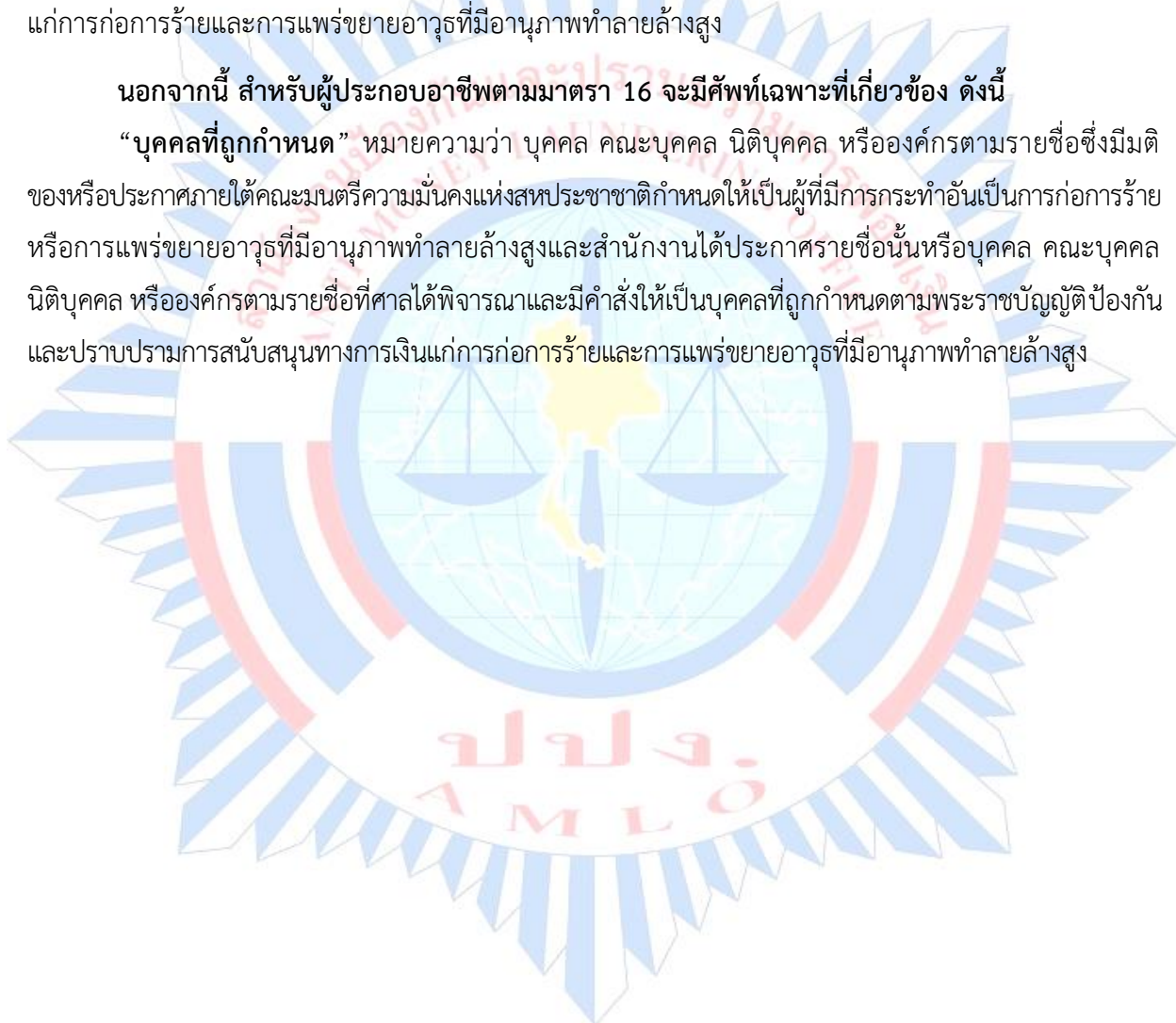
“ความเสี่ยง” หมายความว่า ความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

“แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ” หมายความว่า แหล่งข้อมูลที่มีการให้ข้อมูลหรือจัดทำข้อมูล อย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ หรือมีการอ้างอิง เพื่อให้ประชาชนหรือกลุ่มธุรกิจสามารถตรวจสอบหรือทราบข้อมูลต่าง ๆ ได้

“Money Laundering and Terrorism and Proliferation of Weapon of Mass Destruction Financing หรือ ML/TPF” หมายความว่า การฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

นอกจากนี้ สำหรับผู้ประกอบการตามมาตรา 16 จะมีศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

“บุคคลที่ถูกกำหนด” หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงและสำนักงานได้ประกาศรายชื่อนั้นหรือบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กรตามรายชื่อที่ศาลได้พิจารณาและมีคำสั่งให้เป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

หัวข้อที่ 1

การกำหนดนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 เป็นผู้ที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม โดยแนวทางปฏิบัติฯ ฉบับนี้ “ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16” ให้หมายถึง (1) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ตามมาตรา 13 (2) ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ (3) ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์ (4) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ (5) ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาด และค้าของเก่า (6) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน⁴ มีหน้าที่ในการกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 โดยควรจัดทำเป็นภาษาไทย และมีเนื้อหาประกอบด้วย⁵

1. นโยบายหลักภายในองค์กรด้านการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยง ML/TPF ซึ่งเป็นนโยบายภาพรวมทั้งหมดขององค์กร
2. นโยบายและระเบียบวิธีการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงภายในองค์กร
3. ระเบียบวิธีการในรายละเอียดของเรื่องต่าง ๆ โดยจัดทำในรูปแบบของแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ทั้งนี้ นโยบายและระเบียบวิธีการดังกล่าวต้องผ่านการเห็นชอบและอนุมัติจากคณะกรรมการหรือผู้บริหารที่มีอำนาจระดับสูงขององค์กรผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 และมีความสำคัญในระดับสูงสุด โดยกำหนดเป็นเป้าหมายที่ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด⁶

⁴ หมายเหตุ : 1) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (7) และ (9) ปัจจุบันถูกกำหนดให้เป็นสถาบันการเงิน ตามกฎกระทรวง (พ.ศ.2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 15 (พ.ศ. 2562)

2) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (8) เนื่องจากเป็นบริการชำระเงินประเภทหนึ่งที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยระบบชำระเงิน จึงขอให้ไปดูแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ ตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน (ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการชำระเงิน)

3) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (10) ขอให้ไปดูแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับสถาบันการเงิน ประเภทผู้ให้บริการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และผู้ให้บริการโอนเงินระหว่างประเทศ

⁵ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่องแนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5

⁶ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 8

1.1 การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

การกำหนดนโยบายหลักของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องพิจารณาสาระสำคัญในประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ประกอบกับแนวทางปฏิบัติ ฉบับนี้ โดยนโยบายดังกล่าวต้องมีสาระสำคัญอย่างน้อย ดังนี้

(1) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 จะต้องกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 โดยให้เจ้าหน้าที่ภายในองค์กรปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยต้องนำปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้า พื้นที่ประเทศ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ช่องทางในการให้บริการ มาใช้ประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยง และให้นำผลการประเมินและบริหารความเสี่ยงตามรายงานการประเมินความเสี่ยงระดับชาติที่สำนักงานจัดทำขึ้นมาพิจารณาประกอบด้วย รวมทั้งต้องนำผลการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรมาพิจารณากำหนดมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงให้เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว

(2) ในการรับลูกค้า ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดกระบวนการเพื่ออนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม หรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมกับลูกค้า โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดให้ลูกค้าแสดงตนการระบุตัวตนของลูกค้า และการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ดังนี้

(ก) เพื่อให้บรรลุนโยบายและระเบียบวิธีการรับลูกค้า ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องจัดให้มีแนวทาง หรือวิธีการ หรือคู่มือเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติ

(ข) การรับลูกค้าเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการขอหรือแสวงหาข้อมูลการแสดงตนของลูกค้า และการระบุตัวตนของลูกค้า การตรวจสอบข้อมูลของลูกค้า การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า การหาผู้ได้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า การตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด และการอนุมัติหรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม นับแต่เมื่อได้รับแจ้งความประสงค์จากลูกค้า

(3) การบริหารและบรรเทาความเสี่ยง ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดหลักการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าทั้งหมด โดยต้องพิจารณาปัจจัยในการกำหนดความเสี่ยงไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด และต้องดำเนินการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงตลอดระยะเวลาที่ยังดำเนินการความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าและสิ้นสุดลงเมื่อยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ดังนี้

(ก) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องประเมินความเสี่ยงของลูกค้ำตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้บรรลุนโยบายและระเบียบวิธีการบริหารความเสี่ยงพร้อมทั้งจัดทำแนวทาง หรือวิธีการ หรือคู่มือเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติ ในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้ำที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ในบริการทุกประเภทและในทุกช่องทางที่ให้บริการ

(ข) การบริหารความเสี่ยง เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการประเมินเพื่อระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ การกำหนดระดับความเสี่ยงสำหรับลูกค้ำแต่ละราย การตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรม ซึ่งสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้ำ การตรวจทานข้อมูลการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ ซึ่งสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้ำ การทบทวนการประเมินความเสี่ยง จนถึงการยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้ำแต่ละราย

(4) การรายงานธุรกรรมมายังสำนักงานให้กำหนดประเภทธุรกรรม วิธีการ และขั้นตอนการรายงานธุรกรรมให้ชัดเจน โดยให้เป็นไปตามแบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด⁷

(5) มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กร และขนาดธุรกิจของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 โดยรายละเอียดของนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

(6) มีมาตรการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลระหว่างบริษัทกับสาขาหรือบริษัทในเครือทั้งในประเทศและต่างประเทศ และอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน รวมถึงจัดทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการในการดำเนินการดังกล่าวและวิธีการในการรักษาความลับจากการร่วมใช้ข้อมูล (กรณีที่มีสาขาหรือบริษัทในเครือ)

(7) มีมาตรการเกี่ยวกับวิธีการ ขั้นตอน และรายละเอียดในการเก็บรักษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้ลูกค้ำแสดงตน ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำและข้อมูลเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรม ทั้งนี้ หากสำนักงาน ปปง. ขอตรวจสอบข้อมูลผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องมีข้อมูลให้ตรวจสอบได้และสามารถจัดส่งข้อมูลตามที่สำนักงาน ปปง. ร้องขอได้ตามกำหนดเวลา รวมถึงจัดทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการในการจัดเก็บรักษารายละเอียดดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดแผนในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบายและระเบียบวิธีการดังกล่าว โดยต้องได้รับการทบทวนเป็นระยะและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เช่น มีการทบทวนปีละ 1 ครั้ง หรือเมื่อกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

นโยบายดังกล่าวข้างต้น จะระบุรายละเอียดอย่างน้อยเพียงใดมิใช่สาระสำคัญในขั้นตอนนี้ เพราะการระบุรายละเอียดขั้นตอน มักจะปรากฏอยู่ในแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ

⁷ แนวทางในการปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรมสำหรับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

1.2 ระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 จะต้องดำเนินการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร เพื่อให้เข้าใจและรู้จุดที่เป็นความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของตน และต้องกำหนดมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยง พร้อมทั้งกำหนดขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำเอกสารการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

(2) ดำเนินการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างสม่ำเสมอ โดยพิจารณาจากปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ดังต่อไปนี้ **ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้า พื้นที่หรือประเทศ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ หรือช่องทางในการให้บริการ** (สำหรับวิธีการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรและตัวอย่างสามารถศึกษาได้ในหัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง)

(3) กำหนดมาตรการและวิธีการในการบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว

(4) ปรับปรุงข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ให้เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุด เพื่อให้ผลการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงมีความถูกต้องและครบถ้วน

(5) ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 นำผลการประเมินและบริหารความเสี่ยงตามรายงานการประเมินความเสี่ยงระดับชาติที่สำนักงาน ปปง. กำหนดขึ้นมาใช้พิจารณาประกอบการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ด้วย

1.3 แนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 จะต้องจัดทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติที่มีรายละเอียดชัดเจนเพียงพอเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน โดยกำหนดให้มีความสอดคล้องกับผลการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ด้วย

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ในเรื่องดังต่อไปนี้

1.3.1 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ในการรับลูกค้า

การรับลูกค้า เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามนโยบายหลัก เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง สำคัญในแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ในการรับลูกค้า ต้องกำหนดกระบวนการเพื่ออนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม หรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมกับลูกค้า โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดให้ลูกค้าแสดงตน การระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดวิธีการให้บุคลากรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) วิธีปฏิบัติในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน โดยระบุประเภทข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานที่ลูกค้า ต้องแสดงหรือให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ประเภทแบบสอบถามข้อมูลที่ต้องกรอก วิธีการกรอก และแนะนำวิธีการปฏิบัติต่อลูกค้าในกรณีต่าง ๆ เช่น

- ลูกค้าที่ขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16
- ลูกค้าที่เคยสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 มาก่อน
- ลูกค้าที่เป็นบุคคลทพพลภาพหรือพิการ
- ลูกค้าที่ให้ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานไม่ครบถ้วน

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดหลักการที่ไม่ขัดต่อประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ฉบับที่ประกาศราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 ดังนั้น จึงควรพิจารณาประกาศดังกล่าวอย่างเคร่งครัดประกอบกับแนวทางปฏิบัติฯ ฉบับนี้

2) วิธีปฏิบัติในการขอหรือแสวงหาข้อมูลเพื่อระบุตัวตนของลูกค้า โดยต้องเหมาะสมกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ลูกค้าใช้บริการ รวมถึงวิธีการตรวจสอบข้อมูลประเมินผลเบื้องต้นเพื่อพิจารณาการขอข้อมูลเพิ่มเติม วิธีการตรวจสอบกับข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด และวิธีปฏิบัติในกรณีต่าง ๆ เช่น

- กรณีที่ประเมินได้ว่า ต้องขอข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติม เนื่องจากพบปัจจัยความเสี่ยงบางประการของลูกค้า

- กรณีที่พบว่า ลูกค้าไม่ยินยอมให้ข้อมูล
- กรณีที่พบว่า ลูกค้าให้ข้อมูลเท็จ
- กรณีที่พบว่า ลูกค้ามีข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือตรงกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนด
- วิธีการขอขยายระยะเวลาในการอนุมัติรับลูกค้า

3) วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนในการหาผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า ให้มีการดำเนินการเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่สอดคล้องตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 20

4) วิธีปฏิบัติในการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและการพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับฐานข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

5) วิธีปฏิบัติในการประเมินและบริหารความเสี่ยงลูกค้าก่อนสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว (สำหรับวิธีการประเมินความเสี่ยงสามารถศึกษาได้จากหัวข้อ 2.2 การประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายก่อนการอนุมัติรับลูกค้า)

6) วิธีปฏิบัติในการอนุมัติหรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม ควรกำหนดขั้นตอนและวิธีการอนุมัติหรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมในกรณีต่าง ๆ กับลูกค้าให้ชัดเจน อย่างน้อยควรกำหนดขั้นตอนดังต่อไปนี้

- วิธีและขั้นตอนในการอนุมัติรับลูกค้าหรือการทำธุรกรรม ในแต่ละระดับความเสี่ยง
- วิธีการปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม กับลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงสูง หรือกรณีตรวจพบว่าลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง⁸ เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือลูกค้าที่ไม่สามารถตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้

1.3.2 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงสำหรับลูกค้า

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดหลักการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง สำหรับลูกค้าทั้งหมด โดยต้องพิจารณาปัจจัยในการกำหนดความเสี่ยงไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด และต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยงตลอดระยะเวลาที่ยังดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าและสิ้นสุดลงเมื่อยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า

การบริหารความเสี่ยง เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการประเมินเพื่อระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ขั้นตอนการกำหนดระดับความเสี่ยงสำหรับลูกค้าแต่ละราย ขั้นตอนการตรวจทานข้อมูลการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมซึ่งสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า ขั้นตอนการทบทวนการประเมินความเสี่ยง จนถึงขั้นตอนการยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าแต่ละราย

สาระสำคัญในการกำหนดนโยบายบริหารความเสี่ยง ควรประกอบด้วย

- หลักเกณฑ์และการกำหนดปัจจัยความเสี่ยงเพื่อประเมินความเสี่ยงสำหรับลูกค้า
- แนวทางในการใช้ดุลยพินิจในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงลูกค้า
- วิธีการสรุปผลการประเมินความเสี่ยงและขออนุมัติดำเนินการปรับปรุงความเสี่ยง
- กระบวนการหลังได้รับอนุมัติผลการประเมินและการเก็บบันทึกข้อมูล

⁸ ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

1.3.3 แนวทางปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินและบริหารความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการทั้งหมด ที่ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ให้บริการแก่ลูกค้า และมาตรการในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่อาจเกิดขึ้นก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง สำหรับผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการทั้งหมด ที่ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ให้บริการแก่ลูกค้า โดยจะต้องกำหนดแนวทางปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติซึ่งระบุปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงให้ครบถ้วนตามกฎหมาย โดยต้องแสดงถึงวิธีการ รายละเอียด และผลการประเมินความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการทั้งหมด รวมถึงต้องกำหนดมาตรการบรรเทาความเสี่ยงที่เหมาะสม (ตัวอย่างวิธีการในการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์มีรายละเอียดปรากฏอยู่ในหัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง)

นอกจากนี้ในกรณีที่ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ หรือช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการนำเทคโนโลยีใหม่หรือเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนามาใช้กับผลิตภัณฑ์และบริการที่มีอยู่เดิมและที่จะมีขึ้นใหม่ ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ ช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ เช่น

1) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เป็นช่องทางบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีลักษณะหรือข้อมูลเกี่ยวกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ ที่ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ใช้เพื่อเชื่อมโยง ติดต่อ เข้าถึง การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบัน

2) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เป็นช่องทางบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีลักษณะหรือข้อมูลเกี่ยวกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ใช้เพื่อเชื่อมโยง ติดต่อ เข้าถึง การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งจัดทำหรือพัฒนาขึ้นใหม่ และจะเริ่มปฏิบัติการขาย หรือให้บริการในอนาคต

โดยผลของการประเมินความเสี่ยงนั้น ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องทราบว่า การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์จะมีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงมากน้อยเพียงใด และการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์นั้น จะมีความเสี่ยงต่อการฝ่าฝืนหรือไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมถึงกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง หรือไม่

การประเมินความเสี่ยงดังกล่าวให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินธุรกิจ ปริมาณธุรกรรม และความซับซ้อนของเทคโนโลยี โดยต้องกำหนดมาตรการในการบรรเทาความเสี่ยง เช่น จำกัดจำนวนครั้งของการทำธุรกรรม จำกัดประเภทของการทำธุรกรรม หรือจำกัดจำนวนเงินของการทำธุรกรรมที่สามารถทำได้ และควรกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนในการรับลูกค้าหรือรับทำธุรกรรม หรือวิธีการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า และติดตามความเคลื่อนไหวของลูกค้า

ในกรณีที่พบว่าการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์ มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการฝ่าฝืนหรือไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมถึงกฎกระทรวง ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง และไม่สามารถบรรเทาความเสี่ยงที่เหมาะสมได้ตามหลักการข้างต้นได้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องไม่ออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ ช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ หรือยุติการใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจ ช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการทันที รวมถึง ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดแผนในการตรวจทาน ทบทวน และพัฒนามาตรการบรรเทาความเสี่ยงสำหรับการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่เสมอ

1.3.4 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานการทำธุรกรรม

(ให้นำรายละเอียดในแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม สำหรับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ที่สำนักงาน ป.ง. ได้เผยแพร่มาใช้เป็นข้อมูลในการทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ให้ครอบคลุมในเรื่องของแบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด)

1.3.5 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการในการจัดเก็บรายละเอียดของข้อมูลและเอกสาร

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการจัดเก็บรายละเอียดของลูกค้า ที่เกี่ยวกับการแสดงตน การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า และการรายงานการทำธุรกรรม เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 22 และมาตรา 22/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเก็บรักษา รายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2559 ดังนี้

1) รายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตน ต้องเก็บรักษาเอกสารเป็นเวลา 5 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า หรือนับแต่วันที่ได้มีการทำธุรกรรมสำหรับกรณีลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

2) รายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ต้องเก็บรักษาเอกสารเป็นเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า หรือนับแต่วันที่ได้มีการทำธุรกรรมสำหรับกรณีลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว อย่างน้อยดังต่อไปนี้

2.1) นโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมถึงแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

2.2) ผลการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร

2.3) หลักเกณฑ์ภายในองค์กรและมาตรการบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่อาจเกิดขึ้นก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ

2.4) การทำธุรกรรมของลูกค้าและการตรวจสอบธุรกรรมที่ลูกค้าได้ทำขึ้นเพื่อบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมที่สงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

2.5) การปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้า ที่ใช้ในการแสดงตน การระบุตัวตนและข้อมูลที่น่ามาพิจารณา ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้เป็นปัจจุบัน

2.6) การบริหารความเสี่ยงและการจัดระดับความเสี่ยงลูกค้า

2.7) การดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ได้แก่

(ก) การระบุตัวตนและการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย และผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

(ข) การตรวจสอบข้อมูลของลูกค้า บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย และผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(ค) วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

(ง) ผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมตลอดระยะเวลาการสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้า และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำธุรกรรมเพื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมของลูกค้า

2.8) การตรวจสอบการมอบอำนาจสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวในนามของลูกค้า

2.9) ผลการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าของลูกค้าปัจจุบัน

2.10) ผลการตรวจสอบธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย และ/หรือรายละเอียดเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

2.11) การดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

2.12) รายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าอื่นตามทีเลขาธิการ ป.ง. ประกาศกำหนด

เว้นแต่ จะได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเลขาธิการ ป.ง. ให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

สำหรับวิธีการเก็บรักษารายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงตน การทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริง และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 สามารถจัดเก็บไว้เป็น เอกสารหรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยเก็บรักษาไว้อย่างถูกต้องครบถ้วน ตามวิธีการที่ปลอดภัย นำเชื่อถือ รักษา ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ในการตรวจสอบและเพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงตามกฎหมาย รวมทั้งสามารถเรียกดูหรือ ส่งมอบรายละเอียดดังกล่าวได้ตามที่สำนักงาน ป.ง. กำหนด

1.3.6 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม กับความเสี่ยงภายในองค์กร และขนาดธุรกิจของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดและดำเนินนโยบายและระเบียบวิธีการ เกี่ยวกับการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของผู้ประกอบอาชีพตาม มาตรา 16 ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 49 และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและ ระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 โดยมี รายละเอียดของนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในดังต่อไปนี้

1) กำหนดโครงสร้างในการกำกับดูแลโดยให้มีส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบ ที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและ การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และมีพนักงานระดับผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแล การปฏิบัติงานนั้น ๆ ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ควรจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อดำเนินการ กำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว

2) กำหนดกระบวนการคัดเลือกพนักงานก่อนการว่าจ้างให้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการ แพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยมีขั้นตอนและวิธีการมีมาตรฐานระดับสูงในการคัดเลือกบุคคล เช่น จะต้องมีการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าบุคคลที่จะว่าจ้างให้เป็นพนักงานนั้นไม่เป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรืออาจตรวจสอบประวัติอาชญากรรมว่า บุคคลที่จะว่าจ้างให้เป็นพนักงานนั้นไม่เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษา ถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และฐานสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

3) จัดให้พนักงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพ ทำลายล้างสูงเข้ารับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการ ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลาย ล้างสูงตั้งแต่ก่อนเริ่มปฏิบัติงานและอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงานนั้น โดยกำหนดให้มีการอบรม ทบทวนความรู้ความเข้าใจดังกล่าวและการกำหนดระยะเวลาไว้อย่างชัดเจน เช่น ทุก ๆ 1 ปี หรือกรณีที่ กฎหมายมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอันส่งผลกระทบต่อการทำงานของพนักงานของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 เพื่อให้ ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ในการอบรมนั้นผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ควรจัดให้มี

การจัดเก็บหลักฐานการฝึกอบรม เช่น ทะเบียนรายชื่อพนักงานผู้เข้ารับการอบรม กำหนดการอบรม หรือ แผนการอบรมประจำปีขององค์กรผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 (พนักงานในความหมายของข้อนี้ หมายถึง พนักงานที่ได้รับการบรรจุโดยผ่านขั้นตอนของการทดลองงานเรียบร้อยแล้ว)

4) กำหนดให้มีกลไกในการตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระ โดยมีส่วนงานหรือพนักงาน ผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระจากการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานและการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในนั้น อาจเป็นบุคลากรภายในหรือภายนอกองค์กรก็ได้ แต่ต้องขึ้นตรงต่อผู้บริหารระดับสูงของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 และจัดให้มีรายงานผลการตรวจสอบภายในนั้น ต่อผู้บริหารที่มีหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจรายด้วย ทั้งนี้ การตรวจสอบภายในดังกล่าวควรกำหนดกรอบและหัวข้อในการตรวจสอบภายในให้สอดคล้องกับความเสี่ยงภายในองค์กรและบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เช่น หัวข้อเกี่ยวกับนโยบายและระเบียบวิธีการ แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติต่าง ๆ ต้องสอดคล้องกับกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของทางการที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน หัวข้อการจัดให้ลูกค้าและลูกค้ำที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแสดงตน โดยแสดงข้อมูล และหลักฐานประกอบการแสดงตนครบถ้วนตามที่กำหนดในนโยบายหรือแนวปฏิบัติของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ทั้งนี้ อาจกำหนดวิธีการสุ่มตรวจการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วย และจะต้องจัดทำรายงานผลการตรวจสอบภายในและจัดให้มีรายงานผลการตรวจสอบภายในเพื่อเสนอต่อพนักงานระดับผู้บริหารที่มีหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจรายด้วย (การตรวจสอบภายในตามนโยบายนี้ หมายรวมถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงานใหญ่ สาขาและบริษัทในเครือ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ)

การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในข้างต้นนั้น ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องมีกระบวนการในการทบทวนและปรับปรุงนโยบายและระเบียบวิธีการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อย่างสม่ำเสมอ

1.3.7 แนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติ มาตรการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลระหว่างผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 กับสาขาหรือบริษัทในเครือทั้งในประเทศและต่างประเทศ และอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและการบริหารความเสี่ยง ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดให้มีนโยบายและขั้นตอนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลระหว่างผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 กับสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศและอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน โดยต้องกำหนดให้มีมาตรการในการรักษาความลับจากการร่วมใช้ข้อมูลอย่างเคร่งครัด และห้ามเปิดเผยข้อเท็จจริงหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันอาจทำให้ลูกค้าทราบเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ เว้นแต่มีกฎหมายภายในประเทศหรือต่างประเทศกำหนดเกี่ยวกับการใช้การเปิดเผย หรือการร่วมใช้ข้อมูลของลูกค้าไว้แล้วก็ให้ถือปฏิบัติตามนั้น โดยข้อมูลที่ใช้ระหว่างผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 กับสาขาหรือบริษัทในเครือ⁹ ได้แก่

⁹ ศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ FATF Guidance - Private Sector Information Sharing : <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-information-sharing.html>

1) ข้อมูลการทำธุรกรรมของลูกค้า ในส่วนที่จำเป็นต้องใช้ในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า เช่น ลักษณะการทำธุรกรรม บันทึกการทำธุรกรรม บันทึกบัตรเครดิตและเดบิต ประวัติเครดิต ข้อมูลความเคลื่อนไหวทางการเงิน ที่อยู่ สถานที่ที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกรรม ข้อมูลการใช้ตู้เอทีเอ็ม ข้อมูลการพยายามทำธุรกรรมหรือการทำธุรกรรมที่ล้มเหลว สกุดเงิน ข้อมูลเกี่ยวกับการยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจเนื่องจากเหตุอันควรสงสัย ฯลฯ

2) ข้อมูลหรือผลการวิเคราะห์การทำธุรกรรมหรือกิจกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงตามฐานการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง¹⁰ ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 สามารถร่วมใช้ข้อมูลผลวิเคราะห์ธุรกรรมที่ผิดปกติที่เป็นข้อมูลผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 โดยข้อมูลดังกล่าวข้างต้นไม่รวมถึงแบบรายงานการทำธุรกรรม

3) ข้อมูลอื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยอาจกำหนดให้มีการร่วมใช้ข้อมูลของลูกค้าหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า เช่น ข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้า ข้อมูลการติดต่อ ลักษณะของการประกอบธุรกิจ โครงสร้างองค์กร ที่อยู่ หลักฐานที่ยืนยันได้ว่าลูกค้ามีตัวตนและที่อยู่จริง หลักฐานที่ใช้ในการแสดงตนและระบุตัวตน สินทรัพย์ทางการเงิน บันทึกภาษี การถือครองอสังหาริมทรัพย์ ข้อมูลแหล่งที่มาของเงินทุนและความมั่งคั่ง กิจกรรมทางเศรษฐกิจ/วิชาชีพ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสารที่รวบรวมจากการทบทวนข้อมูลของลูกค้า ข้อมูลการถูกดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงตามฐานการฟอกเงิน เป็นต้น โดยต้องไม่ขัดกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

บทสรุป ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดให้นโยบายหลัก และแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และต้องได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาให้สอดคล้องกับกฎหมาย หรือหลักเกณฑ์สากลที่ออกมาใหม่ โดยเฉพาะเมื่อมีนโยบายในการออกผลิตภัณฑ์ บริการ หรือใช้ช่องทางการทำธุรกรรมใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีหรือความเสี่ยงอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ควรกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการตรวจสอบนโยบายหลัก และแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติที่เกี่ยวข้องว่า ยังได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และเกิดปัญหาหรืออุปสรรคต่อการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจพบได้จากผลการตรวจสอบภายใน และควรกำหนดให้ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารระดับสูงมีส่วนร่วมสำคัญในกระบวนการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนา นโยบายหลัก และแนวปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการกำหนดกระบวนการแก้ไขพัฒนา เปลี่ยนแปลง (ในกรณีที่ต้องดำเนินการเมื่อพบปัญหา) และกระบวนการได้รับอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงหรือคณะผู้บริหารระดับสูง ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจพิจารณากำหนด นโยบาย มาตรการ หลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติภายในองค์กรอื่น ๆ เพื่อรองรับการปฏิบัติตามนโยบายหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบธุรกิจ โครงสร้างผลิตภัณฑ์ บริการ และลูกค้า แต่ต้องไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ : การกำหนดนโยบายข้างต้นให้รวมถึงการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวด้วย

¹⁰ ระเบียบวิธีเพื่อการประเมินการปฏิบัติตามข้อแนะนำของ FATF และการประเมินประสิทธิภาพของระบบ AML/CFT (ข้อแนะนำที่ 18.2 (b))

หัวข้อที่ 2

การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน

และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

2.1 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร

การบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง การบริหารและการบรรเทาความเสี่ยง ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรนั้น คือการประเมินและบริหารความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กร โดยผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรดังต่อไปนี้

1) นำความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้า พื้นที่หรือประเทศ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ หรือช่องทางในการให้บริการ ที่ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงโดยใช้ปัจจัยตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16¹¹ มาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร

2) นำผลการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงกรณีที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ มีการให้บริการใหม่ หรือกำหนดรูปแบบใหม่ในการดำเนินธุรกิจหรือช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือกรณีที่จะมีการนำเทคโนโลยีใหม่หรือเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนามาใช้กับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีอยู่เดิมและที่จะมีขึ้นใหม่ที่ได้ประเมินความเสี่ยงโดยใช้ปัจจัยตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ที่อาจเกิดขึ้นก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ มาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร¹² โดยใช้ปัจจัยความเสี่ยงตามประกาศสำนักงาน

¹¹ ตามข้อ 9 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหารและบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

¹² ตามข้อ 5 แห่งประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ที่อาจเกิดขึ้นก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออกผลิตภัณฑ์และบริการ

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ประกอบประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหารและบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพ ตามมาตรา 16

3) นำรายงานผลการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงระดับชาติที่สำนักงาน ป.ง. จัดทำขึ้นมาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรด้วย

โดยการประเมินและบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรมีแนวทางในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

2.1.1 ความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้าในบริบทของความเสี่ยงภายในองค์กร

การพิจารณาความเสี่ยงภาพรวมภายในองค์กรให้พิจารณาจากผลการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าทั้งหมดภายในองค์กรที่ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายไว้ตามปัจจัยความเสี่ยงที่กฎหมายกำหนด¹³

ทั้งนี้ การดำเนินการประเมินความเสี่ยงลูกค้าในภาพรวมองค์กร ต้องพิจารณาจากจำนวนลูกค้าทั้งหมดโดยจำแนกตามสัดส่วนจำนวนลูกค้าในแต่ละระดับความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินความเสี่ยงลูกค้าทุกรายในขั้นตอนการรับลูกค้า โดยหากปริมาณสัดส่วนของลูกค้าเสี่ยงสูงมีจำนวนมาก จะทำให้ความเสี่ยงขององค์กรในด้านลูกค้าสูงขึ้น ทั้งนี้ การกำหนดเกณฑ์การพิจารณาสัดส่วนที่เหมาะสมควรพิจารณาถึงความเสี่ยงที่องค์กรสามารถรับได้ ซึ่งส่วนใหญ่หากองค์กรมีความเข้มแข็งในการปฏิบัติตามกฎหมายสูง (Level of Control) จะมีมาตรการรองรับลูกค้าความเสี่ยงสูงได้มากกว่า

ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรที่เกี่ยวกับลูกค้า¹⁴

1) ลูกค้ามีระดับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ML/TPF) อยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนลูกค้าทั้งหมด และมีจำนวนลูกค้าเสี่ยงสูงไม่เกินร้อยละ 5 อาจพิจารณาว่า ปัจจัยความเสี่ยงภายในองค์กรเกี่ยวกับลูกค้า มีความเสี่ยงต่ำ

¹³ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 9 วรรค 1 (1) ข้อ 10 ข้อ 13 ข้อ 14 และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยการพิจารณาปัจจัยที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงสูงภายในองค์กร

¹⁴ จำนวนตัวเลขที่ระบุข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ผู้มีหน้าที่รายงานควรกำหนดแนวทางในการบริหารความเสี่ยงให้เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรของตนเอง

ตัวอย่างกรณีที่ผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TPF ในด้านลูกค้าความเสี่ยงต่ำ

ประเภท	ระดับความเสี่ยงด้าน ML/TPF				สรุปผล ความเสี่ยง
	จำนวนทั้งหมด (คน)	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
1. ลูกค้าสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ	100	5	10	85	ต่ำ
2. ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	50	-	-	50	ต่ำ
รวมทั้งสิ้น	150 (100%)	5 (3.33%)	10 (6.66%)	135 (90%)	ต่ำ

2) ลูกค้ามีระดับความเสี่ยงด้าน ML/TPF อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนลูกค้าทั้งหมด อาจพิจารณาว่าปัจจัยความเสี่ยงภายในองค์กรเกี่ยวกับลูกค้า มีความเสี่ยงสูง โดยอาจไม่ต้องพิจารณาลูกค้าความเสี่ยงอื่น

ตัวอย่างกรณีที่ผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TPF ในด้านลูกค้าความเสี่ยงสูง

ประเภท	ระดับความเสี่ยงด้าน ML/TPF				สรุปผล ความเสี่ยง
	จำนวนทั้งหมด (คน)	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
1. ลูกค้าสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ	100	30	5	65	สูง
2. ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	50	15	5	30	สูง
รวมทั้งสิ้น	150 (100%)	45 (30%)	10 (6.67%)	95 (63.33%)	สูง

2.1.2 ความเสี่ยงเกี่ยวกับพื้นที่หรือประเทศในบริบทของความเสี่ยงภายในองค์กร

ให้พิจารณาจากสถานที่ตั้ง สาขา พื้นที่ให้บริการ หรือแหล่งที่มาของรายได้ขององค์กร ซึ่งอยู่ในพื้นที่เชิงภูมิศาสตร์หรือประเทศในข้อใดข้อหนึ่งที่สามารถทำให้เกิดความเสี่ยงสูง โดยพื้นที่ที่มีความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้องค์กรมีความเสี่ยงสูงขึ้น มีดังนี้

1) พื้นที่หรือประเทศตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ได้แก่ พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินหรือกำหนดจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ เช่น คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่าเป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มีการใช้หรือประยุกต์ใช้ มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างเพียงพอ

2) พื้นที่หรือประเทศตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูง ที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในระดับเข้มข้น และใช้มาตรการตอบโต้

3) พื้นที่ที่สำนักงานพิจารณาให้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือ การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

นอกจากพื้นที่หรือประเทศตามที่กำหนดข้างต้นแล้ว ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจกำหนดให้พื้นที่หรือประเทศอื่น ๆ ดังต่อไปนี้ เป็นลักษณะที่ทำให้เกิดความเสียหายสำหรับปัจจัยพื้นที่หรือ ประเทศอีกด้วยก็ได้

(ก) พื้นที่หรือประเทศที่ถูกกีดกัน หรือใช้มาตรการบังคับ หรือห้ามค้าขายระหว่างประเทศ โดยองค์การระหว่างประเทศ

(ข) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่าง ประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่ามีอัตราการทุจริตคอร์รัปชันหรือการประกอบอาชญากรรมร้ายแรง ในระดับสูงมาก

(ค) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่าง ประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าเป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แหล่งก่อการร้าย หรือมีองค์กรผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการอยู่

ตัวอย่างการกำหนดค่าความเสี่ยงเชิงพื้นที่

พื้นที่	ค่าความเสี่ยง
- พื้นที่ในประเทศไทยที่ไม่ใช่พื้นที่เสี่ยงสูงที่สำนักงาน ป.ง. ประกาศ และไม่ใช้พื้นที่ที่มีสถิติการเกิดอาชญากรรม ที่เกี่ยวกับความผิดมูลฐานค่อนข้างสูง เช่น ไม่ใช่พื้นที่ชายแดน หรือพื้นที่เมืองเศรษฐกิจต่าง ๆ	1
- ประเทศที่มีมาตรการด้าน AML/CFT ที่เข้มแข็ง	2
- พื้นที่ในประเทศไทยที่มีสถิติการเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวกับความผิดมูลฐานค่อนข้างสูง เช่น ตามจังหวัดชายแดน ที่มีจุดผ่อนปรน เป็นต้น	3
- พื้นที่หรือประเทศที่ถูกกีดกัน หรือใช้มาตรการบังคับ หรือห้ามค้าขายระหว่างประเทศโดยองค์การระหว่างประเทศ	
- พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือแหล่งข้อมูล ที่น่าเชื่อถือว่ามีอัตราการทุจริตคอร์รัปชันหรือการประกอบอาชญากรรมร้ายแรงในระดับสูงมาก	
- พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือแหล่งข้อมูล ที่น่าเชื่อถือว่าเป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แหล่งก่อการร้ายหรือมีองค์กรผู้ก่อการร้าย ปฏิบัติการอยู่ (นอกเหนือจากที่สำนักงานประกาศกำหนด)	
- พื้นที่ในประเทศที่สำนักงาน ป.ง. พิจารณาให้มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย ภายใต้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงฯ	4
- พื้นที่หรือประเทศที่ FATF เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่น ๆ ใช้มาตรการให้สอดคล้องกับความเสี่ยง	

*หมายเหตุ : ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงเชิงพื้นที่ตามตารางนี้ สามารถนำไปใช้กับการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า ในปัจจัยเชิงพื้นที่ได้

ทั้งนี้ ให้กำหนดปัจจัยพื้นที่หรือประเทศที่ FATF เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่น ๆ ใช้มาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง

2.1.3 ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ

การประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ ใช้ทั้งในบริบทการจัดทำนโยบาย และระเบียบวิธีการสำหรับการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กร และบริบทของการจัดทำนโยบายและระเบียบวิธีการในการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์

การพิจารณาความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการในบริบทของการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรให้พิจารณาจากผลการประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการทั้งหมดภายในองค์กรที่ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงไว้ตามปัจจัยความเสี่ยงที่กำหนด โดยมีหลักการพิจารณา ดังนี้

- 1) การประเมินความเสี่ยงต้องพิจารณาจากลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้
 - (ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ซึ่งความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนเงินสดที่ผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นสามารถรองรับได้
 - (ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ ซึ่งความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นตามมูลค่า ความถี่ ความรวดเร็ว หรือความสะดวก ในการโอนหรือเปลี่ยนมือ
 - (ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศอื่น ซึ่งความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นหากผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นสามารถใช้ข้ามประเทศได้

- 2) ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง
 - (ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง
 - (ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีลักษณะเป็นการรับโอนมูลค่าเงินที่ไม่จำเป็นต้องระบุผู้โอนหรือผู้รับโอน
 - (ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีการทำธุรกรรมแบบไม่เปิดเผยชื่อ
 - (ง) ธุรกิจธนาคารลูกค้าบุคคลรายใหญ่ (Private banking) หรือการบริการสำหรับลูกค้าที่มีสินทรัพย์สูง

หมายเหตุ : เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง สำหรับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) – (6) จะแตกต่างกัน ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดได้จากภาคผนวกของผู้ประกอบอาชีพในแต่ละกลุ่ม

- 3) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจพิจารณากำหนดให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการดังต่อไปนี้ เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

- (1) การประกันวินาศภัย
- (2) กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีการชำระเบี้ยประกันไม่เกินห้าหมื่นบาทในแต่ละปี หรือกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีการชำระเบี้ยประกันครั้งเดียวในจำนวนไม่เกินหนึ่งแสนบาท
- (3) กรมธรรม์ประกันชีวิตที่ลูกค้าหรือผู้รับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยมีสิทธิ์ได้รับคืนเงินหรือผลประโยชน์อื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย เมื่อเสียชีวิต พิกัด หรือทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรเท่านั้น และไม่มีการสะสมเงินหรือปันผลหรือดอกเบี้ยควบคู่กับการประกันชีวิตนั้น

- (4) การประกันภัยกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของลูกค้าจ้างหรือเพื่อเยียวยาความเสียหาย

(5) ผลិតภัณฑ์ทางการเงินสำหรับผู้ยากไร้ซึ่งรัฐเป็นผู้สนับสนุน และมีการจำกัดวงเงินสำหรับลูกค้าแต่ละราย

(6) ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

(7) การให้บริการรับชำระเงินแทนตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

(8) ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็นการชำระหนี้หรือค่าสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ

ทั้งนี้ มูลค่าในการทำธุรกรรมตาม (ก) (ข) และ (ค) เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 50,000 บาทต่อเดือน กล่าวคือ ผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นต้องมีกำหนดให้รองรับการทำธุรกรรมไม่เกินมูลค่า 50,000 บาทต่อเดือน โดยการพิจารณามูลค่าของการทำธุรกรรมให้นับรวมทั้งขาเข้าและขาออก เช่น ไม่ว่าจะเป็นการรับหรือให้เงินสด รวมถึงการรับโอนหรือโอนเงินหรือทรัพย์สิน การชำระหนี้หรือค่าสินค้าหรือบริการในต่างประเทศ จะต้องนับรวมมูลค่าของทุกธุรกรรมที่เกิดขึ้นใน 1 เดือน

หมายเหตุ : เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 (1) - (6) จะแตกต่างกัน ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดได้จากภาคผนวกของผู้ประกอบอาชีพในแต่ละกลุ่ม

ตัวอย่าง เกณฑ์และตารางประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ

เกณฑ์ในการกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง

ค่าคะแนนความเสี่ยงในแต่ละปัจจัยจากความเสี่ยงต่ำสุดไปความเสี่ยงสูงสุด คือ 1 - 4 คะแนน

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ	เกณฑ์การให้คะแนน			
	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
(1) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ไม่ใช่เงินสดเลย	ใช้ แต่จำกัดวงเงินไม่สูง	ใช้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง	ใช้เงินสดได้โดยไม่จำกัดวงเงิน
(2) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้	ไม่ได้	ได้ แต่กำหนดเงื่อนไขยุ่งยากหรือวงเงินไม่สูง	ได้ แต่กำหนดเงื่อนไขหรือวงเงินค่อนข้างสูง	ได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไขหรือวงเงิน
(3) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ต่างประเทศ	ไม่ได้	ได้ แต่จำกัดวงเงินไม่สูง	ได้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง	ได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน

จากคะแนนในแต่ละปัจจัยข้างต้น ผู้มีหน้าที่รายงานต้องนำคะแนนของผลิตภัณฑ์ในแต่ละปัจจัยมาพิจารณาร่วมกันโดยการกำหนดค่าคะแนนรวม โดยอาจกำหนดเกณฑ์พิจารณาค่าคะแนนรวมขึ้นอยู่กับค่าคะแนนที่กำหนด โดยมีตัวอย่างดังนี้

ช่วงคะแนนการประเมิน

ผลิตภัณฑ์/บริการ ความเสี่ยงสูง	10 - 12 คะแนน
ผลิตภัณฑ์/บริการ ความเสี่ยงปานกลาง	6 - 9 คะแนน
ผลิตภัณฑ์/บริการ ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5 คะแนน

ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 จะกำหนดมาตรการบรรเทาความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการสามารถนำแนวทางตามข้อ 22 ของกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 มาใช้ในการบรรเทาความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการก็ได้ โดยต้องกำหนดให้มีมาตรการในการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงตามข้อหนึ่งข้อใด ดังต่อไปนี้

- (1) จำกัดจำนวนครั้งของการทำธุรกรรม
- (2) จำกัดประเภทของธุรกรรม เช่น จำกัดไม่ให้ทำธุรกรรมโดยใช้เงินสด หรือจำกัดให้ใช้ได้เฉพาะธุรกรรมที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำเท่านั้น เป็นต้น
- (3) จำกัดจำนวนเงินของการทำธุรกรรมที่สามารถทำได้

(ตัวอย่าง เกณฑ์และตารางประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ สามารถศึกษาได้จากภาคผนวก)

2.1.4 ความเสี่ยงเกี่ยวกับช่องทางในการให้บริการ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

การประเมินความเสี่ยงในด้านช่องทางการให้บริการ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องมีการพิจารณาว่า ช่องทางบริการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวของตนเองเป็นช่องทางบริการแบบพบหน้าลูกค้า (Face-to-face) หรือเป็นช่องทางในการให้บริการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแบบไม่พบหน้าลูกค้า (Non-face-to-face)¹⁵

โดยช่องทางในการให้บริการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแบบไม่พบหน้าลูกค้า (Non-face-to-face) ถือเป็นปัจจัยที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงสูงภายในองค์กร¹⁶ อย่างไรก็ตาม อาจพิจารณาประกอบกับมาตรการบริหารและบรรเทาความเสี่ยงภายในองค์กรในด้านต่าง ๆ เช่น มาตรการในการระบุตัวตนของลูกค้าเมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรม หรือมาตรการติดตามและตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้า เป็นต้น ซึ่งหากมีมาตรการดังกล่าวภายในองค์กรที่เข้มข้น อาจถือเป็นการลดความเสี่ยงในด้านช่องทางการให้บริการขององค์กรได้

¹⁵ ข้อ 4 (4) แห่งประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

¹⁶ ข้อ 3 (4) แห่งประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงของช่องทางการให้บริการ

ช่องทาง	ความเสี่ยง
การให้บริการแบบพบหน้าที่สำนักงาน หรือสาขาของผู้มีหน้าที่รายงาน	ต่ำ (1 คะแนน)
การให้บริการแบบไม่พบหน้า	สูง (4 คะแนน)
การให้บริการแบบพบหน้าผ่านตัวแทนหรือนายหน้า หรือการให้บริการแบบไม่พบหน้าโดยมีมาตรการในการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตน รวมถึงมีมาตรการในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมของลูกค้า (Customer monitoring system)	ปานกลาง (2-3 คะแนน)*

*หมายเหตุ : คะแนนขึ้นอยู่กับความเข้มข้นในของการจัดให้มีมาตรการในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน และการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมของลูกค้า เช่น มีการใช้ระบบที่มีมาตรฐานรองรับการดำเนินการ

2.2 การประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายก่อนการอนุมัติรับลูกค้า

2.2.1 การกำหนดปัจจัยในการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าให้สอดคล้องตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

กรณีลูกค้าบุคคลธรรมดา

1) ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้าซึ่งเป็นความเสี่ยงสูงเด็ดขาด ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องพิจารณาจัดระดับความเสี่ยงให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงทันที มี 3 กรณี ได้แก่

1.1) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองต่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

1.2) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและเรียกร้องให้ดำเนินมาตรการตอบโต้ตามที่เลขาธิการ ป.ง. ประกาศกำหนด

1.3) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น ตามที่เลขาธิการ ป.ง. ประกาศกำหนด

2) ปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง¹⁷

กรณีที่ลูกค้าไม่มีลักษณะตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูงเด็ดขาดตามข้อ 1) ให้พิจารณาข้อมูลหรือผลการตรวจสอบการระบุตัวตนของลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงมีลักษณะดังต่อไปนี้ อาจพิจารณาเป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง

¹⁷ ข้อ 3 (1) แห่งประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

2.1) ลักษณะตัวบุคคล

(1) บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศหรือในองค์การระหว่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

(2) ลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูงตรงกับข้อมูลที่สำนักงานแจ้งซึ่งควรได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด โดยสำนักงาน ปปง. จะแจ้งรายชื่อดังกล่าวผ่านระบบตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินและรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (AMLO Person Screening System: APS) เป็นช่องทางหลัก

(3) ลูกค้ำที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

2.2) ลักษณะอาชีพและการประกอบธุรกิจของลูกค้ำ

(1) ลูกค้ำประกอบธุรกิจที่มีการรับเงินสดเป็นจำนวนมาก เช่น

- คาสโนหรือบ่อนการพนัน
- รับแลกเปลี่ยนเงินตรา
- การให้บริการโอนและรับโอนมูลค่าเงินทั้งภายในประเทศและข้ามประเทศ

ซึ่งไม่ใช่สถาบันการเงิน

- สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(2) ลูกค้ำประกอบอาชีพหรือธุรกิจที่มีการซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าที่มีราคาสูง โดยไม่มีแหล่งที่มาของเงินสด หรือสินค้าอย่างชัดเจน เช่น

เพชรพลอยหรือทองคำ

- ค่าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี

ของขลัง

- ค่าของเก่าที่มีมูลค่าสูง เช่น วัตถุโบราณ ศิลปะวัตถุ พระเครื่อง เครื่องราง

หรือส่งคนไปทำงานในต่างประเทศ

- การซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล
- นายหน้าจัดหางาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับคนเข้ามาทำงานจากต่างประเทศ

- ธุรกิจนำเที่ยว

(3) ลูกค้ำที่ได้ประกอบธุรกิจแต่ดำเนินกิจกรรมเป็นผลให้ได้มาซึ่งเงินสดหรือทรัพย์สินโดยไม่มีแหล่งที่มาอย่างชัดเจน เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด มูลนิธิ สมาคม และชมรม หรือองค์กรไม่แสวงหากำไรต่าง ๆ ซึ่งมีธุรกรรมที่มีมูลค่าสูงและไม่สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาได้อย่างชัดเจน

กรณีการตรวจสอบพบข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ เช่น สื่อสาธารณะ ฐานข้อมูลภายในองค์กร หรือหน่วยงานราชการอื่น หรือได้รับคำสั่งยึดอายัดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกรณี (1) ความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวดำเนินไปอย่างผิดปกติ (2) ลูกค้ำอาจเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางอาชญากรรมที่ประเมินความเสี่ยงแยกจากปัจจัยข้างต้น แล้วจึงนำไปพิจารณาพร้อมกับความเสี่ยงในปัจจุบันอื่น ๆ ต่อไป

2.3) พื้นที่ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ไม่ว่าชั่วคราวหรือถาวร หรือแหล่งที่มาของรายได้ หรือพื้นที่ในการทำธุรกรรม เป็นพื้นที่ดังนี้

(1) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินหรือกำหนดจากองค์การระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ เช่น คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่า เป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มี การใช้หรือประยุกต์ใช้มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างเพียงพอ

(2) พื้นที่ที่สำนักงานพิจารณาให้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

2.4) ผลลัพธ์หรือบริการ ธุรกิจ หรือช่องทางในการให้บริการ ที่ได้จากการประเมินความเสี่ยงตามข้อ 2.1.3 และ 2.1.4

กรณีลูกค้าเป็นนิติบุคคล

1) ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้าซึ่งเป็นความเสี่ยงสูงเด็ดขาด ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพตาม มาตรา 16 ต้องพิจารณาจัดระดับความเสี่ยงให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงทันที มี 3 กรณี ได้แก่

1.1) ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง ต่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

1.2) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรม เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน เกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการ ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและเรียกร้องให้ดำเนินมาตรการตอบโต้ ตามที่เลขาธิการ ปปง. ประกาศกำหนด

1.3) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรม เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน เกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการ ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น ตามที่เลขาธิการ ปปง. ประกาศกำหนด

2) ปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง¹⁸

กรณีที่ลูกค้าไม่มีลักษณะตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูงเด็ดขาดตามข้อ 1) ให้พิจารณา ข้อมูลหรือผลการตรวจสอบการระบุตัวตนของลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงมีลักษณะดังต่อไปนี้ อาจพิจารณาเป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง

1. ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง ในประเทศหรือในองค์การระหว่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

2. ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรม เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทาง การเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนิน มาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น

¹⁸ ข้อ 3 (1) แห่งประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยเสี่ยงด้านการ ฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

3. นิติบุคคลที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

4. ลักษณะการประกอบธุรกิจของนิติบุคคล ดังต่อไปนี้

(1) ธุรกิจที่มีการรับเงินสดเป็นจำนวนมาก เช่น

- ธุรกิจคาสิโนหรือบ่อนการพนัน
- ธุรกิจรับแลกเปลี่ยนเงินตรา
- ธุรกิจที่ให้บริการโอนและรับโอนมูลค่าเงินทั้งภายในประเทศและข้ามประเทศ

ซึ่งไม่ใช่สถาบันการเงิน

- ธุรกิจสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ¹⁹

(2) ลูกค้าประกอบธุรกิจที่มีการซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าที่มีราคาสูง โดยไม่มีแหล่งที่มาของเงินสด หรือสินค้าอย่างชัดเจน เช่น

- ธุรกิจค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณีเพชรพลอยหรือทองคำ
- ธุรกิจค้าของเก่าที่มีมูลค่าสูง เช่น วัตถุโบราณ ศิลปะวัตถุ พระเครื่องเครื่องราง ของขลัง

(3) ธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัล

(4) ธุรกิจบริษัทหรือนายหน้าจัดหางาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับคนเข้ามาทำงานจากต่างประเทศหรือส่งคนไปทำงานในต่างประเทศ

(5) ธุรกิจนำเที่ยว

(6) โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท มีความผิดปกติหรือมีความซับซ้อนเกินกว่าการดำเนินธุรกิจปกติ

(7) ลูกค้าเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ที่มีการออกไปหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ

(8) ลูกค้าที่มีได้ประกอบธุรกิจแต่ดำเนินกิจกรรมเป็นผลให้ได้มาซึ่งเงินสดหรือทรัพย์สินโดยไม่มีแหล่งที่มาอย่างชัดเจน เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด มูลนิธิ สมาคม และชมรม หรือองค์กรไม่แสวงหากำไรต่าง ๆ ซึ่งมีธุรกรรมที่มีมูลค่าสูงและไม่สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาได้อย่างชัดเจน

5. พื้นที่ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ไม่ว่าชั่วคราวหรือถาวร หรือแหล่งที่มาของรายได้ หรือพื้นที่ในการทำธุรกรรมของลูกค้า เป็นพื้นที่หรือประเทศดังนี้

(1) พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินหรือกำหนดจากองค์การระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ เช่น คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่า เป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มีการใช้หรือประยุกต์ใช้มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างเพียงพอ

(2) พื้นที่ที่สำนักงานพิจารณาให้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

¹⁹ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

6. ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ธุรกิจ หรือช่องทางในการให้บริการที่ลูกค้ามาสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ซึ่งมีผลการประเมินความเสี่ยงตามข้อ 2.1.3 และข้อ 2.1.4

กรณีการตรวจสอบพบข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ เช่น สื่อสาธารณะ ฐานข้อมูลภายในองค์กร หรือหน่วยงานราชการอื่น หรือได้รับคำสั่งยึดอายัดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกรณี (1) ความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวดำเนินไปอย่างผิดปกติ (2) ลูกค้าอาจเกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน (3) ลูกค้าเป็นนิติบุคคลที่มีตัวแทนอำพรางเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น (nominees shareholders) อาจพิจารณาประเมินความเสี่ยงแยกจากปัจจัยข้างต้น แล้วจึงนำไปพิจารณาร่วมกับความเสี่ยงในปัจจัยอื่น ๆ ต่อไป

2.2.2 แนวทางในการประเมินความเสี่ยงลูกค้า

การประเมินความเสี่ยงลูกค้าสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ โดยต้องใช้ปัจจัยหรือลักษณะตามที่กฎหมายกำหนดข้างต้น ได้แก่ ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับลูกค้า ปัจจัยความเสี่ยงที่เกี่ยวกับพื้นที่หรือประเทศ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ธุรกิจ หรือช่องทางในการให้บริการมาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยง²⁰ ซึ่งในขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงลูกค้าผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อาจใช้วิธีประเมินโดยกำหนดว่า หากลูกค้ามีลักษณะใดลักษณะหนึ่งตรงกับปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 จะกำหนดให้ลูกค้ารายนั้นเป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง (ใช้เกณฑ์ Rules-Based) หรือวิธีกำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงเป็นค่าคะแนน (Scoring) และนำไปคำนวณเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ออกมาเป็นระดับความเสี่ยงของลูกค้า ทั้งนี้ สำนักงานได้จัดทำตัวอย่างการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแบบกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง (Scoring) ดังนี้

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงของลูกค้า : พิจารณากำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง (Scoring)

วิธีการประเมินความเสี่ยงแบบพิจารณากำหนดค่าคะแนนความเสี่ยง (Scoring) เหมาะสำหรับผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ที่มีองค์กรขนาดใหญ่ หรือมีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความหลากหลายและซับซ้อน ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 สามารถกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาระดับความเสี่ยงของลูกค้าได้หลากหลาย และอาจกำหนดระดับความเสี่ยงได้ละเอียดมากกว่า 3 ระดับ เพื่อประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยงลูกค้าอย่างต่อเนื่อง และการติดตามความเคลื่อนไหวทางการเงินลูกค้า

ตัวอย่างหลักเกณฑ์ : กำหนดระดับคะแนนความเสี่ยงไว้ที่ระดับ 1 – 4 จากความเสี่ยงต่ำถึงความเสี่ยงสูง โดยหากลูกค้ามีลักษณะปัจจัยตามที่กำหนดมากกว่า 1 ข้อ ให้ถือคะแนนที่มากที่สุด

ที่	ลูกค้า	คะแนนความเสี่ยง
1	ลูกค้าที่มีอาชีพ หรือแหล่งที่มาของรายได้ชัดเจน เช่น ข้าราชการหรือพนักงานในหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องรัฐบาล และมีรายได้จากเงินเดือนเท่านั้น	1

²⁰ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 10 กำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ประเมิน บริหารและบรรเทาความเสี่ยงกับลูกค้าทุกรายตั้งแต่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจจนยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือเมื่อมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า และให้นำปัจจัยความเสี่ยงตามข้อ 9 วรรคหนึ่ง (1) มาพิจารณาก่อนการกำหนดระดับความเสี่ยงของลูกค้าด้วย

ที่	ลูกค้ำ	คะแนน ความเสี่ยง
2	ลูกค้ำนิติบุคคลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือองค์กรที่มีการกำกับดูแลในเรื่องของความโปร่งใสจากหน่วยงานรัฐ	1
3	ลูกค้ำที่มีแหล่งรายได้ค่อนข้างชัดเจน แต่อาจมีแหล่งรายได้จากหลายแหล่ง ซึ่งไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้อย่างแน่ชัด เช่น อาชีพรับจ้างอิสระ (Freelance)	2
4	โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท มีความผิดปกติหรือมีความซับซ้อนเกินกว่าการดำเนินธุรกิจปกติ	3
5	ลูกค้ำไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ	3
6	เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ที่มีการออกไปหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ	3
7	ประกอบธุรกิจที่มีการรับเงินสดเป็นจำนวนมาก หรือประกอบธุรกิจที่มีการซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าที่มีราคาสูง โดยไม่มีแหล่งที่มาของเงินสด หรือสินค้าอย่างชัดเจน หรือไม่ประกอบธุรกิจ แต่ดำเนินกิจกรรมเป็นผลให้ได้มาซึ่งเงินสดหรือทรัพย์สินโดยไม่มีแหล่งที่มาอย่างชัดเจน	4
8	เป็นผู้มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศ	4
9	เป็นบุคคลที่มีรายชื่อตรงกับข้อมูลที่สำนักงาน ป.ป.ง. แจ้งว่าเป็นรายชื่อที่ต้องกำหนดให้เป็นลูกค้ำที่มีความเสี่ยงสูง	4
10	การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวดำเนินไปอย่างผิดปกติ	4
11	อาจเกี่ยวข้องกับกรกระทำคามผิดมูลฐาน	4
12	กรณีที่ตรวจสอบพบว่า ลูกค้ำเป็นนิติบุคคลที่มีตัวแทนอำพรางเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น	4

เมื่อกำหนดค่าน้ำหนักของความเสี่ยงลูกค้ำแล้ว อาจกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเสี่ยงที่แท้จริงของลูกค้ำ โดยพิจารณาร่วมกับความเสี่ยงด้านพื้นที่ ผลิตภัณฑ์และบริการ และช่องทางการให้บริการ

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยรวมของลูกค้ำ

หลักเกณฑ์ : ระดับคะแนน 4-7 เสี่ยงต่ำ ระดับคะแนน 8-11 เสี่ยงกลาง ระดับคะแนน 12-16 เสี่ยงสูง

ลูกค้ำ	ผลคะแนน ความเสี่ยง ของลูกค้ำ	ปัจจัยเกี่ยวกับ พื้นที่*	ปัจจัยเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์และ บริการ	ปัจจัยเกี่ยวกับ ช่องทาง บริการ	ผลรวม ความ เสี่ยง	ระดับ ความ เสี่ยง
นาย ก ติดรายชื่อ HR 02 อยู่เชียงราย ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	4	3	4	2	13	สูง
นาย ข ติดรายชื่อ HR 02 อยู่เชียงราย ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงกลาง	4	3	3	2	12	สูง
นาย ค ติดรายชื่อ HR 02 อยู่ กทม. ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงกลาง	4	2	3	2	11	กลาง
นาย ง ติดรายชื่อ HR 02 อยู่ กทม. ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำ	4	2	1	2	9	กลาง
นางสาว A เป็นชาวต่างชาติ ประเทศ ญี่ปุ่น ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	3	2	4	2	11	กลาง
นาย จ รับราชการ อยู่ปัตตานี ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	1	4	4	2	11	กลาง

ลูกค้า	ผลคะแนนความเสี่ยงของลูกค้า	ปัจจัยเกี่ยวกับพื้นที่*	ปัจจัยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ	ปัจจัยเกี่ยวกับช่องทางบริการ	ผลรวมความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง
นาย ช รัชการการครู อยู่พังงา ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	1	1	4	2	8	กลาง
นาย ช รัชการการครู อยู่พังงา ใช้ผลิตภัณฑ์เสี่ยงกลาง	1	1	3	2	7	ต่ำ
นาง ย อยู่ในประเทศเสี่ยงสูง ที่สำนักงาน ปปง. ประกาศใช้ ผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง	4	4	4	2	14	สูง

*หมายเหตุ : 1. ความเสี่ยงในด้านพื้นที่พิจารณาทั้งความเสี่ยงจากตัวลูกค้า ได้แก่ ภูมิฐานะ สถานที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน และพื้นที่ที่มีการทำธุรกรรม โดยใช้ตัวอย่างการกำหนดค่าความเสี่ยงเชิงพื้นที่ ตามข้อ 2.1.2

2. ตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจพิจารณากำหนดแนวทางวิเคราะห์ความเสี่ยงของลูกค้าให้เหมาะสม ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร

นอกจากการพิจารณาความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ ประเภทบริการ และช่องทางบริการแล้ว ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจนำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงต่ำหรือสูงบางเรื่องมาปรับใช้ ในกรณีที่สามารถทราบถึงความเสี่ยงนั้นได้ตั้งแต่ในขั้นตอนการแสดงตน เช่น ลักษณะของการทำธุรกรรมหรือมูลค่าในการทำธุรกรรม วัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรม เป็นต้น

2.3 การบริหารและบรรเทาความเสี่ยง

2.3.1 การบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้า

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย/มาตรการหรือหลักเกณฑ์เพื่อบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และนำมาปรับใช้กับลูกค้าทุกราย การบริหารความเสี่ยงในที่นี้ คือ กระบวนการตั้งแต่การประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดระดับความเสี่ยงที่เหมาะสมสำหรับลูกค้าแต่ละราย โดยการประเมินความเสี่ยงนั้นต้องพิจารณาจากปัจจัยที่กฎหมายกำหนดไว้ ตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจพิจารณากำหนดเพิ่มเติมตามนโยบายภายในองค์กร เพื่อจะได้กำหนดมาตรการตรวจสอบที่มีความเข้มข้นสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า

กระบวนการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้านั้น ต้องดำเนินการอยู่ตลอดเวลาจนกว่าความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าจะยุติลง หรือเมื่อมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า โดยเริ่มดำเนินการครั้งแรกเมื่อผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับลูกค้า และต้องดำเนินการตรวจทานปรับปรุงอยู่เสมอ ซึ่งในการบริหารความเสี่ยงในระหว่างการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมอยู่ นอกจากจะขึ้นอยู่กับมาตรฐานที่ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 กำหนดขึ้นแล้วยังขึ้นอยู่กับพฤติกรรม การดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ การทำธุรกรรม การเคลื่อนไหวทางธุรกิจที่ลูกค้าดำเนินไป เนื่องจากหากลูกค้ามีรูปแบบพฤติกรรมหรือความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมที่ผิดปกติและทำให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 พบว่ามีโอกาสสูงที่จะเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน หรือการฟอกเงิน

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยงด้วยการประเมินความเสี่ยงของลูกค้ายานั้น ๆ ใหม่อีกครั้งทันที โดยใช้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุดเป็นส่วนสำคัญในการประเมินระดับความเสี่ยงและดำเนินการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องต่อไปจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า

2.3.2 หลักการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ โดยหน้าที่ในการประเมินและบริหารความเสี่ยงมิใช่ดำเนินการเพียงขั้นตอนอนุมัติรับลูกค้าเท่านั้น หากแต่ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการประเมินในขณะดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าต่อไปจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ดังนั้น จึงต้องกำหนดมาตรการ/แนวปฏิบัติ หรือหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนรองรับการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องดังกล่าว โดยควรกำหนดมาตรการ/แนวปฏิบัติ หรือหลักเกณฑ์ ในประเด็นต่อไปนี้

1) กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องต้องสอดคล้องกับกระบวนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า โดยต้องกำหนดหลักการให้ผลการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละราย นำไปสู่การกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้ารายนั้น ๆ เสมอ ตามหลักการที่ว่า “กลุ่มลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงสูงจะอยู่ในกระบวนการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมที่เข้มข้นมากกว่ากลุ่มลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงต่ำ”

2) กำหนดให้มีการปรับปรุงข้อมูลลูกค้าให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยต้องกำหนดให้มีการปรับปรุงความเสี่ยงเมื่อพบว่าข้อมูลของลูกค้ามีความเปลี่ยนแปลง ดังนั้น จึงต้องกำหนดกรอบการทำงานสำหรับการปรับปรุงข้อมูลของลูกค้าทุกกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ การดำเนินการปรับปรุงข้อมูลสำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงต่ำอาจจะช้ากว่าหรือมีความถี่น้อยกว่ากระบวนการปรับปรุงข้อมูลสำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีระดับความเสี่ยงสูงก็ได้

3) กำหนดให้มีการปรับปรุงความเสี่ยงตามผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม โดยต้องกำหนดเงื่อนไขหรือแบบแผนของผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการปรับปรุงความเสี่ยงสำหรับลูกค้า เช่น กำหนดร้อยละของวงเงินในการทำธุรกรรมในกรณีที่ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวทางการเงินที่ต่างจากเดิม หรือกำหนดรูปแบบการทำธุรกรรมในกรณีที่ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมต่างไปจากเดิม ซึ่งควรมีทั้งหลักเกณฑ์เพื่อปรับลดระดับความเสี่ยงของลูกค้าและหลักเกณฑ์เพื่อปรับเพิ่มระดับความเสี่ยงของลูกค้า โดยให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้พิจารณาอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงระดับความเสี่ยงของลูกค้า

4) ขั้นตอนการบันทึกข้อมูลการบริหารความเสี่ยง ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ควรกำหนดให้มีการบันทึกข้อมูลการปรับปรุงความเสี่ยงแต่ละครั้งของลูกค้าแต่ละรายไว้เป็นข้อมูลทางสถิติขององค์กรและเก็บรักษาไว้ให้มีสภาพพร้อมใช้งาน เพื่อในระยะยาวจะสามารถใช้เป็นปัจจัยในการตรวจสอบว่ามาตรการบริหารความเสี่ยงที่ใช้อยู่มีแนวโน้มให้เพิ่มปริมาณลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงมากขึ้นหรือไม่ ซึ่งอาจเป็นตัวชี้วัดให้มีการปรับปรุงมาตรการ/แนวปฏิบัติ/หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

การบริหารความเสี่ยงในระดับผู้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ยังรวมถึงการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) เฉพาะด้านการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตั้งแต่ขั้นตอนการรับลูกค้า ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวของการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ขั้นตอนการตรวจสอบตัวตนและการพึ่งพาบุคคลที่สาม การกำกับดูแลสาขาหรือบริษัทในเครือ รวมถึงระบบการเก็บรักษาข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะได้กล่าวไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับตัวตนและการพึ่งพาบุคคลที่สาม การกำกับดูแลสาขาและบริษัทในเครือ การรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานต่อไป

หัวข้อที่ 3

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำก่อนการอนุมัติรับลูกค้ำ

ขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนการจัดให้ลูกค้ำแสดงตน ที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้ำ โดยในการอนุมัติรับลูกค้ำต้องประกอบไปด้วยการประเมินความต้องการข้อมูลเบื้องต้นเพื่อระบุตัวตน และการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ซึ่งก่อนการอนุมัติรับลูกค้ำผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำให้แล้วเสร็จก่อน ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อเริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้ำ

(2) เมื่อมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ไม่ว่าจะครั้งเดียวซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไป หรือหลายครั้งที่มีความต่อเนื่องซึ่งมีมูลค่ารวมกันตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไป โดยหลักการพิจารณาความต่อเนื่องให้พิจารณาจากการทำธุรกรรมภายใน 1 วันทำการของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 เช่น กรณีให้บริการ ณ สำนักงาน หรือสาขาของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 หรือตัวแทนของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจตรวจสอบการทำธุรกรรมที่เกิดขึ้นของผู้ทำธุรกรรมรายเดียวกัน ภายในสำนักงานหรือสาขาของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 หรือตัวแทนของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 เดียวกัน ภายในระยะเวลา 1 วัน หรือภายในเวลาทำการ แต่หากเป็นการให้บริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้พิจารณาจากการทำธุรกรรมของผู้ทำธุรกรรมภายในช่องทางเดียวกัน อุปกรณ์เดียวกัน ภายใน 1 วันหรือภายใน 24 ชั่วโมงที่เปิดให้บริการผ่านช่องทางดังกล่าว

(3) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน การฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(4) เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลตัวตนของลูกค้ำ

3.1 แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ โดยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสาร จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ นอกเหนือจากการขอข้อมูลจากลูกค้ำก็ได้ โดยแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำ ให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับประโยชน์ที่แท้จริง

ทั้งนี้ เนื่องจากการกำหนดแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ตามกฎหมาย กำหนดให้ระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ หรือบริการ²¹ ที่ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวไว้ตามผลการประเมิน ความเสี่ยงภายในองค์กร และผลการประเมินความเสี่ยงก่อนการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การให้บริการใหม่ รูปแบบ ใหม่ในการดำเนินธุรกิจ ช่องทางหรือกลไกใหม่ในการให้บริการ หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการออก ผลิตภัณฑ์หรือบริการ

1) กรณีที่ลูกค้าเป็นบุคคลธรรมดา

เมื่อผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ได้ดำเนินการจัดให้ลูกค้าแสดงตนตามประกาศ สำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16²² แล้ว ให้ดำเนินการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า โดยผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องระบุตัวตนของลูกค้า จากข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้า ทั้งแบบพบเห็นลูกค้าต่อหน้า (Face-to-Face) และแบบไม่พบเห็นลูกค้าต่อหน้า (Non-Face-to-Face) รวมถึงการรับลูกค้านอกสถานที่โดยเจ้าหน้าที่หรือ ตัวแทนของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 เป็นผู้ดำเนินการ (ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจครั้งแรก) และดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลแสดงตนจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ตลอดจนพิสูจน์ว่าลูกค้าเป็นเจ้าของข้อมูลและหลักฐานดังกล่าวจริง โดยอย่างน้อยผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการตามแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บข้อมูลและหลักฐานจากการแสดงตน และข้อมูลอื่น ๆ ที่ใช้ในการระบุตัวตน และพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐานที่ได้จากการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบเปรียบเทียบใบหน้าเพื่อพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า

โดยพิจารณาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และช่องทางการให้บริการที่ลูกค้ามา ขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว และเลือกวิธีการใดวิธีการหนึ่งในการระบุตัวตนและ พิสูจน์ทราบตัวตน ดังนี้

²¹ ระเบียบวิธีการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการสามารถดูได้ในหัวข้อที่ 2 การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

²² ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 แห่งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพ ตามมาตรา 16

ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ช่องทางให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า
ต่ำ	พบหน้า	<p>กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA) 2) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบเปรียบเทียบกับข้อมูลตามหน้าบัตรประจำตัวประชาชน 3) ตรวจสอบข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่นใดของหน่วยงานภาครัฐ เช่น สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยสมาชิกที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ สามารถตรวจสอบข้อมูลของผู้สมัครสมาชิกจากหน่วยงานที่ตัวเองสังกัดอยู่ได้ 4) ตรวจสอบหลักฐานและรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ว่าลูกค้านั้นเป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจริง <p>กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง หรือ 2) ตรวจสอบหลักฐานและรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ว่าลูกค้านั้นเป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจริง <p>** โดยใช่วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือใช่วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน</p> <p>ทั้งนี้ กรณีลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นคนต่างชาติดังหรือต่างด้าวที่ไม่มีหนังสือเดินทางอาจตรวจสอบเอกสารอื่นใดที่หน่วยงานรัฐออกให้ก็ได้ เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย, เอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity: CI), Travel Document for Aliens (T.D.), Temporary Passport เป็นต้น</p>	ให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทาง

ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ช่องทางให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า
ต่ำ	ไม่พบหน้า	<p>กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA) 2) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบเปรียบเทียบกับข้อมูลบนบัตรประจำตัวประชาชน 3) ตรวจสอบข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่นใดของหน่วยงานภาครัฐ เช่น สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยสมาชิกที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ สามารถตรวจสอบข้อมูลของผู้สมัครสมาชิกจากหน่วยงานที่ตัวเองสังกัดอยู่ได้ 4) ตรวจสอบหลักฐานและรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ว่าลูกค้านั้นเป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจริง <p>กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง 2) ตรวจสอบหลักฐานและรับรองความถูกต้องของข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ว่าลูกค้านั้นเป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวจริง <p>** โดยใช่วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือใช่วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน</p> <p>ทั้งนี้กรณีลูกค้าบุคคลธรรมดาต่างชาติหรือต่างด้าวที่ไม่มีหนังสือเดินทางอาจตรวจสอบเอกสารอื่นใดที่หน่วยงานรัฐออกให้ก็ได้ เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย, เอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity: CI), Travel Document for Aliens (T.D.), Temporary Passport เป็นต้น</p>	<p>ถ่ายภาพและบันทึกภาพลูกค้าเพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้ในการตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง หรือข้อมูลหรือหลักฐานที่น่าเชื่อถืออื่นเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริงแทนการพบเห็นลูกค้าต่อหน้า</p>

ความเสี่ยงของ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการ	ช่องทาง การให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตน ของลูกค้า
กลาง	พบหน้า	<p>กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>1) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA)</p> <p>2) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบเปรียบเทียบกับข้อมูลบนบัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>3) ใช้ข้อมูลหน้าบัตรและ Laser Code หลังบัตรประจำตัวประชาชน ส่งไปตรวจสอบสถานะบัตรกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA)</p> <p>4) ตรวจสอบข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่นใดของหน่วยงานภาครัฐ เช่น สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยสมาชิกที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ สามารถตรวจสอบข้อมูลของผู้สมัครสมาชิกจากหน่วยงานที่ตัวเองสังกัดอยู่ได้</p> <p>กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน</p> <p>นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง โดยหากไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง อาจตรวจสอบเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่รัฐบาลไทย หรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เทียบกับหนังสือเดินทางทดแทนได้</p> <p>**หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน</p> <p>โดยพิจารณาตามตารางที่ 2 ตัวอย่างเอกสารที่สามารถใช้เพื่อการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน กรณีใช้หนังสือเดินทางในการแสดงตนและไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเดินทางได้ เฉพาะช่องเอกสารแสดงตน (ช่องที่ 2)</p>	ให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบหรืออาจพิจารณานำเทคโนโลยีเปรียบเทียบกับข้อมูลชีวมิติของลูกค้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าได้

ความเสี่ยงของ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการ	ช่องทาง การให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตน ของลูกค้า
กลาง	ไม่พบหน้า	<p>กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>1) การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบเปรียบเทียบกับข้อมูลตามหน้าบัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>2) ใช้ข้อมูลหน้าบัตรและ Laser Code หลังบัตรประจำตัวประชาชน ส่งไปตรวจสอบสถานะบัตรกับ DOPA</p> <p>กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน</p> <p>นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง โดยหากไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง อาจตรวจสอบเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่รัฐบาลไทย หรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เทียบกับหนังสือเดินทางทดแทนได้</p> <p>**หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน</p> <p>โดยพิจารณาตามตารางที่ 2 ตัวอย่างเอกสารที่สามารถใช้เพื่อการระบุตัวตน กรณีใช้หนังสือเดินทางในการแสดงตนและไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ เฉพาะเอกสารแสดงตน (ช่องที่ 2)</p>	<p>ต้องถ่ายภาพและบันทึกภาพลูกค้า และใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่ได้มาตรฐานสากลหรือมาตรฐานที่ยอมรับโดยทั่วไป หรือให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทางเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริงแทนการพบเห็นลูกค้าต่อหน้า หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน</p>

ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ช่องทางให้บริการ	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน	การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า
สูง	พบหน้า	<p>กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA)</p> <p>กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน</p> <p>ให้นำข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC) มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง และตรวจสอบเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่รัฐบาลไทยออกให้หรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ ** หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน</p>	<p>ให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบเปรียบเทียบใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือเดินทาง เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริง หรืออาจพิจารณานำเทคโนโลยีเปรียบเทียบข้อมูลชีวมิติของลูกค้า มาเพิ่มประสิทธิภาพในการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าก็ได้</p>
	ไม่พบหน้า	<p>กรณีใช้บัตรประจำตัวประชาชน</p> <p>การใช้เครื่องอ่านบัตร (Card reader) อ่านข้อมูลจากชิปบนบัตรประจำตัวประชาชน แล้วตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมการปกครอง (DOPA)</p> <p>กรณีใช้หนังสือเดินทางเป็นหลักฐานแสดงตน</p> <p>นำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เช่น ข้อมูลจากเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายระยะใกล้ (NFC)* มาตรวจสอบเทียบกับข้อมูลบนหนังสือเดินทาง และ ตรวจสอบเอกสารสำคัญประจำตัวอื่นที่รัฐบาลไทยหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ ** หรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน</p>	<p>ต้องถ่ายภาพและบันทึกภาพลูกค้าและใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่ได้มาตรฐานสากลหรือมาตรฐานที่ยอมรับโดยทั่วไปเพื่อใช้ตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับข้อมูลชีวมิติจากบัตรประจำตัวประชาชนแบบอนเนกประสงค์หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากหนังสือเดินทาง เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริง</p> <p>แทนการพบเห็นลูกค้าต่อหน้าหรือใช้วิธีการอื่นใดที่มีระดับความน่าเชื่อถือเทียบเคียงกัน</p>

**ตารางที่ 2 ตัวอย่างเอกสารที่สามารถใช้เพื่อการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน
กรณีใช้หนังสือเดินทางในการแสดงตนและไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเดินทางได้**

ประเภทเอกสารหรือหลักฐานในการตรวจสอบสำหรับลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทย
ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือเดินทางได้ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16
พิจารณา โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์การเดินทาง สามารถสรุปได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์	เอกสารแสดงตน	เอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ
1. กรณีชาวต่างชาติทั่วไป เข้ามาทำงาน	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทะเบียนบ้านเล่มปกสีเหลือง (ทร.13) ที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก หรือ (3) ใบอนุญาตทำงานในประเทศ (Work Permit) ที่ส่วนราชการไทยออกให้ (อ่าน QR Code) หรือ (4) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ Smart VISA หรือ (5) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
2. กรณีทำธุรกิจ ในประเทศไทย	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทะเบียนบ้านเล่มปกสีเหลือง (ทร.13) ที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก หรือ (3) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) รหัส B (Business) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) เอกสารแสดงถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
3. กรณีเข้ามาศึกษา ในประเทศไทย ของนักเรียนต่างชาติ	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทะเบียนบ้านเล่มปกสีเหลือง (ทร.13) ที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก หรือ (3) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) หรือ ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส ED (Education) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองที่โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาออกให้ หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public

วัตถุประสงค์	เอกสารแสดงตน	เอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ
4. กรณีเข้ามารับ การรักษาพยาบาล ในประเทศไทย	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) หนังสืออนุญาตให้พำนักอยู่ในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 3 เดือนจากกระทรวงการต่างประเทศ หรือ (3) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) หรือ ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส O (MT-90) หรือ รหัส O (MD) หรือ รหัส B (Business) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองจากสถานพยาบาลว่าเข้ารับการรักษาจริง หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
5. กรณีเข้ามา ซื้อสังหาริมทรัพย์	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) และ (2) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ (3) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
6. กรณีเพื่อลงทุน ซื้อขายหลักทรัพย์	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ (3) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
7. กรณีเจ้าหน้าที่ หน่วยงานราชการของ ต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่องค์การ ระหว่างประเทศ	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทยประเภททูต (Diplomatic Visa) หรือประเภทราชการ (Official Visa) หรือ (3) ทรานนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	หนังสือรับรองการเป็นนักการทูต (Diplomatic Visa) เจ้าหน้าที่สถานทูต (Embassy Staff) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการของต่างประเทศ เจ้าหน้าที่องค์การสหประชาชาติ (UN Staff) จากหน่วยงานต้นสังกัด หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ

วัตถุประสงค์	เอกสารแสดงตน	เอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ
8. กรณี Retirement	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส O-X หรือ รหัส O-A หรือตราประทับสำหรับกรณีที่ใช้ชีวิตบั้นปลาย (Retirement) ในประเทศไทย หรือ (3) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทย ประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ Long Stay ต้องใช้ประกอบกับหนังสือรับรองจากสถานทูต หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) เอกสารแสดงถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public หรือ (3) หนังสือรับรองจากสถานทูต (ถ้ามี)
9. กรณีผู้ถือบัตร Thailand Elite หรือ Thailand Privilege Card	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ (3) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) รหัส SE (Social Entry) รหัส PE (Privilege Entry) หรือ (4) เอกสารแสดงถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย เช่น หนังสือรับรองแสดงถิ่นที่อยู่ จากสถานทูตหรือจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น หรือ (5) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) บัตร Thailand Elite Card หรือ หนังสือรับรองการเป็นสมาชิก Thailand Elite หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
10. กรณีนักบวชต่างชาติเข้ามาศึกษาพุทธศาสนาหรือปฏิบัติพุทธศาสนกิจ	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport และ (2) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant VISA) หรือ (3) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส ED (Education) หรือ (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองการเข้าศึกษาจากสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือสำนักนายกรัฐมนตรีหรือมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย หรือหนังสือรับรองจากสำนักพุทธศาสนาประจำจังหวัด หรือ (2) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public

วัตถุประสงค์	เอกสารแสดงตน	เอกสารเพิ่มเติมที่น่าเชื่อถือ
11. กรณีนักบวช / ผู้เผยแผ่ศาสนา ต่างชาติเข้ามาเพื่อเผยแผ่ศาสนา	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ Certificated of Identity (CI) หรือ Temporary Passport หรือเอกสารแสดงตน ที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ และ (2) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant VISA) หรือ (3) ตราอนุญาตเข้าประเทศไทยประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non – Immigrant Visa) รหัส R (Religion) (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองจากกรมการศาสนา วัตถุประสงค์เผยแผ่ศาสนา และ (2) หนังสือรับรองจากองค์กรศาสนา คริสต์ อิสลาม หรือองค์กรศาสนา ของนักบวชนั้น หรือ (3) เอกสารการพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน SWIFT Authenticate หรือเอกสาร การพิสูจน์ตัวตนลูกค้าผ่าน Notary Public
12. คนต่างด้าวที่ได้รับ อนุญาตให้อยู่ใน ประเทศไทยถาวร ได้แก่ คนต่างด้าวที่มี ชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ทร.13) หรือ ชนกลุ่มน้อย และ บุคคลที่ไม่มีสถานะ ทางทะเบียน ซึ่งรอ การพิสูจน์สัญชาติ	(1) บัตรประจำตัวที่กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย ออกให้ เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (เลขประจำตัว13 หลัก ที่ขึ้นต้นด้วยเลข 6 หรือ 7 หรือ 8 แล้วแต่กรณี) หรือ บัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (เลขประจำตัว13 หลัก ที่ขึ้นต้นด้วยเลข 0) หรือ สมุดประจำตัวคนต่างด้าว และ (2) แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มี สถานะทางทะเบียน (ทร.38 ข) หรือ แบบรับรอง รายการทะเบียนราษฎร ทร.13/1 หรือ ทร.14/1 แล้วแต่กรณี หรือ (3) ทะเบียนบ้าน (ทร.13 หรือ ทร.14) (4) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยออกให้ <i>* ทั้งนี้ หลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต้องปรากฏรูปถ่ายใบหน้า และ เลขประจำตัว 13 หลักที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ออกให้</i>	
13. แรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา แต่ได้รับการผ่อนผัน ให้อยู่ในประเทศไทย ชั่วคราวเป็นกรณี พิเศษ	(1) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือ Travel Document for Aliens (T.D.) หรือ เอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity: CI) หรือ Temporary Passport หรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (เลขประจำตัว 13 หลัก ขึ้นต้นด้วย 00) และ (2) แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวที่ ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ (ท.ร. 38/1) หรือ (3) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของ สัญชาติออกให้	(1) หนังสือรับรองจากนายจ้าง โดยระบุ ข้อมูลและรายละเอียดของนายจ้าง ลูกจ้าง (ชื่อเต็ม วันเดือนปีเกิด เลขบัตร ประจำตัว ประเทศเจ้าของสัญชาติ และ ที่อยู่ปัจจุบัน) สถานที่ประกอบการ และ ข้อมูลการติดต่อ และแบบบัตร ประจำตัวประชาชนของนายจ้าง หรือ หนังสือรับรองนิติบุคคล หรือ (2) ใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) ที่กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานออกให้

หมายเหตุ : 1) กรณีชาวต่างชาติประเภทอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้ให้ใช้เอกสารตามที่กำหนดไว้ข้างต้นได้เช่นเดียวกัน
 2) เอกสารแสดงตนที่ส่วนราชการไทยหรือรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ตามที่กำหนดไว้ข้างต้น ต้องมีลักษณะอย่างน้อยดังต่อไปนี้

2.1) ต้องมีข้อมูลเพียงพอที่จะตรวจสอบกับข้อมูลแสดงตนของลูก้าในบัตรประจำตัวประชาชนหรือในหนังสือเดินทาง

2.2) ข้อมูลต้องเป็นปัจจุบัน

2.3) หน่วยงานผู้ออกเอกสารต้องมีกระบวนการตรวจสอบและพิสูจน์ทราบตัวตนของบุคคล และรับรองว่าข้อมูลเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง

3) การเลือกใช้เอกสาร

3.1) สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงกลาง ให้เลือกใช้เอกสารที่ระบุไว้ในตารางเอกสารช่องแสดงตน (ช่องที่ 2) ทั้ง 2 รายการ

3.2) สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูง สามารถเลือกใช้เอกสารที่ระบุไว้ในตารางเอกสารช่องแสดงตน (ช่องที่ 2) ทั้ง 3 รายการ หรือ เลือกจากช่องเอกสารแสดงตน (ช่องที่ 2) จำนวน 2 รายการ และเลือกเอกสารจากช่องเอกสารเพิ่มเติมที่นำเชื่อถือ (ช่องที่ 3) จำนวน 1 รายการ ก็ได้

ในกรณีที่หน่วยงานทางการมีการเปลี่ยนแปลงประเภทเอกสาร ขอให้ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับประเภทเอกสารของหน่วยงานทางการตามที่ประกาศ

2.1.1) กรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถตรวจสอบเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้

1) กรณีที่บัตรประจำตัวประชาชนไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ได้ อันเนื่องจากชิปที่อยู่ในบัตรประจำตัวประชาชนเสียหายชำรุด หรือ ไม่สามารถอ่านได้เนื่องจากข้อจำกัดของบัตร ให้ดำเนินการดังนี้

(1) แจ้งให้ลูก้าทำบัตรประจำตัวประชาชนใบใหม่ หรือ

(2) ให้นำข้อมูลบนบัตรประจำตัวประชาชน พร้อม Laser Code ตรวจสอบกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ หากเป็นกรณีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงต้องขอเอกสารเพิ่มเติม จำนวน 1 ประเภท โดยเอกสารที่ขอต้องเป็นเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานทางการ เช่น ทะเบียนบ้าน หรือ ใบขับขี่ เป็นต้น

(3) กรณีไม่สามารถดำเนินการตามข้อ (1) และ (2) ได้ ให้สามารถระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน โดยขอเอกสารเพิ่มเติมจากลูก้าอย่างน้อย 1 ประเภท สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงกลาง และจำนวน 2 ประเภท สำหรับผลิตภัณฑ์เสี่ยงสูง โดยเอกสารที่ขอต้องเป็นเอกสารที่ออกโดยส่วนราชการ เช่น ทะเบียนบ้าน หรือ ใบขับขี่ เป็นต้น เพื่อนำมาพิจารณาประกอบกับบัตรประจำตัวประชาชน

ทั้งนี้ ในการใช้มาตรการในข้อ (3) ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องมีมาตรการที่แน่ใจได้ว่าเป็นกรณีความเสียหายจากชิปที่อยู่ในบัตรบัตรประจำตัวประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ได้เกิดจากการใช้บัตรประจำตัวประชาชนปลอมหรือชิปปลอม หากไม่มีมาตรการที่สามารถทำให้แน่ใจได้ ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ควรพิจารณาให้ลูก้าทำบัตรประจำตัวประชาชนใบใหม่ตาม (1)

2) กรณีที่บัตรประจำตัวประชาชนไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ได้ เนื่องจากเป็นบัตรประจำตัวประชาชนรุ่นเก่า ให้ดำเนินการดังนี้

(1) แจ้งให้ลูก้าทำบัตรประจำตัวประชาชนใบใหม่ หรือ

(2) สามารถระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตน โดยขอเอกสารเพิ่มเติมจาก บัตรประจำตัวประชาชนดังกล่าว สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงกลาง อย่างน้อย 1 ประเภท และ สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูง จำนวน 2 ประเภท โดยเอกสารที่ขอต้องเป็นเอกสารที่ออกโดย ส่วนราชการ เช่น ทะเบียนบ้าน หรือใบขับขี่ เป็นต้น เพื่อนำมาพิจารณาประกอบกับบัตรประจำตัวประชาชน

3) กรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชนกับระบบการตรวจสอบ ทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐได้ เนื่องจากระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงาน ภาครัฐมีปัญหา ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ เทียบกับใบหน้าลูกค้า (Offline) และอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ แต่ยังไม่อนุมัติให้ทำธุรกรรม โดยให้ตรวจสอบข้อมูลบนบัตรประจำตัวประชาชนกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงาน ภาครัฐในภายหลังที่ระบบสามารถใช้งานได้ ซึ่งลูกค้าจะไม่สามารถทำธุรกรรมได้จนกว่าการตรวจสอบ ดังกล่าวจะเสร็จสิ้น หรือ

(2) ตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ เทียบกับใบหน้าลูกค้า (Offline) และต้องขอเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐเพิ่มเติมอีกจำนวน 1 รายการ (เอกสารเพิ่มเติมไม่จำเป็นต้องมีรูปของลูกค้า) เพื่อตรวจสอบซ้ำผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 สามารถที่จะอนุมัติ การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งลูกค้าสามารถทำธุรกรรมได้ทันที โดยไม่ต้องจำกัดจำนวนเงินในการ เปิดบัญชี แต่อย่างไรก็ดี ควรตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชนกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของ หน่วยงานภาครัฐอีกครั้งเมื่อระบบสามารถใช้งานได้ ซึ่งหากตรวจสอบภายหลังพบว่าผลการตรวจสอบไม่ผ่าน ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องมีกระบวนการดำเนินการ เช่น มาตรการระงับการใช้บัญชี เป็นต้น หรือ

(3) ตรวจสอบข้อมูลจากเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Offline) และต้องถ่ายภาพและบันทึกภาพลูกค้า และใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่ได้มาตรฐานสากลหรือมาตรฐาน ที่ยอมรับโดยทั่วไป เพื่อใช้ตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับภาพของลูกค้าจากบัตรประจำตัว ประชาชนหรือหนังสือเดินทางเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริง ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 สามารถที่จะ อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งลูกค้าสามารถทำธุรกรรมได้ทันที

1.2) การพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา กรณีผู้เยาว์ที่ไม่มีบัตรประจำตัว ประชาชน

กรณีเด็กอายุต่ำกว่า 7 ปี ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนให้ดำเนินการโดยขอ บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ปกครองและตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการตามความเสี่ยงผลิตภัณฑ์หรือบริการ พร้อมทั้งขอสำเนาสูติบัตรผู้เยาว์ เพื่อนำมาพิจารณาประกอบกัน

1.3) การแสดงตนและการระบุตัวตนและการพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าบุคคลธรรมดา กรณีผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพที่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน

ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพที่ไม่มีบัตร ประจำตัวประชาชนให้ดำเนินการขอบัตรประจำตัวคนพิการ และเอกสารที่ออกจากหน่วยงานของรัฐอย่างน้อย จำนวน 1 รายการ เช่น ทะเบียนบ้าน ใบขับขี่ หนังสือเดินทาง (Passport) บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ

บัตรประจำตัวข้าราชการ บัตรประจำตัวพนักงานรัฐวิสาหกิจที่ระบุเลขประจำตัวประชาชน เป็นต้น โดยมาตรฐานในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้านั้น ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการตามความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์และช่องทางการให้บริการตามตารางที่ 1 สรุปแนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดา

ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวข้างต้นเป็นมาตรการเฉพาะเพื่อขจัดอุปสรรคในการแสดงตนของผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพเท่านั้น ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 จะต้องกำหนดกระบวนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ระดับความเสี่ยงของลูกค้า และแหล่งที่มาของรายได้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการนำบัญชีของผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพไปใช้ในการกระทำความผิด เพราะหากเกิดความบกพร่องในกระบวนการดังกล่าวผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อาจมีความเสี่ยงที่จะปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายอันอาจนำไปสู่การถูกดำเนินคดีได้

1.4) แนวทางการพิสูจน์และยืนยันตัวตนบนแพลตฟอร์มกลางที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น

กรณีการใช้แพลตฟอร์มกลาง เช่น ระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตน National Digital ID (NDID)²³ ถือเป็นทางเลือกที่สามหรือเป็นการใช้ตัวแทน²⁴ ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าก่อนที่จะอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า ซึ่งองค์กรที่ได้พิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้ารายนั้นมาแล้ว (Identity Provider: IDP) เป็นผู้ยืนยันตัวตนลูกค้าให้กับผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ที่ลูกค้ากำลังทำธุรกรรมอยู่ (Relying Party: RP) ซึ่งรูปแบบการให้บริการยืนยันตัวตนนั้นจะต้องให้ลูกค้าทำการยืนยันตัวตนจาก Authenticator ที่องค์กรผู้ที่เคยพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้ารายนั้นเป็นผู้ออกให้ และหลังจากลูกค้ารายนั้นทำการยืนยันตัวตนสำเร็จแล้ว องค์กรที่เคยพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าจะทำการยืนยันกลับไปยังผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ที่ลูกค้ารายนั้นกำลังทำธุรกรรมอยู่ว่าเป็นลูกค้ารายนั้นจริง ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 จึงจะสามารถอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า

กรณีลูกค้าจะใช้บริการแพลตฟอร์มกลางลูกค้าต้องทำการลงทะเบียนเพื่อขอใช้บริการผ่านช่องทางที่กำหนด โดยต้องผ่านการพิสูจน์ทราบตัวตนในระดับความน่าเชื่อถือของอัตลักษณ์ (Identity Assurance Level: IAL) ตามมาตรฐานที่กำหนด ได้แก่

- การตรวจสอบความถูกต้องและความแท้จริงของบัตรประจำตัวประชาชน โดยการ
ใช้เครื่องอ่านบัตร (Card Reader) อ่านข้อมูลจาก Chip บนบัตรประจำตัวประชาชน (Dip Chip)

²³ ระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (National Digital ID Platform) เป็นระบบกลางที่รองรับการยืนยันตัวตนผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ข้อมูลจากบุคคลที่ 3 (Third Party) ในการพิสูจน์และยืนยันตัวตน ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องได้รับความยินยอม (Consent) จากเจ้าของข้อมูลก่อน จึงสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้ได้

(ที่มา : กลุ่มงานนโยบาย, “Digital ID ในบริบทประเทศไทย”, 29 กันยายน 2561, สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน, 2566, <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/knowledge-sharing/articles/index-article-other-p1/Digital-ID-ในบริบทประเทศไทย.aspx>)

²⁴ รายละเอียดเป็นไปตามแนวปฏิบัติฉบับนี้ หัวข้อที่ 7.2 เรื่องการพึ่งพาบุคคลที่สาม

- การตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของบัตรประจำตัวประชาชน โดยการนำข้อมูลที่ได้จาก Chip ในบัตรประจำตัวประชาชนไปตรวจสอบกับฐานข้อมูลของกรมการปกครองทางอิเล็กทรอนิกส์ (Online to DOPA)
- การถ่ายภาพและบันทึกภาพใบหน้าของลูกค้า
- การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจสอบเปรียบเทียบภาพใบหน้าของลูกค้ากับข้อมูลชีวมิติจากบัตรประจำตัวประชาชนของลูกค้า (Biometric)

1.5) การระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ที่ผ่านการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนมาแล้ว

ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ได้ทำการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้าตามประกาศสำนักงาน ป.ง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงมาแล้ว ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 สามารถบริหารความเสี่ยงโดยให้พิจารณา ดังนี้

1. ให้บริหารความเสี่ยงโดยต้องพิจารณาวิธีการยืนยันตัวตนที่น่าเชื่อถือ (Authentication)
2. ต้องพิจารณาว่าข้อมูลที่ใช้ในการสมัครใช้บริการต้องเป็นปัจจุบัน ซึ่งอาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้
 - ตรวจสอบข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ โดยสามารถนำข้อมูลเดิมที่ลูกค้าเคยให้ไว้กับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ไปตรวจสอบกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐได้ หรือ
 - ให้ลูกค้าตรวจสอบและยืนยันข้อมูล KYC/CDD ของตนเอง แล้วตรวจสอบเทียบกับหลักฐานที่ลูกค้าได้เคยแสดงตนไว้ก่อนแล้ว หากลูกค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ควรขอหลักฐานในการยืนยันข้อมูลดังกล่าว หรือนำข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนที่ลูกค้าเคยแสดงตนไว้ไปตรวจสอบข้อมูลกับระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ
3. ต้องพิจารณาว่าในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนในครั้งก่อนมีความเข้มข้นเพียงพอต่อการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าในครั้งปัจจุบันที่ลูกค้ามาสมัครใช้บริการ โดยพิจารณาตามระดับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์

2) **กรณีที่ลูกค้าเป็นนิติบุคคล** เมื่อผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ได้ดำเนินการจัดให้ลูกค้าแสดงตนตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 แล้ว ให้ดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า อย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่ลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ต้องระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าจากข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนและจัดให้ได้มาซึ่งข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 โดยต้องดำเนินการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(ก) กรณีนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ข) กรณีที่ไม่ใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหลักฐานการเป็นนิติบุคคล ที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ค) กรณีลูกค้าที่เป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

(ง) กรณีลูกค้าที่เป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่น ในลักษณะเดียวกัน ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

(2) กรณีที่ลูกค้านิติบุคคลที่ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีระดับความเสี่ยงสูง ต้องระบุตัวตน และพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าจากข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนและจัดให้ได้มาซึ่งข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 และต้องตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานกับฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ โดยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) กรณีนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการจดทะเบียน ที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ข) กรณีที่ไม่ใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหลักฐานการเป็นนิติบุคคลที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ค) กรณีลูกค้าที่เป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

(ง) กรณีลูกค้าที่เป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่น ในลักษณะเดียวกัน ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

ทั้งนี้ กรณีที่พบว่าความเสี่ยงโดยรวมของลูกค้าอยู่ในระดับที่มีความเสี่ยงสูง ผู้ประกอบอาชีพ ตามมาตรา 16 อาจพิจารณาขั้นตอนในการระบุตัวตนเพิ่มเติม โดยขอข้อมูลหรือตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 เช่น ข้อมูลการชำระค่าสาธารณูปโภคจากสถานที่อยู่หรือสถานที่ประกอบการ สำเนาสัญญาหรือข้อตกลงทางธุรกิจ ระหว่างลูกค้ากับบุคคลภายนอกเฉพาะส่วนที่พิสูจน์ถึงการดำเนินกิจการของลูกค้า ข้อมูลที่อ้างอิงได้ว่าลูกค้า มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับสถาบันการเงินอื่นที่น่าเชื่อถือ เป็นต้น

(3) กรณีที่ลูกค้านิติบุคคลที่ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่ระดับความเสี่งต่ำหรือสูง ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าจากข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนและจัดให้ได้มาซึ่งข้อมูลอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 และอาจตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานกับฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ โดยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) กรณีนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการจดทะเบียน ที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ข) กรณีที่ไม่ใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ตรวจสอบหลักฐานการเป็นนิติบุคคล ที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน

(ค) กรณีลูกค้าที่เป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

(ง) กรณีลูกค้ำที่เป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่น ในลักษณะเดียวกัน ให้ตรวจสอบหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

หมายเหตุ : ในการตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานกับฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ ตามข้อ (ข) – (ง) สำหรับนิติบุคคลที่ไม่มี ฐานข้อมูลในการตรวจสอบของภาครัฐ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจตรวจสอบจากเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐที่เป็น นายทะเบียนขององค์กรนั้น ขอตรวจสอบจากหน่วยงานรัฐดังกล่าวโดยตรง หรือตรวจสอบเอกสารที่ออกโดยหน่วยงานรัฐที่ เกี่ยวข้องที่สามารถใช้ในการยืนยันตัวตนของลูกค้ำได้เพิ่มเติม

3) กรณีการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายของลูกค้ำที่เป็นนิติบุคคล ให้ดำเนินการตามข้อ 18 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563 กล่าวคือ ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวในนามของลูกค้ำ ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการ ดังนี้

3.1) ตรวจสอบเพื่อทราบว่าลูกค้ำได้มีการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรม เป็นครั้งคราวในนามของลูกค้ำจริง โดยตรวจสอบจากหลักฐานการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ เช่น หนังสือมอบอำนาจ

3.2) ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจดังกล่าว ดังนี้

3.2.1) ดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้าย ตามข้อ 17 วรรคหนึ่ง (1) แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563 อย่างไรก็ตาม ในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายดังกล่าว ผู้ประกอบอาชีพ ตามมาตรา 16 ไม่จำเป็นต้องใช้มาตรการที่เทียบเท่ากับลูกค้ำที่เป็นบุคคลธรรมดา เนื่องจากมาตรการดังกล่าว กำหนดขึ้นเพื่อใช้กับลูกค้ำของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 เท่านั้น แต่บุคคลดังกล่าวไม่ใช่ลูกค้ำของ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 โดยตรง เป็นเพียงผู้รับมอบอำนาจมาทำธุรกรรมแทนลูกค้ำ ดังนั้น ผู้ประกอบอาชีพ ตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำที่เป็นนิติบุคคลเป็นหลักกว่า มีตัวตน และประกอบกิจการจริง ในส่วนของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 สามารถ ดำเนินการตรวจสอบตามนโยบายและระเบียบวิธีการของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 เองได้

3.2.2) ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายกับข้อมูลรายชื่อบุคคล ที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและ การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตามข้อ 17 วรรคหนึ่ง (3) แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบ เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563

4) กรณีการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำที่เป็นนิติบุคคล ให้ผู้ประกอบอาชีพตาม มาตรา 16 มีมาตรการในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะธุรกิจของลูกค้ำ ตลอดจนโครงสร้างการบริหาร จัดการหรือการเป็นเจ้าของ และอำนาจในการควบคุมนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้นด้วย โดยพิจารณาจากข้อมูลหรือหลักฐานตามข้อ 19 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ลูกค้ำ พ.ศ. 2563 ดังนี้

4.1) ชื่อและประเภท ตลอดจนข้อมูลที่สามารถพิสูจน์ได้ถึงสถานะทางกฎหมายและการมีอยู่จริงของนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

4.2) ข้อมูลเกี่ยวกับอำนาจในการควบคุม กำกับดูแล และผูกพันนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย รวมทั้งให้ระบุบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งมีตำแหน่งบริหารระดับสูง ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการตรวจสอบบุคคลดังกล่าวกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตามข้อ 17 วรรคหนึ่ง (3) แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563

4.3) สถานที่ตั้งตามที่จดทะเบียนและสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่

5) ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการระบุตัวตนของลูกค้ำและการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำที่มีความเข้มงวดแตกต่างจากประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้ำและการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ถือปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายที่มีความเข้มงวดมากกว่า

3.2 แนวทางการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดวิธีการให้แก่บุคลากรผู้ใช้ดุลยพินิจเพื่อระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และใช้มาตรการที่เหมาะสมในการพิสูจน์ทราบ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ” โดยระบุวิธีการหาตัวผู้ได้รับผลประโยชน์ดังกล่าว จากข้อมูล ข้อเท็จจริง หลักฐานต้นฉบับ หรือเอกสารอ้างอิงใดบ้าง และระบุขั้นตอนต่อไปในกรณีที่วิธีการแรกไม่ทำให้เกิดผลลัพธ์ได้ ทั้งนี้ ควรกำหนดตามหลักการในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. 2563 และประกาศสำนักงาน ปปง. ที่เกี่ยวข้อง

กรณีผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำบุคคลธรรมดา ให้สันนิษฐานว่า ลูกค้ำบุคคลธรรมดาที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเพื่อประโยชน์ของตนเอง อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีการใช้ Nominee ในการทำธุรกรรมมากขึ้น หากผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจพบก็สามารถระบุบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงได้

สำหรับกรณีลูกค้ำนิติบุคคล วิธีการในการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และพิสูจน์ทราบ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้ำนิติบุคคล ให้ดำเนินการดังนี้

วิธีที่ 1 ตรวจสอบข้อมูลการได้รับประโยชน์หรือการถือสิทธิเป็นเจ้าขององค์กรลูกค้ำ โดยพิจารณาจากการถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป²⁵ ตามที่ปรากฏในหลักฐานหรือเอกสารอ้างอิง กรณีที่ผู้ถือหุ้นในสัดส่วนดังกล่าวเป็นบุคคลธรรมดาให้ระบุบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ และกรณีที่ผู้ถือหุ้นในสัดส่วนดังกล่าวเป็นนิติบุคคล ให้เรียกข้อมูลการถือหุ้นทอดต่อไปจากลูกค้ำเพื่อระบุให้บุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ หากตรวจสอบข้อมูลการถือหุ้นจำนวน 3 ทอดแล้ว ไม่พบบุคคลธรรมดาเป็นผู้ถือหุ้น ให้ดำเนินการตามวิธีที่ 2

²⁵ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจกำหนดนโยบายภายในเกี่ยวกับการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงในระดับที่เข้มข้นกว่าได้ เช่น กำหนดให้พิจารณาระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงจากการถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป

ตัวอย่าง

ตรวจสอบข้อมูลการได้รับประโยชน์หรือการถือสิทธิเป็นเจ้าขององค์กรลูกค้า โดยพิจารณาจากการถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป ตามที่ปรากฏในหลักฐานหรือเอกสารอ้างอิง ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นในสัดส่วนดังกล่าวเป็น

- **บุคคลธรรมดา** ให้ระบุบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า
- **นิติบุคคล** ให้เรียกข้อมูลการถือหุ้นทอดต่อไปจากลูกค้า เพื่อระบุให้บุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดของนิติบุคคลนั้น เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า ทั้งนี้ หากตรวจสอบข้อมูลการถือหุ้นจำนวน 3 ทอดแล้วไม่พบบุคคลธรรมดาเป็นผู้ถือหุ้นให้ดำเนินการหาผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงตามวิธีที่ 2 ต่อไป

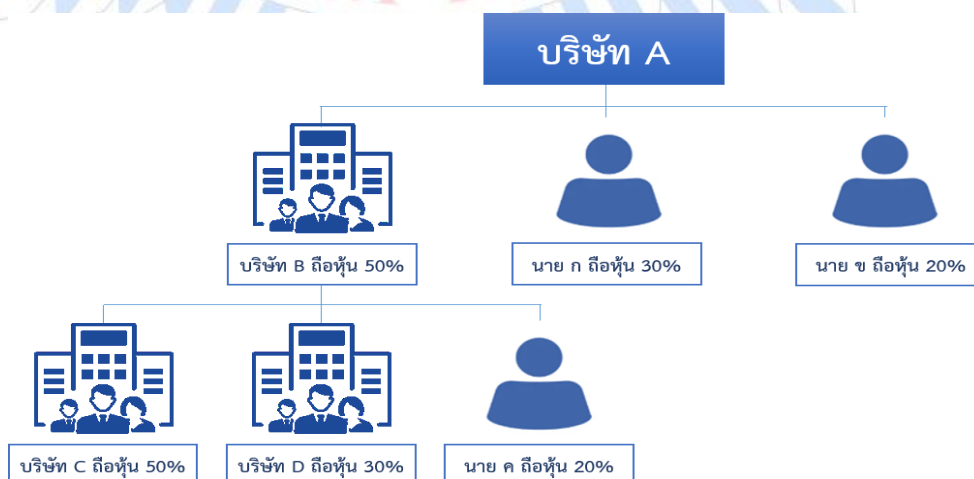
ตัวอย่างที่ 1

กรณีตามตัวอย่างที่ 1 นี้ บริษัท A มีเฉพาะบุคคลธรรมดาเป็นผู้ถือหุ้น โดยมีบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป จำนวน 2 ราย ได้แก่ นาย ก ที่ถือหุ้นร้อยละ 50 และ นาย ข ที่ถือหุ้นร้อยละ 30 ดังนั้น ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ได้แก่

- ❖ นาย ก (ถือหุ้น 50% ของบริษัท A)
- ❖ นาย ข (ถือหุ้น 30% ของบริษัท A)

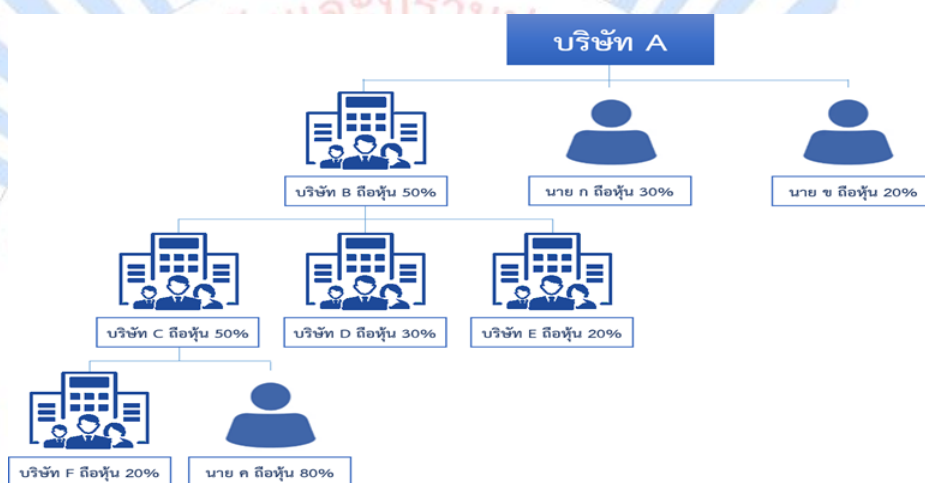
ตัวอย่างที่ 2

กรณีตามตัวอย่างที่ 2 นี้ บริษัท A มีนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป จำนวน 2 ราย ได้แก่ บริษัท B ที่ถือหุ้นร้อยละ 50 และ นาย ก ที่ถือหุ้นร้อยละ 30 จึงทำให้ต้องเรียกข้อมูล การถือหุ้นในทอดที่ 2 จากลูกค้ำ คือ ข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท B เพื่อระบุบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วน สูงสุดของบริษัท B เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ด้วย ซึ่งข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท B (ทอดที่ 2) มีบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุด จำนวน 1 ราย ได้แก่ นาย ค ที่ถือหุ้นร้อยละ 20 ดังนั้น ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ได้แก่

- ❖ นาย ก ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในทอดที่ 1 (ถือหุ้น 30% ของบริษัท A)
- ❖ นาย ค ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในทอดที่ 2 (ถือหุ้น 20% ของบริษัท B)

ตัวอย่างที่ 3

กรณีตามตัวอย่างที่ 3 นี้ บริษัท A มีนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป จำนวน 2 ราย ได้แก่ บริษัท B ที่ถือหุ้นร้อยละ 50 และ นาย ก ที่ถือหุ้นร้อยละ 30 จึงทำให้ต้องเรียกข้อมูล การถือหุ้นในทอดที่ 2 จากลูกค้ำ คือ ข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท B เพื่อระบุบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วน สูงสุดของบริษัท B เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ด้วย ซึ่งข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท B (ทอดที่ 2) ไม่พบบุคคลธรรมดาเป็นผู้ถือหุ้น มีเฉพาะนิติบุคคลเป็นผู้ถือหุ้น จึงทำให้ต้องเรียกข้อมูลการถือหุ้นในทอดที่ 3 จากลูกค้ำ คือ ข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท C เพื่อระบุบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดของบริษัท C เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของบริษัท A ด้วย ซึ่งข้อมูลการถือหุ้นของบริษัท C (ทอดที่ 3) มีบุคคลธรรมดา ที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุด จำนวน 1 ราย ได้แก่ นาย ค ที่ถือหุ้นร้อยละ 80 ดังนั้น ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ของบริษัท A ได้แก่

- ❖ นาย ก ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในทอดที่ 1 (ถือหุ้น 30% ของบริษัท A)
- ❖ นาย ค ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในทอดที่ 3 (ถือหุ้น 80% ของบริษัท C)

วิธีที่ 2 กรณีที่ไม่อาจหาผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าได้ตามวิธีที่ 1 หรือสามารถหาผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าได้ตามวิธีที่ 1 แต่มีข้อสงสัยว่ามีบุคคลอื่นที่อาจเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้านอกจากบุคคลธรรมดาที่สามารถระบุให้เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าตามวิธีที่ 1 ให้ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจสอบจากข้อมูลหรือข้อเท็จจริงในการครอบงำการบริหารองค์กรลูกค้า โดยอาจดำเนินการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถืออื่น ๆ หากไม่พบข้อมูลให้ดำเนินการตามวิธีที่ 3

ตัวอย่าง เช่น 1) กรณีที่องค์กรลูกค้าไม่มีผู้ถือหุ้นถึงร้อยละ 25 อาจพิจารณาระบุให้บุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นในสัดส่วนสูงสุดและปรากฏข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือมีข้อสงสัยว่าผู้ถือหุ้นดังกล่าวเป็นผู้มีอำนาจควบคุมหรือเป็นผู้ครอบงำการบริหารองค์กรลูกค้า เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า

2) กรณีที่องค์กรลูกค้ามีผู้ถือหุ้นถึงร้อยละ 25 แต่ปรากฏข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือปรากฏข้อมูลจากสื่อสาธารณะว่า มีบุคคลธรรมดาบุคคลใดเป็นผู้มีอำนาจควบคุมหรือเป็นผู้ครอบงำการบริหารองค์กรลูกค้าที่แท้จริง นอกจากจะระบุให้ผู้ที่ถือหุ้นถึงร้อยละ 25 เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าแล้ว ให้ระบุบุคคลผู้มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำการบริหารองค์กรลูกค้าดังกล่าวเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเพิ่มเติมด้วย

วิธีที่ 3 ให้พิจารณาโดยนัยว่า บุคคลธรรมดาที่มีอำนาจลงนามผูกพันลูกค้า หรือผู้ที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับสูงอาจเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า

สำหรับกรณีลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย วิธีการในการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และพิสูจน์ทราบ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ให้ดำเนินการดังนี้

กรณีที่ 1 ในกรณีที่เป็นทรัสต์ ให้ระบุชื่อผู้ก่อตั้งทรัสต์และทรัสต์ ผู้คุ้มครอง ผู้รับประโยชน์หรือประเภทของผู้รับประโยชน์ และบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจควบคุมทรัสต์ ซึ่งรวมถึงบุคคลที่อยู่ในสายการควบคุมหรือการเป็นเจ้าของด้วย

กรณีที่ 2 ในกรณีที่เป็นทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุนให้ระบุชื่อผู้ก่อตั้งทรัสต์และทรัสต์ ผู้รับประโยชน์ วัตถุประสงค์ของทรัสต์ และทรัพย์สินที่จะให้เป็นกองทรัสต์

กรณีที่ 3 ในกรณีที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายประเภทอื่น ให้ระบุตัวตนของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งเทียบเท่าบุคคลตามกรณีที่ 1 หรือกรณีที่ 2 ตามประเภทของบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้น

ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดวิธีการจัดให้ทรัสต์หรือบุคคลที่มีฐานะเทียบเท่าทรัสต์ เปิดเผยสถานะของตนต่อผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตั้งแต่เริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือมีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า

นอกจากนี้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดประเภทข้อมูลผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงที่ต้องได้มาเพื่อนำไปใช้ตรวจสอบกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนดในขั้นตอนต่อไป เช่น เมื่อตรวจสอบและทราบถึง “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า” แล้ว ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ได้รับผลประโยชน์ดังกล่าว โดยอย่างน้อยต้องได้ชื่อเต็มที่ถูกต้องและเลขประจำตัวประชาชน และในกรณีที่ไม่สามารถให้ข้อมูลเลขประจำตัวประชาชนด้วยอุปสรรคเกี่ยวกับแหล่งที่มาของข้อมูล ก็ควรกำหนดมาตรการในการดำเนินการอื่น ๆ และหาข้อมูลแวดล้อมของผู้ได้รับผลประโยชน์นั้น เช่น สัญชาติ ชื่อนิติบุคคลอื่นที่ผู้รับประโยชน์ถือหุ้นอยู่ด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตรวจสอบกับรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนดในขั้นตอนต่อไป

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องให้ความอิสระในการใช้ดุลยพินิจของบุคลากรผู้ตรวจสอบ แต่ต้องมั่นใจได้ว่า บุคลากรนั้นเข้าใจหลักการและวิธีปฏิบัติอย่างแท้จริง และปฏิบัติหน้าที่ภายใต้หลักการนั้นอย่างเคร่งครัด และจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดให้บุคลากรผู้ใช้ดุลยพินิจตรวจสอบข้อมูลการระบุตัวตนที่เพิ่มเติมของลูกค้า สามารถปฏิเสธคำขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมของลูกค้าได้ หากปรากฏเหตุสงสัยที่อาจเสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้จัดทำรายงานข้อเท็จจริงส่งให้ผู้ตรวจสอบที่มีตำแหน่งสูงกว่าเป็นผู้กลั่นกรองรายงานและร่วมพิจารณาว่า เห็นควรรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานหรือไม่

กรณีที่ตรวจสอบหรือได้รับแจ้งจากลูกค้าจนทราบว่าตัวผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดข้อมูลของ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ดังนี้

- (ก) ข้อมูลชื่อเต็ม
- (ข) ข้อมูลหมายเลขประจำตัวที่รัฐออกให้ หรือ
- (ค) ข้อมูลที่อยู่ หรือ ประเทศเจ้าของสัญชาติ หรือ
- (ง) วันเดือนปีเกิด

กรณีที่ลูกค้าไม่สามารถแจ้งข้อมูลในข้อ (ข) หรือ (ค) หรือ (ง) หรือทั้งสามข้อได้ ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อาจพิจารณากำหนดมาตรการในการหาข้อมูลแวดล้อมอื่นที่เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ เช่น ข้อมูลอาชีพอื่นหรือตำแหน่งที่ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง ดำรงอยู่ในนิติบุคคลอื่น เป็นต้น

หากปฏิบัติครบทุกวิธีอย่างเคร่งครัดแล้ว ยังไม่พบ “ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้า ประกอบกับผลการประเมินเบื้องต้นว่า ลูกค้ามีปัจจัยเสี่ยงอันต้องขอข้อมูลเพิ่มเติมอย่างแน่แท้ ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 **ต้องปฏิเสธคำขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า** **รายดังกล่าวในที่สุด**

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ไม่ต้องระบุและพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง เมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า ดังต่อไปนี้

- (1) รัฐบาล ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ
- (2) มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ หรือมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
- (3) สถาบันการเงินเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
- (4) บริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (5) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่จัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- (6) กองทุนรวมที่จัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (7) กองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ
- (8) รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ของต่างประเทศ

(9) บริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือที่มีหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ ในต่างประเทศที่ไม่ใช่พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด²⁶

(10) ลูกค้ายื่นตามที่เลขาธิการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐานการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงด้วย

3.3 การตรวจสอบรายชื่อลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า กับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 กำหนดให้ “กระบวนการตรวจสอบข้อมูลลูกค้ารวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง” เป็นส่วนสำคัญในขั้นตอนก่อนการอนุมัติรับลูกค้าหรือทำธุรกรรมกับลูกค้า

ลูกค้าที่ต้องดำเนินการตรวจสอบ

- ลูกค้าบุคคลธรรมดาที่ขอสร้างความสัมพันธ์ หรือบุคคลธรรมดาที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว
- บุคคลที่รับมอบอำนาจจากลูกค้าบุคคลธรรมดาที่ขอสร้างความสัมพันธ์หรือบุคคลธรรมดาที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว (กรณีที่มี)
 - ลูกค้านิติบุคคลที่ขอสร้างความสัมพันธ์หรือนิติบุคคลที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว
 - บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีนัยสำคัญภายในองค์กรลูกค้านิติบุคคล ในที่นี้ หมายถึง กรรมการผู้มีอำนาจทุกราย รวมถึง ผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายที่มาดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (กรณีที่มี)
 - ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าบุคคลธรรมดา (กรณีที่มี)
 - ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้านิติบุคคล

²⁶ ข้อ 14 แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563

3.4 การขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมจากลูกค้า เพื่อนำมาพิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ตั้งแต่เริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรมจากลูกค้า ให้ชัดเจนและเพียงพอ ตัวอย่างเช่น

ผู้ประกอบการอาชีพ	ตัวอย่างวัตถุประสงค์
(1) ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรม ที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13	<ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์เพื่อการจัดเตรียมและยื่นแบบคำขออนุญาตเพื่อออกและเสนอขายหลักทรัพย์แก่ประชาชนทั่วไป - วัตถุประสงค์เพื่อการจัดเตรียมและยื่นแบบคำขออนุญาตหรือคำเสนอซื้อหลักทรัพย์ - วัตถุประสงค์เพื่อการขอความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ - วัตถุประสงค์เพื่อการจัดทำความเห็นหรือคำเสนอซื้อหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ - วัตถุประสงค์เพื่อการขอคำปรึกษาที่จำเป็น เพื่อการปฏิบัติตามเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. และข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมถึงหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง - เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ (ระบุ)
(2) ผู้ประกอบการอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อการพาณิชย์ เช่น ซื้อไปขาย - เพื่อการออม / เพื่อการสะสม - เพื่อหมุนเวียนหรือทุนสำรองทางธุรกิจ - เพื่อการลงทุน - เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ใส่เป็นเครื่องประดับ เพิ่มสภาพคล่องทางการเงิน (ขายฝาก) เป็นต้น - เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น เป็นรางวัล การบริจาค เป็นต้น
(3) ผู้ประกอบการอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์	<ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์ด้านการลงทุน - เพื่อการพาณิชย์ - เพื่อสะสม - เพื่อการบริจาค - เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน - เพื่อเป็นรางวัล - เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ (ระบุ)
(4) ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์	<ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์ด้านการลงทุน - เพื่อการอยู่อาศัย - เพื่อการเกษตร - เพื่อการพาณิชย์ - เพื่อการอุตสาหกรรม - เพื่อสะสม - เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ (ระบุ)

ผู้ประกอบการอาชีพ	ตัวอย่างวัตถุประสงค์
(5) ผู้ประกอบการอาชีพค้าของเก่า ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม การขายทอดตลาดและค้าของเก่า	<ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์ด้านการลงทุน - เพื่อการเกษตร - เพื่อการพาณิชย์ - เพื่อสะสม - เพื่อหมุนเวียนทางธุรกิจ - เพื่อการลงทุนอื่นใด - เพื่อการบริจาค - เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน - เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ (ระบุ)
(6) ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับ ผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน ตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการ ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล ภายใต้การกำกับ หรือตามกฎหมาย ว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน	<ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์ด้านการลงทุน - วัตถุประสงค์เพื่อการชำระหนี้ / ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ - เพื่อการอยู่อาศัย - เพื่อการเกษตร - เพื่อการพาณิชย์ / หมุนเวียนทางธุรกิจ - เพื่อชำระค่าสินค้า/บริการ - เพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน - เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น เป็นทุนการศึกษา เพื่อความงาม เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับการทำธุรกรรมและความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้า ซึ่งมูลค่าและรูปแบบการทำธุรกรรม จะทำให้ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 สามารถเชื่อมโยงถึงผลลัพธ์ในข้อนี้ได้ เนื่องจากมูลค่าในการทำธุรกรรมและวิธีการทำธุรกรรม ไม่ว่าจะเป็ผลผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ประเภทบริการหรือช่องทางการใช้บริการ จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการ ดำเนินความสัมพันธ์เสมอ เพียงแต่จะตรงกับข้อมูลวัตถุประสงค์ที่ลูกค้าแจ้งไว้ขณะสร้างความสัมพันธ์หรือไม่

หากนำผลการประเมินทั้งหมดมาพิจารณาแล้ว พบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์อื่นที่ต่างไป จากวัตถุประสงค์เดิมที่ลูกค้าแจ้งความประสงค์ไว้ขณะสร้างความสัมพันธ์ หรือในการประเมินรอบก่อน ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดแนวทางการประเมินเพื่อพิจารณาความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากวัตถุประสงค์ ที่เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ควรกำหนดแบบแผนความเชื่อมโยงระหว่าง รูปแบบการทำธุรกรรม กับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และรูปแบบธุรกรรมที่มีอยู่

3.5 วิธีปฏิบัติในการอนุมัติรับลูกค้า

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดวิธีหรือขั้นตอนการพิจารณาเพื่ออนุมัติคำขอสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้า โดยต้องจำแนกประเภทความสัมพันธ์ และกำหนดระดับตำแหน่งของบุคลากรที่มีอำนาจ อนุมัติให้สอดคล้องกับประเภทความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม หรือกลุ่มลูกค้า เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ก่อนอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมกับลูกค้า ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ได้กลั่นกรอง

อย่างรอบคอบ สอดคล้องกับระดับการประเมินความเสี่ยงเพื่อขอข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติม และตลอดจนถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของลูกค้า ณ ขั้นตอนก่อนอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมนั้นด้วย

แม้ว่าผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 จะได้กำหนดนโยบายรับลูกค้า ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ หรือแนวทางในการตรวจสอบอื่น ๆ อย่างครบถ้วนแล้ว ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ยังมีหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของลูกค้าภายหลังจากการอนุมัติรับลูกค้าอย่างต่อเนื่องด้วย หมายความว่า เมื่อมีการอนุมัติรับลูกค้าแล้ว ลูกค้ารายดังกล่าว จะต้องได้รับการจัดระดับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ซึ่งเป็นไปตามนโยบาย หรือมาตรการ หรือหลักเกณฑ์ ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ที่ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ได้จัดทำขึ้นภายใต้ขอบเขตของกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า และกฎระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และต้องมีกระบวนการบริหารความเสี่ยง รวมถึงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจยังดำเนินอยู่

หัวข้อที่ 4

การทบทวนข้อมูลและตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า

กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงในส่วนนี้ หมายถึง ขั้นตอนในการทบทวนข้อมูลของลูกค้า ที่สร้างความสัมพันธ์และผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า และการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม หรือความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า ขั้นตอนดังกล่าวมีความสำคัญที่จะทำให้ทราบว่า ลูกค้าแต่ละรายมีโอกาสเสี่ยงต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ความเสี่ยง) เปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด และต้องดำเนินการมาตรการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมสำหรับลูกค้าแต่ละราย

ทั้งนี้ เมื่อมีการรับมาเป็นลูกค้าแล้ว ต้องมีกระบวนการทบทวนข้อมูลของลูกค้าให้เป็นปัจจุบันตามความเสี่ยง และเป็นไปตามนโยบายภายในของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 รวมถึงต้องมีกระบวนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้าทุกราย ดังนี้

4.1 การทบทวนข้อมูลของลูกค้าให้เป็นปัจจุบัน

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องตรวจทานและปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้าที่ใช้ในการแสดงตน การระบุตัวตน ข้อมูลผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และข้อมูลที่น่ามาพิจารณาในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้เป็นข้อมูลปัจจุบันและดำเนินการอย่างสม่ำเสมอจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า โดยการทบทวนข้อมูลของลูกค้าอาจกำหนดความเข้มข้นที่แตกต่างกันตามระดับความเสี่ยงของลูกค้า เช่น กรณีลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ให้ทบทวนข้อมูลทุก ๆ 1 ปี กรณีลูกค้าที่มีความเสี่ยงกลาง ให้ทบทวนข้อมูลทุก ๆ 2 ปี และกรณีลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ ให้ทบทวนข้อมูลทุก ๆ 3 ปี เป็นต้น

ในกรณีที่ลูกค้าสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวไว้ก่อนแล้ว และลูกค้าประสงค์จะทำธุรกรรมครั้งต่อไป ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจใช้ข้อมูลการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าที่ได้จัดทำไว้แล้วสำหรับลูกค้ารายนั้นได้ โดยนำข้อมูลมาทบทวนและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน เว้นแต่กรณีสงสัยในความถูกต้องของข้อมูลนั้น ให้ดำเนินการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้ารายนั้นใหม่

อย่างไรก็ตาม ในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า หากผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วนให้ติดตามและตรวจสอบข้อมูลลูกค้าตามระดับความเสี่ยงลูกค้าให้ครบถ้วน และในกรณีที่ลูกค้าที่ไม่ชำระหนี้และไม่สามารถติดตามข้อมูลได้ หรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ได้ใช้ความพยายามติดต่อลูกค้าเพื่อตรวจทานและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างเต็มที่แล้ว และไม่สามารถติดต่อลูกค้าได้ ให้กำหนดมาตรการที่สามารถทบทวนข้อมูลลูกค้าให้เป็นปัจจุบันเมื่อลูกค้ามาทำธุรกรรม หรือในโอกาสแรกที่สามารถติดต่อลูกค้าได้ เว้นแต่กรณีที่การทำธุรกรรมมีความผิดปกติ ทำให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูงขึ้น ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้าแบบเข้มข้นทันที หากไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้ ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ไม่ทำธุรกรรม ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว และพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

4.2 ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า

การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม หรือความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า เป็นขั้นตอนที่ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการต่อจากขั้นตอนการสร้างความสัมพันธ์และการจัดระดับความเสี่ยงในครั้งแรก และต้องดำเนินขั้นตอนนี้ตลอดไปจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อทราบว่า ลูกค้ายังคงมีการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ในรูปแบบที่เป็นปกติ ไม่มีพฤติกรรมหรือความเคลื่อนไหวที่มีเหตุอันควรสงสัย เช่น มีการหมุนเวียนเงินในการทำธุรกรรมในระดับปกติและสม่ำเสมอเมื่อเทียบกับอาชีพและการดำเนินความสัมพันธ์ในช่วงแรก ๆ หรือในรอบก่อนที่ได้ตรวจสอบและบันทึกไว้

2. เพื่อทราบว่า ลูกค้ายังดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ในขั้นตอนการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่พบวัตถุประสงค์แอบแฝงอื่น ๆ ที่ทำให้แนวทางการดำเนินความสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงไป (ซึ่งจะดูได้จากความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรมในภาพรวม และการขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจเพิ่มในบริการอื่น ๆ หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ)

3. ดำเนินการตรวจสอบเพื่อให้ข้อมูลของลูกค้าโดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้ เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

4. เพื่อทราบว่า ลูกค้าควรเข้าสู่ขั้นตอนการปรับปรุงความเสี่ยงเป็นระดับอื่นหรือไม่ ซึ่งหากผลจากข้อ 1 - 3 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเป็นปกติ ก็มักจะไม่ต้องปรับปรุงระดับความเสี่ยงของลูกค้า แต่หากผลจากข้อ 1 - 3 อาจจะมีข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอาจส่งผลต่อการปรับปรุงระดับความเสี่ยงของลูกค้าได้

5. เพื่อทราบว่า ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 สมควรจะคงความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าต่อไป หรือควรยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า

1) การกำหนดขั้นตอนการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์กับลูกค้าให้สอดคล้องกับประเภทธุรกิจและแนวทางการทำธุรกรรมของลูกค้า โดยต้องกำหนดวิธีการเพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบมูลค่าการทำธุรกรรมของลูกค้าตลอดระยะเวลาที่ดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดวิธีการในการตรวจดูหรือวิเคราะห์วงเงินในการทำธุรกรรมของลูกค้า ตั้งแต่เมื่อเริ่มสร้างสัมพันธ์ทางธุรกิจ โดยเมื่อดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องตรวจทานการทำธุรกรรมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่เริ่มสร้างสัมพันธ์ทางธุรกิจจนถึงยุติความสัมพันธ์ โดยผลลัพธ์ของการตรวจทาน ต้องสามารถสรุปมูลค่าหรือสถิติหรือระดับความเข้มข้นของการทำธุรกรรมของลูกค้ารายนั้น ๆ เพื่อที่จะเป็นหลักในการประเมินในครั้งต่อไปว่า ลูกค้ายังมีการทำธุรกรรมในภาพรวมที่เท่ากับหรือใกล้เคียงกับมูลค่าหรือสถิติหรือระดับที่ได้ประมาณการไว้ในครั้งก่อนหรือไม่ และหากมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่เห็นได้ชัด ผู้ประกอบอาชีพตาม

มาตรา 16 ต้องกำหนดขั้นตอนในการตรวจทานข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ได้ว่า มูลค่าหรือสถิติหรือระดับความเข้มข้นที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้น อาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยใดที่จะใช้พิจารณาเพื่อปรับปรุงระดับความเสี่ยงให้เพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยวิธีการต่าง ๆ ในขั้นตอนนี้ ต้องสอดคล้องกับรูปแบบการให้บริการและวิธีการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ากับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

ตัวอย่างที่ 1

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ให้บริการกับลูกค้าผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นวิธีการหลัก ควรจัดทำระบบเพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรม หรือ

ตัวอย่างที่ 2

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ให้บริการทางธุรกิจที่ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวตลอดเวลาไม่ควรกำหนดวิธีการประเมินผลจากการทำธุรกรรมในช่วงเวลาสั้น ๆ เพียงช่วงเดียว โดยผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดวิธีการที่จะสามารถเห็นผลการทำธุรกรรมของลูกค้าทั้งหมดในช่วงเวลาหนึ่งที่ยาวนานพอจะเห็นรูปแบบพฤติกรรมของลูกค้าและนำมาประมาณการหามูลค่าหรือข้อมูลกลาง หรือ

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ให้บริการทางธุรกิจแบบครั้งเดียว หรือเป็นรูปแบบที่ลูกค้าไม่สามารถหมุนเวียนเงินที่นำมาดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจได้ โดยมีเงื่อนไขกำหนด ทำให้ลูกค้ามีการทำธุรกรรมน้อยครั้ง หรืออาจครั้งเดียวแต่มีผลผูกพันระยะยาว ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ก็ไม่จำเป็นต้องนำวิธีการในตัวอย่างที่ 2 มาใช้ แต่กำหนดวิธีการตรวจสอบเป็นครั้งคราวที่มีกำหนดเวลาแน่นอนสำหรับลูกค้าแต่ละรายหรือตามเงื่อนไขเมื่อมีการทำธุรกรรมก็ได้ แต่ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและเคร่งครัด เป็นต้น

(2) ตรวจสอบรูปแบบการทำธุรกรรมของลูกค้าตลอดระยะเวลาที่ดำเนินความสัมพันธ์

ทางธุรกิจ

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบ ในกรณีที่ลูกค้ามีการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำธุรกรรม ไม่ว่าจะในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน รูปแบบของบริการหรือรูปแบบของช่องทางการใช้บริการ เนื่องจากรูปแบบการทำธุรกรรมเป็นส่วนหนึ่งในการนำมาพิจารณาเป็นปัจจัยความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบให้สอดคล้องกับรูปแบบธุรกรรมเกี่ยวกับกิจการของตน หากผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 มีการให้บริการหลายประเภทผลิตภัณฑ์ บริการหรือช่องทางบริการ ควรต้องมีระบบที่สามารถบันทึกได้ว่า ลูกค้ามีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการหรือช่องทางบริการใดบ้าง (ซึ่งในที่นี้หมายความว่ารวมถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบปฏิบัติการโดยบุคลากร) และสามารถวิเคราะห์หรือประมาณการความเสี่ยงอันเกิดจากการทำธุรกรรมเหล่านั้น โดยอย่างน้อยที่สุดควรตอบโจทย์ได้ว่า “ลูกค้ามีการทำธุรกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการรวมถึงมีการใช้ช่องทางการบริการที่แตกต่างไปจากในช่วงแรกของการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือในการตรวจทานและวิเคราะห์ในครั้งก่อน และข้อมูลความแตกต่างในการทำธุรกรรมดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการและช่องทางบริการ มากขึ้นจากช่วงแรกในการดำเนินความสัมพันธ์หรือการประเมินในครั้งก่อนหรือไม่”

ตัวอย่าง

- ลูกค้ามีการทำธุรกรรมในรูปแบบ ปริมาณหรือจำนวนที่แตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในขณะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือพฤติกรรมตามปกติ ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินความสัมพันธ์
- รูปแบบธุรกรรมเกี่ยวกับช่องทางการใช้บริการที่เปลี่ยนไป โดยลูกค้าเลือกใช้ช่องทางบริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไม่พบหน้ามากขึ้น
- รูปแบบธุรกรรมที่เปลี่ยนไปอาจส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์การดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่เปลี่ยนไปด้วย โดยลูกค้าใช้บริการในรูปแบบอื่นเพิ่มเติม และเพิ่มปริมาณหรือจำนวนครั้งในการทำธุรกรรมต่อเดือน
- ปัจจัยด้านอื่นยังคงที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
- ข้อเสนอแนะ : อาจกำหนดมาตรการในการสอบถามข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติมหากไม่สามารถตรวจสอบหรือไม่ได้รับแจ้งข้อมูลที่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ ผลการประเมินจะแสดงว่าลูกค้าต้องได้รับการปรับปรุงความเสี่ยงให้มีระดับความเสี่ยงสูงขึ้น

(3) วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

จากข้อมูลผลการประเมินเรื่อง การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจเรื่อง มูลค่า ความถี่ และรูปแบบการทำธุรกรรม จะทำให้ผู้ประกอบการชี้พตามมาตรา 16 สามารถเชื่อมโยงถึงผลลัพธ์ในข้อนี้ได้ เนื่องจากมูลค่าในการทำธุรกรรมและวิธีการทำธุรกรรม ไม่ว่าจะเป็ผลิิตภักฑ์ทางการเงิน ประเภทบริการหรือช่องทางการใช้บริการ จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจเสมอ เพียงแต่จะตรงกับข้อมูลวัตถุประสงค์ที่ลูกค้าแจ้งไว้ขณะสร้างความสัมพันธ์หรือไม่

หากนำผลการประเมินทั้งหมดมาพิจารณาแล้ว พบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์อื่นที่ต่างไปจากวัตถุประสงค์เดิมที่ลูกค้าแจ้งความประสงค์ไว้ในขณะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือในการประเมินรอบก่อน ผู้ประกอบการชี้พตามมาตรา 16 ต้องกำหนดแนวทางการประเมินเพื่อพิจารณาความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากวัตถุประสงค์ที่เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป

ผู้ประกอบการชี้พตามมาตรา 16 อาจพิจารณากำหนดแบบแผนความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบการทำธุรกรรมกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และรูปแบบธุรกรรมที่มีอยู่เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการทำธุรกรรมกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมที่ลูกค้าแจ้งไว้

(4) การตรวจสอบข้อมูลด้านอื่น ๆ ประกอบผลการวิเคราะห์จากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม

เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนที่ (1) – (3) แล้ว ผู้ประกอบการชี้พตามมาตรา 16 ต้องกำหนดขั้นตอนในการตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ เพื่อหาข้อเท็จจริงมาสนับสนุนผลการวิเคราะห์ที่ได้จากทั้ง 3 ขั้นตอนเพื่อจะได้ประเมินผลการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้าในแต่ละครั้งได้

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ไม่ควรเจาะจงการหาข้อมูลเพิ่มเติมว่าต้องเป็นข้อมูลประเภทใด ควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถหาข้อมูลได้โดยอิสระ แต่อาจกำหนดกรอบการหาข้อมูลไว้ โดยเฉพาะเรื่องความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ตัวอย่าง

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดหน้าที่สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้หาข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนผลการวิเคราะห์การตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า โดยเฉพาะในกรณีต่อไปนี้

(1) กรณีที่ผลการวิเคราะห์พบว่า ลูกค้ามีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจช่วงแรก หรือจากการประเมินครั้งก่อน

(2) กรณีที่ผลการวิเคราะห์มีแนวโน้มว่า ควรมีการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้าในระดับที่สูงขึ้น ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ควรกำหนดแนวทางในการหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงมาสนับสนุนผลการวิเคราะห์

ตัวอย่าง

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ในการตรวจทานผลการวิเคราะห์การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า ควรหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงมาประกอบผลการวิเคราะห์ ในกรณีที่วิเคราะห์ว่า ลูกค้ามีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงหรือผิดปกติ โดยข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่นำมาสนับสนุน ควรเป็นไปตามหลักการต่อไปนี้

- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบถามลูกค้าโดยตรง
- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากฝ่ายดูแลผลิตภัณฑ์หรือบริการ ภายในองค์กร
- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากสถาบันการเงินอื่นโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย
- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น ฐานข้อมูลที่รัฐจัดทำขึ้น
- กรณีที่ข้อมูลที่ได้มา บุคลากรไม่มั่นใจว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ ควรระบุแหล่งที่มาและความเห็นว่าได้มาจากแหล่งข้อมูลเปิดทั่วไป และควรสืบค้นข้อมูลที่ตรงกันจากหลายแหล่งข้อมูล เป็นต้น

(5) การสรุปผลการประเมิน

เมื่อได้ดำเนินการตามขั้นตอนข้างต้นครบถ้วนแล้ว ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดให้มีขั้นตอนสรุปผลการประเมิน ซึ่งการสรุปผลการประเมิน ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ควรต้องตอบโจทย์ดังต่อไปนี้ได้

(1) ความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ารายนั้น ๆ มีความเปลี่ยนแปลงหรือไม่ หากเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับใด (อาจแบ่งเป็นกี่ระดับก็ได้ ตามความเหมาะสมกับโครงสร้างลูกค้าทั้งหมด โดยอาจพิจารณาจากร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจากการประเมินครั้งแรก หรือครั้งก่อน)

(2) ผลลัพธ์ใน (1) ส่งผลต่อการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้าหรือไม่ หากส่งผลให้ปรับปรุง ผู้ประเมินพบว่าปัจจัยข้อใดที่เป็นส่วนสำคัญให้มีการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้า

(3) กรณีที่มีการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้า ควรเข้าสู่ขั้นตอนการอนุมัติของผู้บริหาร ที่มีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานนี้หรือไม่

(4) เห็นควรดำเนินการประเมินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าดังกล่าวต่อไปหรือไม่ กรณีที่ไม่จำเป็นต้องคงความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าต้องแสดงเหตุผลว่า ความเสี่ยงของลูกค้านั้น จะกระทบต่อกิจการขององค์กร และอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือไม่ (ความผิดฐานฟอกเงิน หรือความผิดมูลฐาน หรือความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง)

เมื่อดำเนินการสรุปผลเสร็จสิ้นในแต่ละครั้ง ควรจัดเก็บบันทึกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงสำหรับลูกค้ายาวนั้น ๆ และเก็บรักษาไว้เป็นเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีการปิดบัญชี หรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า

2) การกำหนดขั้นตอนในการอนุมัติผลการประเมินและบันทึกผลการอนุมัติการประเมิน

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดขั้นตอนในการพิจารณาและอนุมัติโดยผู้บริหาร ที่มีอำนาจในการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ในกรณีที่พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ระบุผลการประเมินว่า

(1) ลูกค้ามีผลการประเมินจากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน ที่ทำให้ต้องปรับปรุงเป็นระดับความเสี่ยงสูง และ/หรือ อาจต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

(2) ลูกค้ามีผลการประเมินจากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน ที่ทำให้ต้องปรับปรุงระดับความเสี่ยงจากระดับความเสี่ยงสูง ลงสู่ระดับความเสี่ยงต่ำ

(3) ลูกค้ามีผลการประเมินจากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน ที่ระบุว่า ควรยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจเนื่องจากมีความเสี่ยงสูงอันจะกระทบต่อความเสี่ยงในการปฏิบัติงานขององค์กร (ระบุเหตุแห่งความเสี่ยง) และ/หรือ อาจต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อาจกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงคนใดคนหนึ่ง หรือคณะทำงาน ที่มีผู้บริหารระดับสูงรวมอยู่ด้วยและเป็นผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติผลการประเมิน โดยพิจารณาตามเงื่อนไขข้างต้น ก่อนที่จะดำเนินการปรับปรุงความเสี่ยงหรือยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน แล้วแต่กรณี

*** การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ให้นับ 7 วัน จากวันที่ผู้บริหารระดับสูง วิเคราะห์และอนุมัติให้รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย²⁷

²⁷ แนวปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม สำหรับผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ที่สำนักงาน ปปง. เผยแพร่

หัวข้อที่ 5

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับลูกค้าความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD) และมาตรการตอบโต้กับลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของ ลูกค้าที่มาจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

5.1 ลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง

สำหรับประเภทของลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ซึ่งต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น (Enhanced CDD) ตามข้อ 12 ของกฎหมายดังกล่าว มี 3 ประเภท ดังนี้

1) ลูกค้าซึ่งมีข้อมูลตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูงเด็ดขาด ที่ต้องกำหนดให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงทันที มี 3 กรณี ได้แก่

1.1) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองต่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดของบุคคลดังกล่าว

1.2) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและเรียกร้องให้ดำเนินมาตรการตอบโต้

1.3) ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากหรือมีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น

2) ลูกค้าที่ได้รับการประเมินความเสี่ยงตามปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง และมีผลการประเมินความเสี่ยงในระดับสูง (รายละเอียดปัจจัยเป็นไปตามข้อ 2.2.1 2) ปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง (หน้า 25))

3) กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าลูกค้ามีส่วนร่วมในการกระทำ หรือมีการทำธุรกรรม หรือมีการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

5.2 ขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับลูกค้าความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD)

กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงสำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง คือ การเพิ่มระดับความเข้มข้นในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนการระบุตัวตน ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรม จนถึงขั้นตอนการทบทวนข้อมูลของลูกค้า

ในการพิจารณานำกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งต่อไปนี้จะใช้คำว่า “การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าอย่างเข้มข้น” มาปรับใช้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดนโยบายหรือมาตรการหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้วยการกำหนดปัจจัยการพิจารณาความเสี่ยงที่สอดคล้องกับบทบัญญัติตามกฎหมายกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 และประกาศที่เกี่ยวข้อง และในการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าอย่างเข้มข้น ควรพิจารณากำหนดขั้นตอนให้สอดคล้องกับแนวทางฉบับนี้ ได้แก่

1. ขั้นตอนการพิสูจน์ทราบข้อมูลและสถานะของลูกค้า
2. ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง
3. ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรม
4. ขั้นตอนการทบทวนข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการพิสูจน์ทราบข้อมูลและสถานะของลูกค้าอย่างเข้มข้น

ดังที่ได้กล่าวมาในหัวข้อที่ 3 เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าก่อนการอนุมัติรับลูกค้า ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องมีขั้นตอนในการประเมินผลเบื้องต้นว่า ลูกค้ารายที่ขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้านั้น ควรขอข้อมูลเพิ่มเติมในขั้นตอนการระบุตัวตนหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้เป็นการพิจารณาเบื้องต้นว่า ข้อมูลของลูกค้าที่ให้ความถูกต้องแท้จริง เช่น ที่อยู่ อาชีพ สถานที่ทำงาน ลักษณะของการประกอบธุรกิจ และวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ เป็นต้น โดยพิจารณาจากเงื่อนไขหรือปัจจัยที่ยกตัวอย่างไว้ในหัวข้อดังกล่าว

กรณีที่ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแล้วพบว่า ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง ต้องขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า เนื่องจากลูกค้าอาจมีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ตรงกับเงื่อนไขการประเมินเบื้องต้น ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดแนวทางให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องขอข้อมูลหรือตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าเพิ่มเติม ไม่ว่าจะลูกค้าจะเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย หรือผู้จัดการทรัพย์สินตามกฎหมาย

(1) ความเข้มข้นในการขอข้อมูลของลูกค้าบุคคลธรรมดา

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า หรือตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติม ที่สามารถนำมาพิจารณาในการอนุมัติรับลูกค้า โดยอย่างน้อยได้แก่ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง เช่น

(1.1) แหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน

(1.2) แหล่งที่มาของฐานะความมั่งคั่ง หรือข้อมูล/หลักฐานแสดงฐานะทางการเงิน (รายได้)

(1.3) วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละครั้ง ในกรณีที่สงสัยว่า ลูกค้าขอใช้บริการเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง เช่น การซื้อสินค้าด้วยเงินสดรายการเดียวหรือหลายรายการและมีมูลค่าสูงโดยไม่สอดคล้องกับรายได้ การซื้อสินค้าโดยให้บุคคลอื่นชำระค่าสินค้าแทนหรือรับสินค้าแทนโดยไม่สามารถตรวจสอบความเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ได้ การชำระค่าเช่าซื้อ (รถยนต์) หรือสินเชื่อก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญาโดยไม่สามารถชี้แจงแหล่งที่มาของเงินได้

การขอคำปรึกษาในการซื้อกิจการโดยอาจมีวัตถุประสงค์เพื่อการฟอกเงินแอบแฝง หรือขอคำปรึกษาวิธีการในการฟอกเงินที่ได้จากการกระทำความผิดมูลฐาน การขอคำปรึกษาในการหลีกเลี่ยงภาษีอากรโดยผิดกฎหมาย การขอคำปรึกษาเพื่อออกและเสนอขายหลักทรัพย์แก่ประชาชนทั่วไปโดยมีพฤติกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนหรือความไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ หรือคำปรึกษาอื่นที่อาจเป็นการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับความไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ (ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 พิจารณาตามความเหมาะสมกับลักษณะการทำธุรกรรมของลูกค้ำส่วนใหญ่) เป็นต้น

(1.4) หลักฐานเกี่ยวกับการประกอบกิจการของลูกค้ำ อาชีพ ชื่อและสถานที่ตั้งของที่ทำงาน หรือลายมือชื่อของผู้ทำธุรกรรม เช่น ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ ใบทะเบียนพาณิชย์ ใบเสร็จค่าสาธารณูปโภค

(2) ความเข้มข้นในการขอข้อมูลของลูกค้ำนิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย หรือผู้จัดการทรัพย์สินตามกฎหมาย

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้ำ หรือตรวจสอบข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติม ที่สามารถนำมาพิจารณาในการอนุมัติรับลูกค้ำ เช่น

(2.1) แหล่งที่มาของรายได้ เช่น ลักษณะของการประกอบธุรกิจ พื้นที่หรือประเทศที่ดำเนินธุรกิจ

(2.2) แหล่งที่มาของฐานะความมั่งคั่ง เช่น ข้อมูล/หลักฐานแสดงฐานะทางการเงิน

(2.3) ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการที่แท้จริง (กรณีพบว่า ลูกค้ำมีการดำเนินกิจการหลายอย่างและมีกิจการที่ทำให้เกิดรายได้หลักและรายได้เสริม หรือลูกค้ำไม่ระบุวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในเอกสารขอสมัครใช้บริการ)

(2.4) ข้อมูลโครงสร้างสำคัญของลูกค้ำ ได้แก่ ข้อมูลที่แสดงถึงโครงสร้างหลักอันทำให้กิจการของลูกค้ำดำเนินอยู่ได้ เช่น โครงสร้างผู้บริหารตั้งแต่ระดับสูงจนถึงระดับปฏิบัติงาน หรือโครงสร้างผู้ถือหุ้นรายสำคัญ หรือโครงสร้างบริษัทและบริษัทในเครือ ทั้งนี้ ข้อมูลในข้อนี้จะ เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบไปถึงข้อมูลผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำ

(2.5) ข้อมูลของผู้บริหารที่มีอำนาจสูงสุด ได้แก่ ข้อมูลบุคคลธรรมดาหรือเป็นคณะบุคคลที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งด้านงานบริหารและมีอำนาจสูงสุด อาจเป็นบุคคลที่มีตำแหน่ง ซึ่งมีอำนาจสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานและการเงินของลูกค้ำ เช่น ข้อมูลชื่อเต็ม หมายเลขประจำตัวหรือสัญชาติที่ทำให้สามารถตรวจสอบกับข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงฐานข้อมูลรายชื่ออื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้ำ

ขั้นตอนที่ 2 การบริหารความเสี่ยงและประเมินผลความเสี่ยงสูง

เมื่อผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้ำอย่างเข้มข้นตามขั้นตอนที่ 1 ข้างต้น และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การอนุมัติหรือปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรม แล้วแต่กรณี ดังนี้

(1) กรณีที่ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้ำแล้วพบว่า ไม่สามารถระบุแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินของลูกค้ำได้อย่างชัดเจน หรือการทำธุรกรรมของลูกค้ำไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวตามที่ลูกค้ำเคยแจ้งไว้ ซึ่งผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

พิจารณาแล้วว่า มีความเสี่ยงสูงที่ลูกค้าอาจใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 เป็นช่องทางในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และอาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงขององค์กร ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจพิจารณาปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ไม่ทำธุรกรรม ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรม เป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว

(2) กรณีที่ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าแล้วพบว่า สามารถระบุแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินของลูกค้าได้อย่างชัดเจน หรือการทำธุรกรรมของลูกค้าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวตามที่ลูกค้าเคยแจ้งไว้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจพิจารณาอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว

กรณีที่พบว่า ลูกค้ามีข้อมูลตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูง ซึ่งสงสัยได้ว่าอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดมูลฐานหรือการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ขั้นตอนที่ 3 การได้รับอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจในขั้นตอนสำคัญ

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง และเป็นผู้พิจารณาอนุมัติผลการทบทวนระดับความเสี่ยงของลูกค้า

(1) กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ทั้งนี้ ควรใช้อำนาจในการใช้ดุลยพินิจรับหรือไม่รับลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับสูงในขั้นต้นสุดท้าย ซึ่งก่อนจะอนุมัติรับลูกค้าหรือไม่นั้น ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงดังกล่าวควรได้รับข้อมูลที่เพียงพอเกี่ยวกับลูกค้านั้น ๆ

(2) กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้ตัดสินใจขั้นต้นสุดท้ายในการปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ไม่ทำธุรกรรม ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า รวมถึงพิจารณาให้รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

(3) ในกรณีที่มีการทบทวนข้อมูลและระดับความเสี่ยงของลูกค้า รวมถึงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้าแล้ว มีการปรับระดับความเสี่ยงของลูกค้าดังกล่าวเป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ต้องกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้พิจารณาผลการทบทวนดังกล่าวว่าสมควรจะอนุมัติให้ดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้านั้นต่อไปหรือไม่

ขั้นตอนที่ 4 แนวทางในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ที่เข้มข้น

การดำเนินการในข้อนี้ ให้พิจารณาใช้กับลูกค้ากลุ่มที่มีระดับความเสี่ยงสูง

ในการกำหนดมาตรการสำหรับขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์อย่างเข้มข้น ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดวิธีการหรือลักษณะการตรวจสอบที่ชัดเจนและมีความเข้มข้นกว่ามาตรการตรวจสอบฯ สำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า โดยต้องคำนึงถึงรูปแบบหรือลักษณะของความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ากับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ด้วย

การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ที่เข้มข้น อย่างน้อยควรพิจารณาถึงแนวทาง ดังต่อไปนี้ (ทั้งนี้อาจพิจารณาดำเนินการทุกข้อหรือเลือกเฉพาะข้อที่เหมาะสมกับรูปแบบความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่สามารถดำเนินการได้จริง)

(1) การกำหนดระบบหรือขั้นตอนในการกลั่นกรอง ตรวจสอบและตรวจทานข้อมูลที่เข้มข้นกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น

(2) การกำหนดระยะเวลาในการทบทวนข้อมูล และการติดตามความสัมพันธ์ทางธุรกิจและความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมที่สั้นหรือถี่กว่าลูกค้ากลุ่มอื่น

(3) การกำหนดระบบการอนุมัติรายงานการสรุปผลวิเคราะห์ ข้อเท็จจริง หรือการประเมินผลข้อมูลที่เข้มข้นหรือซับซ้อนกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น และกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจ เป็นผู้อนุมัติผลลัพธ์สำหรับลูกค้ากลุ่มนี้

(4) การตรวจสอบและทบทวนข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงที่เข้มข้นกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น โดยอาจตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม ตามลักษณะของความเสี่ยงสูงที่พบ

โดยผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 สามารถกำหนดแนวทางในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงที่เข้มข้น เพิ่มเติมจากแนวทางที่กำหนดนี้ก็ได้ แต่ยังคงต้องคำนึงถึงการรักษาความลับหรือการพยายามดำเนินการมิให้ลูกค้าล่วงรู้ถึงการตรวจสอบของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

5.3 มาตรการตอบโต้ (Countermeasures)

ในกรณีที่ลูกค้าหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ามาจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด หรือมีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกับประเทศดังกล่าว ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น โดยเลขาธิการอาจกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ดำเนินการตามมาตรการตอบโต้กับลูกค้า ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ข้อ 14 ประกอบกับประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและใช้มาตรการตอบโต้ ได้ดังต่อไปนี้

(1) จำกัดการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรม เช่น กำหนดให้เปิดได้ไม่เกิน 1 บัญชีให้ใช้ได้เฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงต่ำ หรือ จำกัดวงเงินการทำธุรกรรม เป็นต้น

(2) ทบทวนการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ เช่น อาจพิจารณายุติการให้บริการผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงสูง เป็นต้น

(3) ปฏิเสธไม่ให้จัดตั้งสาขาหรือบริษัทในเครือ หรือสำนักงานตัวแทนของสถาบันการเงินจากประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

นอกจากนี้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องมีมาตรการในด้านควบคุมภายในเกี่ยวกับประเทศที่ต้องมีมาตรการตอบโต้ โดยเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับที่เข้มข้นสูงสุด (Enhanced Customer Due Diligence) สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

(1) ห้ามไม่ให้จัดตั้งสาขาหรือบริษัทในเครือในประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

(2) ห้ามไม่ให้พึ่งพบุคคลที่สามที่เป็นสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งอยู่ในประเทศที่มีความเสี่ยงสูงให้ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

(3) กำหนดให้มีการทบทวน แก้ไข หรือกรณีหากจำเป็นให้ยกเลิกความสัมพันธ์ในลักษณะสถาบันการเงินตัวแทนกับสถาบันการเงินในประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

(4) กำหนดให้มีการตรวจสอบภายในในระดับเข้มข้นสำหรับสาขาหรือบริษัทในเครือของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ที่ตั้งอยู่ในประเทศที่มีความเสี่ยงสูง

ทั้งนี้ กรณีหากมีการเปลี่ยนแปลงรายชื่อประเทศที่มีความเสี่ยงสูง หรือพื้นที่หรือประเทศที่คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (FATF) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินมาตรการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและใช้มาตรการตอบโต้กับประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามเอกสารเผยแพร่ของ FATF เพื่อป้องกันระบบการเงินระหว่างประเทศจากความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่อาจเกิดจากพื้นที่หรือประเทศดังกล่าว เลขาธิการจะออกประกาศเพื่อเปลี่ยนแปลงรายชื่อประเทศหรือมาตรการตอบโต้ที่ต้องดำเนินการต่อพื้นที่หรือประเทศดังกล่าวต่อไป

หัวข้อที่ 6

การพึ่งพาบุคคลที่สาม การควบคุมภายในและนโยบายสำหรับสาขาและบริษัทในเครือ

6.1 การพึ่งพาบุคคลที่สาม

“พึ่งพาบุคคลที่สาม” หมายความว่า การที่สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 พึ่งพาสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งเป็นบุคคลที่สาม ให้ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ทั้งนี้ ไม่หมายความรวมถึงการจัดจ้างบุคคลภายนอกหรือการจัดตั้งความสัมพันธ์ในลักษณะตัวแทน ดังนั้น เพื่อความมั่นใจว่าการพึ่งพาดังกล่าว จะไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในด้านการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรม ต้องพิจารณาพึ่งพาบุคคลที่สามที่มีสถานภาพเป็นผู้มีหน้าที่รายงานที่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวง เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ซึ่งมีระบบปฏิบัติงานตามกฎหมายดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ประกอบกิจการให้บริการแก่ลูกค้า โดยอาศัยข้อตกลงทางธุรกิจกับสถาบันการเงินอื่นในการขายผลิตภัณฑ์หรือควรวรวมการให้บริการของทั้งสองฝ่ายแก่ลูกค้า เพื่อประโยชน์ของผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 สถาบันการเงินที่ตกลงร่วม และตัวลูกค้า อาจทำให้ต้องมีการพึ่งพาหรือเกิดการเกาะเกี่ยวใดฝ่ายหนึ่งในการปฏิบัติตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการพบหน้าหรือขอข้อมูลจากลูกค้า ดังนั้น กรณีที่มีการตกลงร่วมกันให้บริการแก่ลูกค้ารายเดียวกัน สถาบันการเงินที่ตกลงร่วมอาจรับหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการหลักในการให้บริการลูกค้าและรับลูกค้า ทำให้ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องพึ่งพาสถาบันการเงินนั้น ในขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าเมื่อเริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

หลักการสำคัญในการพึ่งพาบุคคลที่สาม มีดังต่อไปนี้

(1) พึ่งพาได้เฉพาะในกระบวนการจัดให้ลูกค้าแสดงตน การระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนลูกค้า รวมทั้ง การประเมินผลเบื้องต้นในการขอข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ข้อมูลการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและข้อมูลในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงอย่างเหมาะสม วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์หรือในการทำธุรกรรม และการตรวจสอบการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวจนถึงขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด โดยการพึ่งพาอาจอยู่บนเงื่อนไขการปฏิบัติการของบุคคลที่สาม กล่าวคือ ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 อาจไม่มีอำนาจในการกำหนดระบบปฏิบัติการในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน ระบุตัวตน หรือดำเนินการตรวจสอบกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด เนื่องจากเป็นการพึ่งพาที่ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องอาศัยบุคคลที่สาม ในการช่วยดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว ตามระบบปฏิบัติการที่บุคคลที่สามถือปฏิบัติหรือมีนโยบายกำหนดไว้อยู่แล้ว (ซึ่งต่างจากการจ้างตัวแทนหรือผู้ให้บริการภายนอกมาดำเนินการให้ ซึ่งกรณีนี้ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 มีอำนาจในการกำหนดกรอบข้อตกลงให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของตนได้) ดังนั้น ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องมั่นใจได้ว่า บุคคลที่สามที่ได้ทำการพึ่งพานั้น มีระบบปฏิบัติการในการดำเนินการข้างต้น รวมถึงมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายและต้องได้รับการกำกับและตรวจสอบจากสำนักงาน ป.ป.ง. หรือหน่วยกำกับ หรือจากหน่วยงานที่มีอำนาจอย่างเหมาะสม

(2) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องมีข้อกำหนดให้บุคคลที่สามส่งข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ข้อมูลการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและข้อมูลในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงอย่างเหมาะสม วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์หรือในการทำธุรกรรม ข้อมูลการมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวจนถึงขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดโดยทันที และต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดส่งเอกสาร หลักฐานของข้อมูลข้างต้น หรือข้อมูลอื่นของลูกค้าในทันทีเมื่อมีการร้องขอ

(3) การพึ่งพาในการเก็บรักษาข้อมูล ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 สามารถพึ่งพาให้บุคคลที่สามเก็บรักษาข้อมูลลูกค้าที่ได้ในขั้นตอนการดำเนินการตามข้อ (1) เพื่อตนได้ หากบุคคลที่สามยินยอม ทั้งนี้ความรับผิดชอบในการเก็บรักษาข้อมูลยังคงตกอยู่กับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ดังนั้น ในการพึ่งพาบุคคลที่สาม ควรมีข้อตกลงที่มั่นใจได้ว่า บุคคลที่สามจะดำเนินการเก็บรักษาข้อมูลที่ได้ดำเนินการตามข้อ (1) และสามารถส่งข้อมูลดังกล่าวให้แก่ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ได้เมื่อร้องขอตาม (2) หรือให้สำเนาข้อมูลดังกล่าวส่งให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (ถ้าบุคคลที่สามยินยอม)

(4) บุคคลที่สามที่ตั้งและดำเนินการอยู่ในต่างประเทศ ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 นำระดับความเสี่ยงของประเทศนั้น มาประกอบการพิจารณาความน่าเชื่อถือของบุคคลที่สามดังกล่าวด้วย

(5) ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องตระหนักเสมอว่า ตนยังคงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในกรณีที่กระบวนการในข้อ (1) เกิดความบกพร่อง แม้ว่าความบกพร่องนั้นจะเกิดจากระบบการปฏิบัติการของบุคคลที่สามก็ตาม เนื่องจาก ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ยังคงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการตามกฎหมายในข้อ (1) กับลูกค้าอยู่เสมอ ดังนั้น ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ควรขอข้อมูลหรือตรวจสอบให้มั่นใจได้ว่า การพึ่งพาบุคคลที่สามรายหนึ่งรายใดนั้นจะไม่ทำให้ตนเกิดความเสี่ยงในการรับผิดชอบต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ทั้งนี้ หากพบว่า มีระบบปฏิบัติการที่บกพร่องต่อหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการตามข้อ (1) นอกจากผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 จะต้องรับผิดชอบในส่วนของการดำเนินการต่อลูกค้าตนแล้ว บุคคลที่สามก็ย่อมต้องรับผิดชอบในความผิดเดียวกันด้วย เพราะด้วยข้อตกลงที่ร่วมให้บริการแก่ลูกค้า บุคคลที่สามก็ยังคงมีความรับผิดชอบกรณีเกิดความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ในข้อ (1) เช่นกัน)

6.2 นโยบายและมาตรการควบคุมภายใน

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดและดำเนินนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 49 และประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง การกำหนดและดำเนินการตามนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 โดยมีรายละเอียดของนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดโครงสร้างในการกำกับดูแลโดยให้มีส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และมีพนักงานระดับผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานนั้น ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ควรจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อดำเนินการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว

(2) การคัดเลือกพนักงานก่อนการว่าจ้างให้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้มีขั้นตอนและวิธีการที่มีมาตรฐานในระดับสูงในการคัดเลือกบุคคล เช่น การตรวจสอบประวัติอาชญากรรม การตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด เป็นต้น

(3) จัดให้มีการอบรมพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตั้งแต่ก่อนเริ่มปฏิบัติงานและอบรมอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงานนั้น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง (พนักงานในความหมายของข้อนี้หมายถึงพนักงานที่ได้รับการบรรจุโดยผ่านขั้นตอนของการทดลองงานเรียบร้อยแล้ว)

(4) กำหนดให้มีส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระจากการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงภายในองค์กร เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานและการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยส่วนงานหรือพนักงานผู้รับผิดชอบนั้นอาจเป็นบุคลากรภายในหรือภายนอกองค์กรก็ได้ และจัดให้มีรายงานผลการตรวจสอบภายในนั้นต่อพนักงานระดับผู้บริหารที่มีหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจرابด้วย

การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมภายในข้างต้นนั้น ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องมีกระบวนการในการทบทวนและปรับปรุงนโยบายและระเบียบวิธีการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับความเสี่ยงภายในองค์กรและขนาดธุรกิจของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อย่างสม่ำเสมอให้สอดคล้องกับความเสี่ยงซึ่งได้จากผลประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

6.3 นโยบายและมาตรการสำหรับสาขาและบริษัทในเครือของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16

ตามกฎหมายกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ได้ให้นิยามเกี่ยวกับ “บริษัทในเครือ” และ “กลุ่มธุรกิจเดียวกัน” ไว้ดังต่อไปนี้

บริษัทในเครือ หมายถึง บริษัทที่จดทะเบียนในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงเกินกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทนั้นไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

กลุ่มธุรกิจเดียวกัน หมายถึง กลุ่มสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 และสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงิน ธุรกิจที่เป็นการสนับสนุนธุรกิจทางการเงิน หรือธุรกิจอื่นตามมาตรา 16 และอยู่ภายใต้นโยบายและระเบียบวิธีการด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของกลุ่มธุรกิจ ทั้งนี้ ขอบเขตของกลุ่มธุรกิจดังกล่าวต้องเป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง ขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 และสาขาหรือบริษัทในเครือที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน

สำนักงานสาขา หมายถึง สำนักงานสาขาที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (ไม่รวมสาขาภายในประเทศ เนื่องจากถือเป็นส่วนหนึ่งภายในองค์กรสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบวิธีการของสำนักงานใหญ่อย่างเคร่งครัด)

ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 มีหน้าที่ต้องกำกับดูแลให้สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือซึ่งไม่ว่าจะตั้งอยู่ในต่างประเทศหรือในประเทศไทย ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างเคร่งครัดเช่นเดียวกับกับผู้ที่มีหน้าที่รายงานซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่หรือบริษัทแม่ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เพื่อมิให้เกิดความสับสนในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศไทยและประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่ด้วยนั้น จึงขอให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 พิจารณากำหนดแนวทางดังต่อไปนี้ ในการกำกับดูแลสำนักงานสาขาและบริษัทในเครือ

ขอบเขตของการประกอบธุรกิจหรือบริษัทในเครือฯ ที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกันตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง ขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 และสาขาหรือบริษัทในเครือที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ประกอบด้วย

(1) ธุรกิจทางการเงิน ได้แก่

(ก) ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุนและธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(ข) ธุรกิจหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(ค) ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

(ง) ธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิต

(จ) ธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัย

(ฉ) ธุรกิจสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เฉพาะสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินการซึ่งมีมูลค่าหุ้นรวมตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไปและมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการรับฝากเงิน ใ้กู้ ให้สินเชื่อ รับจํานองหรือรับจํานาทรัพย์สิน หรือจัดให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินต่าง ๆ โดยวิธีใด ๆ

(ช) ธุรกิจการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

(ซ) ธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(ฅ) ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์

(ญ) ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

(ฎ) ธุรกิจเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรม ที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13

(ฉ) ธุรกิจการให้เช่าซื้อรถยนต์

(ช) ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน ตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(ฅ) ธุรกิจเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(ณ) ธุรกิจเกี่ยวกับบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

(ด) ธุรกิจเกี่ยวกับระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

(2) ธุรกิจอื่น ได้แก่

(ก) ธุรกิจค้าอัญมณีเพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ

(ข) ธุรกิจค้ารถยนต์

(ค) ธุรกิจนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์

(ง) ธุรกิจค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

การกำกับดูแลและกำหนดนโยบายสำหรับสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ

(1) กำหนดนโยบายในการพิจารณาตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 จะต้องพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านด้านภูมิศาสตร์ โดยการตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือในต่างประเทศ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องไม่ตั้งสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือสำนักงานตัวแทน ในประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นและใช้มาตรการตอบโต้ ซึ่งปัจจุบันตามประกาศฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี และสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน เป็นประเทศที่มีความเสี่ยงสูง และตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง พื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น อนึ่ง ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 จัดตั้งสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือสำนักงานตัวแทนในประเทศที่มีความเสี่ยงสูงตามประกาศข้างต้นอยู่ก่อนแล้ว ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดมาตรการเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยงอย่างเหมาะสม และต้องแจ้งให้สำนักงาน ปง. ทราบ ทั้งนี้ สำนักงาน ปง. อาจพิจารณายุติการดำเนินกิจการของสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงหากพบว่ามาตรการเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยงดังกล่าวยังไม่เหมาะสมเพียงพอ

สำหรับการพิจารณาตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือในพื้นที่หรือประเทศที่รับการประเมินจากคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่าเป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มีการใช้หรือประยุกต์ใช้ มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างเพียงพอ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดมาตรการเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยง โดยต้องกำหนดให้สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศดังกล่าวได้รับการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงจากสำนักงานใหญ่/บริษัทแม่อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหากพบว่า สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือมีความเสี่ยงสูงในการดำเนินกิจการ และอาจส่งผลให้สำนักงานใหญ่/บริษัทแม่ได้รับความเสียหายอันเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย (ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายไทยหรือกฎหมายแห่งประเทศที่ตั้งอยู่) สำนักงานใหญ่/บริษัทแม่จำเป็นต้องกำหนดมาตรการพิเศษเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น ปรับเปลี่ยนคณะผู้บริหารประจำสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ เพิ่มความเข้มข้นในการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

นอกจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงและพื้นที่หรือประเทศที่รับการประเมินจากคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force : FATF) ว่าเป็นพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีมาตรการ หรือไม่มีการใช้หรือประยุกต์ใช้ มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างเพียงพอ ซึ่งเป็นปัจจัยความเสี่ยงด้านภูมิศาสตร์ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจกำหนดให้พื้นที่หรือประเทศดังต่อไปนี้ เป็นพื้นที่หรือประเทศที่มีปัจจัยความเสี่ยงด้านภูมิศาสตร์

- พื้นที่หรือประเทศที่ถูกกีดกัน หรือใช้มาตรการบังคับ หรือห้ามค้าขายระหว่างประเทศ โดยองค์การระหว่างประเทศ
- พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ หรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่ามีอัตราการทุจริตคอร์รัปชันหรือการประกอบอาชญากรรมร้ายแรงในระดับสูงมาก
- พื้นที่หรือประเทศที่ได้รับการประเมินจากองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าเป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง แหล่งก่อการร้ายหรือมีองค์กรผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการอยู่

(2) กำหนดมาตรการในการตรวจสอบความเข้มข้นของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงในพื้นที่หรือประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่ การตรวจสอบความเข้มข้นในการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 พิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายของพื้นที่หรือประเทศที่ตั้งอยู่ ในกรณีที่พื้นที่หรือประเทศนั้น มีกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่เข้มข้นมากกว่ากฎหมายไทย หรือในกรณีที่กฎหมายไทยมีความเข้มข้นกว่า ก็ต้องพิจารณาว่าการปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศซึ่งเข้มข้นกว่านั้น มีส่วนใดที่อาจเป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการในพื้นที่หรือประเทศนั้นหรือไม่

(3) กำหนดนโยบายในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของไทยเป็นหลัก แม้ว่า สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 จะตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศอื่น แต่โดยหลักการกำกับดูแลแล้ว สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือยังคงอยู่ภายใต้อำนาจการบังคับใช้กฎหมายไทยตามหลักสัญชาติของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งเป็นเจ้าของ ดังนั้น จึงต้องกำหนดให้สาขาหรือบริษัทในเครือปฏิบัติตามนโยบายและระเบียบวิธีการสำหรับการประเมิน บริหาร และบรรเทาความเสี่ยงที่เป็นลายลักษณ์อักษรและต้องมีการปรับปรุงให้เป็นไปตามกฎหมายที่มีการแก้ไขเป็นระยะ รวมถึงมาตรการในการควบคุมภายในเช่นเดียวกับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อย่างเคร่งครัด

(4) กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการในกรณีที่มีข้อกฎหมายแตกต่างกันของสองประเทศกรณีที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่แตกต่างกันระหว่างประเทศไทย กับพื้นที่หรือประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่ นอกจากให้พิจารณาปฏิบัติตามกฎหมายไทยแล้วโดยหลักอำนาจอธิปไตย สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายแห่งพื้นที่หรือประเทศที่ตั้งอยู่ด้วย ดังนั้น ในกรณีที่กฎหมายไทยมีบทบัญญัติที่เข้มกว่า ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ย่อมมีหน้าที่กำกับดูแลให้สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือปฏิบัติตามมาตรการแห่งกฎหมายไทยอย่างเคร่งครัด แต่หากพบว่าไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยได้ ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 กำหนดมาตรการในการกำกับดูแล รวมทั้งใช้มาตรการอื่นที่เหมาะสมในการบริหารจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติม และต้องแจ้งสำนักงาน ป.ง. ทราบ ทั้งนี้หากสำนักงาน ป.ง. พิจารณาแล้วเห็นว่าการกำหนดมาตรการดังกล่าวยังไม่เพียงพอ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจพิจารณายุติการดำเนินการของสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศนั้นได้ตามความเหมาะสม สำหรับกรณีที่กฎหมายในพื้นที่หรือประเทศที่ตั้งอยู่นั้น มีบทบัญญัติที่เข้มกว่า ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ต้องมีภาระในการกำหนดนโยบายหรือมาตรการเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายแห่งพื้นที่หรือประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่ด้วย

(5) กำหนดให้มีนโยบายและขั้นตอนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลระหว่างผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 กับสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศและอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน โดยข้อมูลที่ร่วมใช้ระหว่างผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 กับสาขาหรือบริษัทในเครือดังกล่าว ได้แก่ ข้อมูลบัญชี หมายเลขบัญชี ประเภทของบัญชี วัตถุประสงค์ในการเปิดบัญชี ชื่อเจ้าของบัญชี (กรณีชื่อบัญชีกับเจ้าของบัญชีไม่ตรงกัน) ข้อมูลการทำธุรกรรมของลูกค้า (เฉพาะธุรกรรมที่ข้อมูลมีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง) ผลการวิเคราะห์การทำธุรกรรมหรือกิจกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง หรือข้อมูลอื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(6) กำหนดให้มีมาตรการในการรักษาความลับจากการร่วมใช้ข้อมูลตาม (5) อย่างเคร่งครัดและห้ามเปิดเผยข้อเท็จจริงหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันอาจทำให้ลูกค้าทราบเกี่ยวกับการร่วมใช้ข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ เว้นแต่มีกฎหมายภายในประเทศหรือต่างประเทศกำหนดเกี่ยวกับการใช้การเปิดเผย หรือการร่วมใช้ข้อมูลของลูกค้าไว้แล้วก็ให้ถือปฏิบัติตามนั้น

ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ได้จัดตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในประเทศไทยหรือต่างประเทศ ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องกำหนดนโยบายและมาตรการควบคุมภายในให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ได้จากผลการประเมินความเสี่ยงของสาขาหรือบริษัทในเครือ โดยเฉพาะในประเด็นของการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและอาจกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยงหรือปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับแต่ละสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศที่ปัญหาแตกต่างกัน แนวทางในการพิจารณาขอบเขตของกลุ่มธุรกิจ ให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง ขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 และสาขาหรือบริษัทในเครือที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน

หัวข้อที่ 7

การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เป็นกระบวนการเฝ้าระวัง ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ความเข้มข้นของกระบวนการดังกล่าว ต้องสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้าที่ได้รับการประเมินจากข้อมูลและปัจจัยต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า จะทำให้สถาบันการเงินทราบว่า ลูกค้ามีการดำเนินการความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินที่เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ มีความเคลื่อนไหวทางการเงินผิดปกติหรือไม่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือฐานะทางเศรษฐกิจของลูกค้าหรือไม่ อันนำไปสู่การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่มีคุณภาพ ซึ่งในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเนื่องจากกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้ (โดยมีสาเหตุเกิดจากลูกค้า) ในกรณีดังต่อไปนี้

- 1) กรณีที่ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจสอบธุรกรรมของลูกค้าเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยงแล้วสงสัยว่าธุรกรรมดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน หรือการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง²⁸
- 2) กรณีที่ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ไม่สามารถดำเนินการตามข้อ 17²⁹ แห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 กล่าวคือ ไม่สามารถดำเนินการระบุตัวตนและ

²⁸ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 5 กำหนดให้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจสอบธุรกรรมที่ลูกค้าได้ทำขึ้นเพื่อบริหารและบรรเทาความเสี่ยง ในกรณีที่สงสัยว่าเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

²⁹ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 17 กำหนดให้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าโดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (1) ระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าโดยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือนอกเหนือจากการขอข้อมูลจากลูกค้าก็ได้
 - (2) ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและใช้มาตรการที่เหมาะสม ในการพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงโดยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือนอกเหนือจากการขอข้อมูลจากลูกค้าก็ได้
 - (3) ตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง
 - (4) ขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมจากลูกค้า เพื่อนำมาพิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้า
 - (5) ตรวจสอบความเคลื่อนไหวของการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้าตลอดช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจยังคงดำเนินอยู่อย่างคงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจข้อมูลทางธุรกิจของลูกค้า ระดับความเสี่ยงของลูกค้าที่ได้ประเมินไว้และข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้รวมถึงข้อมูลอื่นของลูกค้าที่มีอยู่หรือไม่
- การระบุตัวตนของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าตามวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

พิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า ไม่สามารถระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและพิสูจน์ทราบผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าและผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ไม่สามารถขอวัตถุประสงค์ในการทำธุรกิจจากลูกค้า ไม่สามารถตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้า³⁰

3) กรณีที่ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าจะทำให้ลูกค้าหรือผู้ที่จะมาเป็นลูกค้าทราบถึงการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า³¹

สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการในตรวจสอบการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยทั้ง 3 กรณีข้างต้น ให้นำรายละเอียดในแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม ที่สำนักงาน ปปง. ได้เผยแพร่มาใช้เป็นข้อมูลในการทำแนวปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติ หรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ซึ่งให้ครอบคลุมในเรื่องของแบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

³⁰ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 23 กำหนดให้ ในกรณีที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ไม่สามารถตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามข้อ 17 ได้ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 ปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจไม่ทำธุรกรรม ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับลูกค้าดังกล่าว และพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

³¹ กฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. 2563 ข้อ 26 กำหนดให้ ในกรณีที่สงสัยว่าธุรกรรมใดอาจเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงจากคามผิดมูลฐาน การฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพจากมาตรา 16 ระมัดระวังในการใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเป็นพิเศษ หากมีเหตุอันควรสงสัยเชื่อได้ว่าการใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าจะเป็นการทำให้ลูกค้าหรือผู้ที่จะมาเป็นลูกค้าทราบถึงการดำเนินการดังกล่าว สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 อาจไม่ดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าว และรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานต่อไป

ภาคผนวก

ภาคผนวก

การประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ML/TPF) ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ สำหรับ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) : การดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษา ในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุน ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์

1. การกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง สำหรับประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ให้คำปรึกษาของผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1) ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนบริการเป็นเงินสด ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้ และไม่สามารถใช้ในต่างประเทศ หรือไม่สามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ ดังนั้น ในการประเมินความเสี่ยงจึงกำหนดค่าคะแนนได้ ดังนี้
- 1.1 ปัจจัยหลักสำหรับประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน 3 ปัจจัย ดังนี้
- 1) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

ค่าคะแนน ความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนน ความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ให้ รับ หรือ เปลี่ยน เป็นเงินสดไม่ได้	ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนบริการเป็นเงินสดได้ เช่น บริการจัดเตรียมและยื่นแบบคำขออนุญาตเพื่อการออกและเสนอขายหลักทรัพย์แก่ประชาชนทั่วไป การให้ความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ การจัดทำความเห็นหรือคำเสนอซื้อหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ การให้คำปรึกษาที่จำเป็น เพื่อการปฏิบัติตามเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. และข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมถึงหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ซึ่งไม่สามารถนำบริการไปให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

- 2) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้

ค่าคะแนน ความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนน ความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้ เช่น บริการจัดเตรียมและยื่นแบบคำขออนุญาตเพื่อการออกและเสนอขายหลักทรัพย์แก่ประชาชนทั่วไป การให้ความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ การจัดทำความเห็นหรือคำเสนอซื้อหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ การให้คำปรึกษาที่จำเป็น เพื่อการปฏิบัติตามเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. และข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมถึงหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ

ค่าคะแนน ความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนน ความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถใช้ในประเทศ หรือไม่สามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ เช่น การจัดเตรียมและยื่นแบบคำขออนุญาตเพื่อการออกและเสนอขายหลักทรัพย์แก่ประชาชนทั่วไป การให้ความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ การจัดทำความเห็นหรือคำเสนอซื้อหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ การให้คำปรึกษาที่จำเป็น เพื่อการปฏิบัติตามเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. และข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมถึงหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

1.2 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง : สำหรับผู้ประกอบการ
อาชีพตามมาตรา 16 (1) ไม่มีลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง

1.3 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

ตามประกาศสำนักงาน ป.ป.ง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 5 สำหรับผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 (1) อาจพิจารณากำหนดให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็นการชำระหนี้ หรือค่าสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ

ทั้งนี้ มูลค่าในการทำธุรกรรมตาม (ก) (ข) และ (ค) เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน

1.4 ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

ความเสี่ยงสูง	10 - 12	คะแนน
ความเสี่ยงกลาง	6 - 9	คะแนน
ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5	คะแนน

2. ตัวอย่างตารางสรุปผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TPF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (1)

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง ตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ตามกฎหมายฯ	
การจัดเตรียมและยื่นแบบคำขออนุญาตเพื่อ ออกและเสนอขายหลักทรัพย์ แก่ประชาชนทั่วไป	1 (ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้)	1 (ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้)	1 (ไม่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้)	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ และไม่สอดคล้องกับ ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่อาจมีความเสี่ยงสูง ในปัจจัยอื่น ๆ)	สอดคล้อง (1) ไม่สามารถเปลี่ยน ถอนหรือคืน เป็นเงินสดได้ (2) ไม่ใช่บริการข้ามประเทศ และ ไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ (3) ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือ และ ไม่สามารถสะสมมูลค่าได้	ต่ำ
การจัดเตรียมและยื่นแบบ คำขออนุญาตหรือคำเสนอ ชื้อหลักทรัพย์ (Tender Offer Preparer)	1 (ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้)	1 (ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้)	1 (ไม่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้)	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็น เงินสดได้ และไม่สอดคล้องกับ ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่อาจมีความเสี่ยงสูง ในปัจจัยอื่น ๆ)	สอดคล้อง (1) ไม่สามารถเปลี่ยน ถอนหรือคืน เป็นเงินสดได้ (2) ไม่ใช่บริการข้ามประเทศ และ ไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ (3) ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือ และ ไม่สามารถสะสมมูลค่าได้	ต่ำ

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง ตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ตามกฎหมายฯ	
การให้คำปรึกษาทางการเงิน	1 (ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้)	1 (ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้)	1 (ไม่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้)	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ และไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง ในปัจจัยอื่น ๆ)	สอดคล้อง (1) ไม่สามารถเปลี่ยน ถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ (2) ไม่ใช่บริการข้ามประเทศ และไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ (3) ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้	ต่ำ
การให้ความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ (Independent Financial Advisor's Opinion)	1 (ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้)	1 (ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้)	1 (ไม่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้)	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ และไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง ในปัจจัยอื่น ๆ)	สอดคล้อง (1) ไม่สามารถเปลี่ยน ถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ (2) ไม่ใช่บริการข้ามประเทศ และไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ (3) ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้	ต่ำ

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
การจัดทำความเห็นหรือคำเสนอซื้อหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ	1 (ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้)	1 (ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือและไม่สามารถสะสมมูลค่าได้)	1 (ไม่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้)	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ และไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงในปัจจัยอื่น ๆ)	สอดคล้อง (1) ไม่สามารถเปลี่ยน ถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ (2) ไม่ใช่บริการข้ามประเทศ และไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ (3) ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้	ต่ำ
การให้คำปรึกษาที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. และข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมถึงหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง	1 (ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้)	1 (ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือและไม่สามารถสะสมมูลค่าได้)	1 (ไม่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้)	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ และไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงในปัจจัยอื่น ๆ)	สอดคล้อง (1) ไม่สามารถเปลี่ยน ถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ (2) ไม่ใช่บริการข้ามประเทศ และไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ (3) ไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้	ต่ำ

หมายเหตุ: ตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ซึ่งเป็นพิจารณาจากลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการในภาพกว้าง ๆ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รายงานฯ อาจพิจารณากำหนดแนวทางวิเคราะห์ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการให้เหมาะสมกับลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีหน้าที่รายงานฯ ให้บริการ ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร

คำอธิบายประกอบการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์และบริการ

ประเภทบริการ	ความเสี่ยงสูง	ความเสี่ยงกลาง	ความเสี่ยงต่ำ
การจัดเตรียมและยื่นแบบคำขออนุญาตเพื่อการออกและเสนอขายหลักทรัพย์แก่ประชาชนทั่วไป	-	-	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเตรียมและยื่นแบบคำขออนุญาต / แบบ filing / หนังสือชี้ชวน และเอกสารต่าง ๆ ต่อ ก.ล.ต. พร้อมทั้งรับรองความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล - ให้ความเห็นต่อ ก.ล.ต. ว่า issuer มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะได้รับอนุญาต - ให้ความรู้ คำแนะนำ แก่ issuer เกี่ยวกับหน้าที่ ความรับผิดชอบ กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง - งานอื่นๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน
การจัดเตรียมและยื่นแบบคำขออนุญาตหรือคำเสนอซื้อหลักทรัพย์ (Tender Offer Preparer)	-	-	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเตรียมและยื่นแบบคำขออนุญาต / แบบ filing / หนังสือชี้ชวน และเอกสารต่าง ๆ ต่อ ก.ล.ต. - งานอื่นๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน
การให้คำปรึกษาทางการเงิน	-	-	<ul style="list-style-type: none"> - การให้คำปรึกษาทางการเงินในการระดมทุน - การให้คำปรึกษาในการนำบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ - การให้คำปรึกษาในการจัดโครงสร้างกลุ่มบริษัท - การให้คำปรึกษาทางการเงินในการควบรวมกิจการ (Mergers and Acquisitions: M&A) - การประเมินมูลค่ากิจการ / ประเมินมูลค่าหุ้น - การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน - การให้คำปรึกษาอื่นๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน
การให้ความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ (Independent Financial Advisor's Opinion)	-	-	<ul style="list-style-type: none"> - การให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ (IFA Opinion on Asset Acquisition/Disposition Transaction) - การให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่เกี่ยวข้องกัน (IFA Opinion on Connected Transaction) - การให้ความเห็นเกี่ยวกับคำเสนอซื้อหลักทรัพย์ (IFA Opinion on Tender Offer) - การให้ความเห็นเกี่ยวกับการขอผ่อนผันการทำคำเสนอซื้อหลักทรัพย์ โดยอาศัยมติผู้ถือหุ้นของกิจการ (Opinion on Whitewash) - เป็นที่ปรึกษาด้านการเงินให้กับบริษัทฯ ที่จดทะเบียนหรือมีได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (Corporate Finance) - การให้ความเห็นอื่นๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน
การจัดทำความเห็นหรือคำเสนอซื้อหลักทรัพย์เพื่อการครองงากิจการ	-	-	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำคำเสนอซื้อหลักทรัพย์และเอกสารอื่นตามที่กำหนดร่วมกับผู้ทำคำเสนอซื้อหลักทรัพย์ - จัดทำความเห็นเกี่ยวกับคำเสนอซื้อหลักทรัพย์และเอกสารอื่นตามที่กำหนด - งานอื่นๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน
การให้คำปรึกษาที่จำเป็น เพื่อการปฏิบัติตามเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. และข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมถึงหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง	-	-	การให้คำแนะนำกับบริษัทจดทะเบียน เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ เป็นไปตามเกณฑ์ ประกาศ และข้อบังคับของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงาน ก.ล.ต. / ตลาดหลักทรัพย์ฯ และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก

การประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ML/TPF) ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 (2) : ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี¹ เพชรพลอย ทองคำ หรือ เครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ รวมถึงผู้ประกอบการอาชีพค้าของเก่าตามมาตรา 16 (5) ประเภทเพชรพลอย ทอง นาก เงิน หรืออัญมณี ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

1. การกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง สำหรับประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ

1.1 ปัจจัยหลักสำหรับประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน 3 ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ซึ่งความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนเงินสดที่ผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นสามารถรองรับได้

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ใช้เงินสด	ไม่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้
2 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนดวงเงินไม่สูง	สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่กำหนดวงเงินต่ำกว่า 500,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมครั้งคราว หรือต่ำกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ*
3 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง	สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่กำหนดวงเงินต่ำกว่า 2,000,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมครั้งคราว หรือต่ำกว่า 2,000,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ**
4 คะแนน	ใช้เงินสดได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน	- สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือ - สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ โดยมีวงเงินตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมครั้งคราว หรือตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPS) ตามข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (THE FATF RECOMMENDATIONS) ข้อแนะนำที่ 22 ในจำนวนเท่ากับหรือเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 15,000 ยูโร

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมของผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ

¹ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้นิยามคำว่า “อัญมณี” หมายถึง รัตนชาติที่เจียรระไนแล้ว หรือแก้วมณีอื่น ๆ นอกจากเพชรพลอย สำหรับในทางธรณีวิทยานั้น ได้ให้ความหมายของรัตนชาติไว้ครอบคลุมกว่า คือ รัตนชาติ (gemstone) หมายถึง แร่หรือหินบางชนิดหรืออินทรีย์วัตถุธรรมชาติที่นำมาเจียรระไน ตกแต่ง หรือแกะสลัก เพื่อใช้เป็นเครื่องประดับ มีความงาม ทนทาน และหายาก โดยปรกติแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เพชร (diamond) และพลอย (coloured stone) หมายถึง อัญมณีทุกชนิดยกเว้นเพชร หากผ่านการตกแต่งหรือเจียรระไนแล้ว เรียกว่า อัญมณี (gem) ซึ่งโดยทั่วไปแล้วในทางการค้า ไม่อาจแยกศัพท์ gem และ gemstone ออกจากกันได้และมักใช้แทนกัน

2) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ ซึ่งความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นตามมูลค่า ความถี่ ความรวดเร็ว หรือความสะดวก ในการโอนหรือเปลี่ยนมือ

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้
2 คะแนน	ได้ แต่กำหนดเงื่อนไข ยุ่งยากหรือวงเงินไม่สูง	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น แต่กำหนดเงื่อนไขยุ่งยากหรือกำหนดวงเงินต่ำกว่า 500,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมครั้งคราว หรือต่ำกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ*
3 คะแนน	ได้ แต่กำหนดเงื่อนไข หรือวงเงินค่อนข้างสูง	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น แต่กำหนดเงื่อนไขหรือกำหนดวงเงินต่ำกว่า 2,000,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมครั้งคราว หรือต่ำกว่า 2,000,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ**
4 คะแนน	ได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไข หรือไม่จำกัดวงเงิน	- สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น โดยไม่กำหนดเงื่อนไขหรือไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือ - สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น โดยมีวงเงินตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป ต่อครั้ง สำหรับการทำธุรกรรมครั้งคราว หรือตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป ต่อเดือน สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPS) ตามข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (THE FATF RECOMMENDATIONS) ข้อแนะนำที่ 22 ในจำนวนเท่ากับหรือเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 15,000 ยูโร

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมของผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำฯ

3) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ ซึ่งความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นหากผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นสามารถใช้ข้ามประเทศได้

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถใช้ในประเทศ หรือไม่สามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ
2 คะแนน	ได้ แต่มีการกำหนด วงเงินไม่สูง	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ แต่มีการกำหนดวงเงินต่ำกว่า 500,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำ ธุรกรรมครั้งคราว หรือต่ำกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้าง ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ*
3 คะแนน	ได้ แต่มีการกำหนด วงเงินค่อนข้างสูง	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ แต่มีการกำหนดวงเงินต่ำกว่า 2,000,000 บาท ต่อครั้ง สำหรับการทำ ธุรกรรมครั้งคราว หรือต่ำกว่า 2,000,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการสร้าง ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ**
4 คะแนน	ได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน	- สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือ - สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ โดยมีวงเงินตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป ต่อครั้ง สำหรับการทำ ธุรกรรมครั้งคราว หรือตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป ต่อเดือน สำหรับ การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPS) ตามข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (THE FATF RECOMMENDATIONS) ข้อแนะนำที่ 22 ในจำนวนเท่ากับหรือเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 15,000 ยูโร

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมของผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ

1.2 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง

ตามประกาศสำนักงาน ป.ป.ง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 3 (3) สำหรับผู้ประกอบการอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำฯ ให้พิจารณาปัจจัยในเรื่อง ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง โดยพิจารณามูลค่าสูง จากการทำธุรกรรมด้วยเงินสด ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป² เท่านั้น เนื่องจากผู้ประกอบการอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำฯ ไม่มีลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการอื่น ตามประกาศฯ

1.3 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

ตามประกาศสำนักงาน ป.ป.ง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 5 สำหรับผู้ประกอบการอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำฯ อาจพิจารณากำหนดให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็นการชำระหนี้ หรือค่าสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ

ทั้งนี้ มูลค่าในการทำธุรกรรมตาม (ก) (ข) และ (ค) เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน

1.4 ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

ความเสี่ยงสูง	10 - 12	คะแนน
ความเสี่ยงกลาง	6 - 9	คะแนน
ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5	คะแนน

² อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ที่กำหนดวงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมดังกล่าว เมื่อมีการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป

2. ตัวอย่างตารางสรุปผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TPF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : จำหน่าย – รับซื้ออัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ และการส่งออกอัญมณี เพชรพลอย หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย ขายเป็นฝากทอง ออมทองและเปิดบัญชีซื้อขายทองคำ

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง ตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ตามกฎหมายฯ	
1. ซื้อขายอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ								
1.1 มูลค่าต่ำกว่า 500,000 บาท	2 (ใช้เงินสดได้ต่ำกว่า 500,000 บาท)	2 (โอนเปลี่ยนมือได้ แต่วงเงินต่ำกว่า 500,000 บาท)	2 (ใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้ แต่วงเงินต่ำกว่า 500,000 บาท)	6	กลาง	ไม่สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่มูลค่าต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	ไม่สอดคล้อง (สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น และโอนมูลค่าได้เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	กลาง
1.2 มูลค่าต่ำกว่า 2,000,000 บาท	3 (ใช้เงินสดได้ ต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	3 (โอนเปลี่ยนมือได้ แต่วงเงินต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	3 (ใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้ แต่วงเงินต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	9	กลาง	ไม่สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่มูลค่าต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	ไม่สอดคล้อง (สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น และโอนมูลค่าได้เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	กลาง
1.3 มูลค่าเกิน 2,000,000 บาท	4 (ใช้เงินสดได้ เกินกว่า 2,000,000 บาท)	4 (โอนเปลี่ยนมือได้ แต่วงเงินเกินกว่า 2,000,000 บาท)	4 (ใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้ แต่วงเงินเกินกว่า 2,000,000 บาท)	12	สูง	สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง (ตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป))	ไม่สอดคล้อง (สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น และโอนมูลค่าได้เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	สูง

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือ เปลี่ยนมือให้แก่ บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือ นำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่อาจมีความเสี่ยงสูง ตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่มีความเสี่ยงต่ำ ตามกฎหมายฯ	
2. ส่งออกอัญมณี เพชรพลอย หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย (Export)								
2.1 มูลค่า ต่ำกว่า 500,000 บาท	2 (ใช้เงินสดได้ ต่ำกว่า 500,000 บาท)	2 (โอนเปลี่ยนมือได้ แต่วงเงิน ต่ำกว่า 500,000 บาท)	2 (ใช้หรือนำไปใช้ ในต่างประเทศได้ แต่วงเงินต่ำกว่า 500,000 บาท)	6	กลาง	ไม่สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่มูลค่าต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	ไม่สอดคล้อง (1) สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมูลค่า เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน (2) เกิดมูลค่าในต่างประเทศเกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน (3) สามารถโอนมูลค่าให้ผู้อื่นได้เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน	กลาง
2.2 มูลค่า ต่ำกว่า 2,000,000 บาท	3 (ใช้เงินสดได้ ต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	3 (โอนเปลี่ยนมือได้ แต่วงเงิน ต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	3 (ใช้หรือนำไปใช้ ในต่างประเทศได้ แต่วงเงินต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	9	กลาง	ไม่สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่มูลค่าต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	ไม่สอดคล้อง (1) สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมูลค่า เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน (2) เกิดมูลค่าในต่างประเทศเกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน (3) สามารถโอนมูลค่าให้ผู้อื่นได้เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน	กลาง
2.3 มูลค่า ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป	4 (ใช้เงินสดได้ ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป)	4 (โอนเปลี่ยนมือได้ แต่วงเงิน ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป)	4 (ใช้หรือนำไปใช้ ในต่างประเทศได้ แต่วงเงิน ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป)	12	สูง	สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในมูลค่าสูง (ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป)	ไม่สอดคล้อง (1) สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมูลค่า เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน (2) เกิดมูลค่าในต่างประเทศเกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน (3) สามารถโอนมูลค่าให้ผู้อื่นได้เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน	สูง

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง ตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ตามกฎหมายฯ	
3. ขายฝากทอง								
3.1 ขายฝากทอง มูลค่าไม่เกิน 50,000 บาท	2 (จ่ายเป็นเงินสดได้ต่ำกว่า 500,000 บาท)	1 (ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือเนื่องจากมีข้อตกลงห้ามเปลี่ยนตัวผู้ขายฝาก และห้ามผู้อื่นไถ่ถอนแทน)	1 (ไม่สามารถให้บริการในต่างประเทศได้)	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่มูลค่าต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	สอดคล้อง (สามารถแลกเปลี่ยน ถอน หรือคืนเป็นเงินสดได้ และมูลค่าไม่เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	ต่ำ
3.2 ขายฝากทอง มูลค่าต่ำกว่า 500,000 บาท	2 (จ่ายเป็นเงินสดได้ต่ำกว่า 500,000 บาท)	1 (ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือเนื่องจากมีข้อตกลงห้ามเปลี่ยนตัวผู้ขายฝาก และห้ามผู้อื่นไถ่ถอนแทน)	1 (ไม่สามารถให้บริการในต่างประเทศได้)	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่มูลค่าต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	ไม่สอดคล้อง (สามารถแลกเปลี่ยน ถอน หรือคืนเป็นเงินสดได้ และมูลค่าเกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	กลาง
3.3 ขายฝากทอง มูลค่าต่ำกว่า 2,000,000 บาท	3 (จ่ายเป็นเงินสดได้ต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	1 (ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือเนื่องจากมีข้อตกลงห้ามเปลี่ยนตัวผู้ขายฝาก และห้ามผู้อื่นไถ่ถอนแทน)	1 (ไม่สามารถให้บริการในต่างประเทศได้)	5	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่มูลค่าต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	ไม่สอดคล้อง (สามารถแลกเปลี่ยน ถอน หรือคืนเป็นเงินสดได้ และมูลค่าเกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	กลาง
3.4 ขายฝากทอง มูลค่าตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป	4 (จ่ายเป็นเงินสดได้ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป)	1 (ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือเนื่องจากมีข้อตกลงห้ามเปลี่ยนตัวผู้ขายฝาก และห้ามผู้อื่นไถ่ถอนแทน)	1 (ไม่สามารถให้บริการในต่างประเทศได้)	6	กลาง	สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง (ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป)	ไม่สอดคล้อง (สามารถแลกเปลี่ยน ถอน หรือคืนเป็นเงินสดได้ และมูลค่าเกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	สูง

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือ เปลี่ยนมือให้แก่ บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือ นำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่อาจมีความเสี่ยงสูง ตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่มีความเสี่ยงต่ำ ตามกฎหมายฯ	
4. ออมทอง / เปิดบัญชีซื้อ-ขายทองคำ								
4.1 ออมทอง สะสมได้ ไม่เกิน 50,000 บาท	2 (จ่ายเป็นเงินสดได้ ต่ำกว่า 500,000 บาท)	2 (โอนเปลี่ยนมือได้ แต่วงเงิน ต่ำกว่า 500,000 บาท)	2 (ใช้หรือนำไปใช้ ในต่างประเทศได้ แต่วงเงินต่ำกว่า 500,000 บาท)	6	กลาง	ไม่สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่มูลค่าต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	สอดคล้อง (สามารถแลกเปลี่ยน ถอน หรือคืน เป็นเงินสดได้ และมูลค่า ไม่เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	ต่ำ
4.1 ออมทอง สะสมได้ ต่ำกว่า 500,000 บาท	2 (จ่ายเป็นเงินสดได้ ต่ำกว่า 500,000 บาท)	2 (โอนเปลี่ยนมือได้ แต่วงเงิน ต่ำกว่า 500,000 บาท)	2 (ใช้หรือนำไปใช้ ในต่างประเทศได้ แต่วงเงินต่ำกว่า 500,000 บาท)	6	กลาง	ไม่สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่มูลค่าต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	ไม่สอดคล้อง (สามารถแลกเปลี่ยน ถอน หรือคืน เป็นเงินสดได้ และมูลค่า เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	กลาง
4.2 ออมทอง สะสมได้ ต่ำกว่า 2,000,000 บาท	3 (จ่ายเป็นเงินสดได้ ต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	3 (โอนเปลี่ยนมือได้ แต่วงเงิน ต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	3 (ใช้หรือนำไปใช้ ในต่างประเทศได้ แต่วงเงินต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	9	กลาง	ไม่สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่มูลค่าต่ำกว่า 2,000,000 บาท)	ไม่สอดคล้อง (สามารถแลกเปลี่ยน ถอน หรือคืน เป็นเงินสดได้ และมูลค่า เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	กลาง
4.2 ออมทอง สะสมได้ ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป	4 (จ่ายเป็นเงินสดได้ ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป)	4 (โอนเปลี่ยนมือได้ แต่วงเงิน ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป)	4 (ใช้หรือนำไปใช้ ในต่างประเทศได้ แต่วงเงิน ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป)	12	สูง	สอดคล้อง (ให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในมูลค่าสูง (ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป)	ไม่สอดคล้อง (สามารถแลกเปลี่ยน ถอน หรือคืน เป็นเงินสดได้ และมูลค่า เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	สูง

หมายเหตุ : ตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ซึ่งเป็นการพิจารณาจากลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการในภาพกว้าง ๆ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รายงานฯ อาจพิจารณากำหนดแนวทางวิเคราะห์ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการให้เหมาะสมกับลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีหน้าที่รายงานฯ ให้บริการ ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร

ภาคผนวก

การประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ML/TPF) ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ สำหรับ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (3) : ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์ รวมถึงผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามมาตรา 16 (5) ประเภทรถยนต์ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

1. การให้เช่าซื้อรถยนต์

1.1. การกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง สำหรับประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : **การให้เช่าซื้อรถยนต์**

1.1.1 ปัจจัยหลักสำหรับประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน 3 ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ใช้เงินสด	ไม่สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ เช่น ไม่รับชำระค่าวงรถยนต์เป็นเงินสด เป็นต้น
2 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนดวงเงินไม่สูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ แต่กำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน*
3 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ แต่กำหนดวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท ต่อเดือน**
4 คะแนน	ใช้เงินสดได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีวงเงินเกินกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPS) ตามข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (THE FATF RECOMMENDATIONS) ข้อแนะนำที่ 22 ในจำนวนเท่ากับหรือเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 15,000 ยูโร

2) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ เช่น มีข้อกำหนดในสัญญาระบุให้คุณสมบัติของผู้เช่าซื้อเป็นสาระสำคัญแห่งสัญญา (ห้ามโอนสิทธิผู้เช่าซื้อ) เป็นต้น
2 คะแนน	ได้ แต่มีเงื่อนไขยุ่งยาก	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่กำหนดเงื่อนไขยุ่งยาก เช่น - ต้องไม่มียอดค้างชำระ - มีการกำหนดระยะเวลาที่สามารถโอนสิทธิ์เช่าซื้อได้ เช่น ต้องผ่อนชำระมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน เป็นต้น - ต้องมีผู้ค้ำประกันของผู้รับโอนสิทธิ์เช่าซื้อ - ต้องเข้ามาเซ็นสัญญาต่อหน้าพนักงานของบริษัทเช่าซื้อรถยนต์พร้อมกัน เป็นต้น
3 คะแนน	ได้ แต่มีเงื่อนไขไม่ยุ่งยาก	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีการกำหนดเงื่อนไขไม่ยุ่งยาก
4 คะแนน	ได้ โดยไม่มีข้อจำกัด	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไข

3) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถใช้ในประเทศ หรือไม่สามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ หมายเหตุ : การให้เช่าซื้อรถยนต์เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ
2 คะแนน	ได้ แต่มีการกำหนดวงเงินไม่สูง	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ แต่กำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน*
3 คะแนน	ได้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ แต่กำหนดวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท ต่อเดือน**
4 คะแนน	ได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีวงเงินเกินกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPS) ตามข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการมาตรการทางการเงิน (THE FATF RECOMMENDATIONS) ข้อแนะนำที่ 22 ในจำนวนเท่ากับหรือเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 15,000 ยูโร

1.1.2 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง

ตามประกาศสำนักงาน ป.ป.ง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 3 (3) สำหรับผู้ประกอบการอาชีพให้เข้าซื้อรถยนต์ ให้พิจารณาปัจจัยในเรื่อง **ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง** โดยพิจารณามูลค่าสูง จากการทำธุรกรรมด้วยเงินสด ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป¹ เท่านั้น เนื่องจากผู้ประกอบการอาชีพค้าหรือให้เข้าซื้อรถยนต์ฯ ไม่มีลักษณะผลิตภัณฑ์ หรือบริการอื่น ตามประกาศฯ

1.1.3 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

ตามประกาศสำนักงาน ป.ป.ง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 5 สำหรับผู้ประกอบการอาชีพให้เข้าซื้อรถยนต์ อาจพิจารณากำหนดให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็น ผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็นการชำระหนี้ หรือค่าสินค้า หรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถ โอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ

ทั้งนี้ มูลค่าในการทำธุรกรรมตาม (ก) (ข) และ (ค) เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน

1.1.4 ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

ความเสี่ยงสูง	10 - 12	คะแนน
ความเสี่ยงกลาง	6 - 9	คะแนน
ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5	คะแนน

¹ อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ที่กำหนดวงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมดังกล่าว เมื่อมีการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป

1.2 ตัวอย่างตารางสรุปผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TPF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : **การให้เข้าซื้อรถยนต์**

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
1. ให้เข้าซื้อรถยนต์ (กรณีไม่รับชำระค่างวดรถยนต์เป็นเงินสด)	1 (ไม่รับชำระค่างวดรถยนต์เป็นเงินสด)	2 (สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้แต่มีเงื่อนไขยุ่งยาก)	1 (ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศ)	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ไม่รับชำระด้วยเงินสดและไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงในปัจจัยอื่น ๆ)	ไม่สอดคล้อง (สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้)	กลาง
2. ให้เข้าซื้อรถยนต์ (กรณีรับชำระค่างวดรถยนต์ด้วยเงินสดไม่เกิน 500,000 บาท ต่อเดือน)	3 (รับชำระค่างวดรถยนต์ด้วยเงินสดไม่เกิน 500,000 บาท ต่อเดือน)	2 (สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้แต่มีเงื่อนไขยุ่งยาก)	1 (ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศ)	6	กลาง	ไม่สอดคล้อง (รับชำระด้วยเงินสดน้อยกว่า 2,000,000 บาทต่อเดือนและไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงในปัจจัยอื่น ๆ)	ไม่สอดคล้อง (สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้)	กลาง
3. ให้เข้าซื้อรถยนต์ (กรณีรับชำระค่างวดรถยนต์ด้วยเงินสดตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป ต่อเดือน)	4 (รับชำระค่างวดรถยนต์ด้วยเงินสด โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน)	2 (สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้แต่มีเงื่อนไขยุ่งยาก)	1 (ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศ)	7	กลาง	สอดคล้อง (รับชำระด้วยเงินสดตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน)	ไม่สอดคล้อง (สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้)	สูง

หมายเหตุ : ตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ซึ่งเป็นการพิจารณาจากลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการในภาพกว้าง ๆ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รายงานฯ อาจพิจารณากำหนดแนวทางวิเคราะห์ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการให้เหมาะสมกับลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีหน้าที่รายงานฯ ให้บริการ ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร

1.3 ตัวอย่างการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้าน ML/TPF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : การให้เข้าซื้อรถยนต์

ตัวอย่างที่ 1 : การให้เข้าซื้อรถยนต์

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นและสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่งต่ำตามกฎหมายฯ	
1	2	1	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	กลาง

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

- กำหนดนโยบายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ไม่รับชำระค่าวงรถยนต์เป็นเงินสด (หักบัญชีธนาคาร / เช็ค / เงินโอน / บัตรเครดิต / อื่นๆ)
- โอนสิทธิ์เข้าซื้อรถยนต์ให้ผู้อื่นได้ แต่มีขั้นตอนและเงื่อนไขยุ่งยากในการเปลี่ยนสัญญา เช่น
 - ต้องไม่มียอดค้างชำระ
 - มีการกำหนดระยะเวลาที่สามารถโอนสิทธิ์เข้าซื้อได้ เช่น ต้องผ่อนชำระมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน เป็นต้น
 - ต้องมีผู้ค้ำประกันของผู้รับโอนสิทธิ์เข้าซื้อ
 - ต้องเข้ามาเซ็นสัญญาต่อหน้าพนักงานของบริษัทเข้าซื้อรถยนต์พร้อมกัน เป็นต้น
- การให้เข้าซื้อรถยนต์เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถใช้นำไปใช้ได้ในประเทศ

ตัวอย่างที่ 2 : การให้เช่าซื้อรถยนต์

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นและสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
3	2	1	6	กลาง	ไม่สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	กลาง

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

- กำหนดนโยบายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รับชำระค่าวงรถยนต์ด้วยเงินสดไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน
- โอนสิทธิ์เช่าซื้อรถยนต์ให้ผู้อื่นได้ แต่มีขั้นตอนและเงื่อนไขยุ่งยากในการเปลี่ยนสัญญา เช่น
 - ต้องไม่มียอดค้างชำระ
 - มีการกำหนดระยะเวลาที่สามารถโอนสิทธิ์เช่าซื้อได้ เช่น ต้องผ่อนชำระมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน เป็นต้น
 - ต้องมีผู้ค้ำประกันของผู้รับโอนสิทธิ์เช่าซื้อ
 - ต้องเข้ามาเซ็นสัญญาต่อหน้าพนักงานของบริษัทเช่าซื้อรถยนต์พร้อมกัน เป็นต้น
- การให้เช่าซื้อรถยนต์เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ

ตัวอย่างที่ 3 : การให้เข้าซื้อรถยนต์

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นและสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
4	2	1	7	กลาง	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	สูง

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

1. ไม่มีการกำหนดนโยบายในการจำกัดการรับชำระค่าวงรถยนต์ด้วยเงินสด ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
2. กรณีรับชำระค่าวงรถยนต์ด้วยเงินสด ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป ต่อเดือน
3. โอนสิทธิ์เข้าซื้อรถยนต์ให้ผู้อื่นได้ แต่มีขั้นตอนและเงื่อนไขยุ่งยากในการเปลี่ยนสัญญา เช่น
 - ต้องไม่มียอดค้างชำระ
 - มีการกำหนดระยะเวลาที่สามารถโอนสิทธิ์เข้าซื้อได้ เช่น ต้องผ่อนชำระมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน เป็นต้น
 - ต้องมีผู้ค้ำประกันของผู้รับโอนสิทธิ์เข้าซื้อ
 - ต้องเข้ามาเซ็นสัญญาต่อหน้าพนักงานของบริษัทเข้าซื้อรถยนต์พร้อมกัน เป็นต้น
4. การให้เข้าซื้อรถยนต์เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถใช้นำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ

2. การคัดกรองยนต์

2.1. การกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง สำหรับประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ
: การคัดกรองยนต์

2.1.1 ปัจจัยหลักสำหรับประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน 3 ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ใช้เงินสด	ไม่สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้
2 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนด วงเงินไม่สูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ แต่กำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อธุรกรรม*
3 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนด วงเงินค่อนข้างสูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ แต่กำหนดวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท ต่อธุรกรรม**
4 คะแนน	ใช้เงินสดได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีวงเงินเกินกว่า 500,000 บาท ต่อธุรกรรม**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPS) ตามข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (THE FATF RECOMMENDATIONS) ข้อแนะนำที่ 22 ในจำนวนเท่ากับหรือเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 15,000 ยูโร

2) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้
2 คะแนน	ได้ แต่มีเงื่อนไขและ มูลค่าไม่สูง	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไขและมูลค่าไม่สูง (น้อยกว่า 2,000,000 บาท*) เช่น รถยนต์ทั่วไปที่ต้องจดทะเบียนเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ และไม่อนุญาตให้มีการโอนลอย เป็นต้น
3 คะแนน	ได้ แต่มีเงื่อนไขและ มูลค่าค่อนข้างสูง	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไขและมูลค่าค่อนข้างสูง (ตั้งแต่ 2,000,000 บาท*ขึ้นไป) เช่น รถยนต์นำเข้า หรือ Luxury Car หรือ Super Car ที่ต้องมีการ จดทะเบียนเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ และไม่อนุญาตให้มีการโอนลอย เป็นต้น
4 คะแนน	ได้ โดยไม่มีข้อจำกัด	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไข และไม่จำกัดมูลค่า เช่น อนุญาตให้มีการโอนลอย

หมายเหตุ : *อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมของธุรกิจค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์

3) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถใช้ในประเทศ หรือไม่สามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ
2 คะแนน	ได้ แต่มีเงื่อนไข ยุ่งยาก	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ แต่มีเงื่อนไขยุ่งยาก เช่น การส่งออกรถยนต์ไปขายต่างประเทศ ต้องปฏิบัติตามระเบียบ และหลักเกณฑ์การส่งออก ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ต้องยื่นขอจดทะเบียนขึ้นบัญชีเป็นผู้ขอหนังสือรับรองต่อกรมการค้าต่างประเทศ - รถยนต์ที่จะออกหนังสือรับรองการส่งออกและหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าต้องเป็นรถยนต์ที่ผลิตหรือประกอบขึ้นในประเทศไทย - ต้องมีหนังสือรับรองการส่งออก ที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศไปแสดงต่อกรมศุลกากร เพื่อประกอบการส่งออก - ต้องมีหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศไปแสดงต่อประเทศปลายทาง เป็นต้น
3 คะแนน	ได้ แต่มีเงื่อนไข ไม่ยุ่งยาก	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ แต่มีการกำหนดเงื่อนไขไม่ยุ่งยาก
4 คะแนน	ได้ โดยไม่มีข้อจำกัด	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศได้ โดยไม่มีข้อจำกัด

2.1.2 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง

ตามประกาศสำนักงาน ป.ป.ง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 3 (3) สำหรับผู้ประกอบการอาชีพค้ารถยนต์ รวมถึงผู้ประกอบการอาชีพค้าของเก่าประเภทรถยนต์ฯ ให้พิจารณาปัจจัยในเรื่อง ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง โดยพิจารณามูลค่าสูง จากการทำธุรกรรมด้วยเงินสด ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป² เท่านั้น เนื่องจากผู้ประกอบการอาชีพค้ารถยนต์ รวมถึงผู้ประกอบการอาชีพค้าของเก่าประเภทรถยนต์ฯ ไม่มีลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการอื่น ตามประกาศฯ

² อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ที่กำหนดวงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมดังกล่าว เมื่อมีการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป

2.1.3 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

ตามประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 5 สำหรับผู้ประกอบการอาชีพคาร์ถยนต์ รวมถึงผู้ประกอบการอาชีพค้าของเก่าประเภทรถยนต์ฯ อาจพิจารณากำหนดให้ ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็นการชำระหนี้ หรือค่าสินค้า หรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ

ทั้งนี้ มูลค่าในการทำธุรกรรมตาม (ก) (ข) และ (ค) เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน

2.1.4 ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

ความเสี่ยงสูง	10 - 12	คะแนน
ความเสี่ยงกลาง	6 - 9	คะแนน
ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5	คะแนน

2.2 ตัวอย่างตารางสรุปผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TPF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : การค้ารถยนต์

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
1. ค้ารถยนต์นำเข้า / Luxury Car / Super Car (กรณีมีการจำกัดวงเงินรับชำระด้วยเงินสด)	2 (รับชำระเงินจองหรือเงินดาวน์หรือค่างานด้วยเงินสด แต่กำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อธุรกรรม)	3 (สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไขและมูลค่าค่อนข้างสูง)	1 (ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้)	6	กลาง	ไม่สอดคล้อง (รับชำระด้วยเงินสดน้อยกว่า 2,000,000 บาทต่อธุรกรรม และไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงในปัจจัยอื่น ๆ)	ไม่สอดคล้อง (สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้)	กลาง
2. ค้ารถยนต์นำเข้า / Luxury Car / Super Car (กรณีรับชำระด้วยเงินสดตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป ต่อธุรกรรม)	4 (รับชำระเงินจองหรือเงินดาวน์หรือค่างานด้วยเงินสด โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน)	3 (สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไขและมูลค่าค่อนข้างสูง)	1 (ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้)	8	กลาง	สอดคล้อง (รับชำระด้วยเงินสดตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไปต่อธุรกรรม)	ไม่สอดคล้อง (สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้)	สูง
3. ค้ารถยนต์ทั่วไป	1 (ไม่รับชำระเงินจองหรือเงินดาวน์หรือค่างานเป็นเงินสด)	2 (สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้แต่มีเงื่อนไขและมูลค่าไม่สูง)	2 (สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้แต่มีเงื่อนไขยุ่งยาก)	5	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ไม่รับชำระด้วยเงินสด และไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงในปัจจัยอื่น ๆ)	ไม่สอดคล้อง (สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้)	กลาง

หมายเหตุ : ตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ซึ่งเป็นการพิจารณาจากลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการในภาพกว้าง ๆ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รายงานฯ อาจพิจารณากำหนดแนวทางวิเคราะห์ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการให้เหมาะสมกับลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีหน้าที่รายงานฯ ให้บริการ ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร

2.3 ตัวอย่างการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้าน ML/TPF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : การค้ารถยนต์

ตัวอย่างที่ 1 : การค้ารถยนต์นำเข้า / Luxury Car / Super Car

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอน หรือ เปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
2	3	1	6	กลาง	ไม่สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	กลาง

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

- กำหนดนโยบายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รับชำระเงินจอง หรือเงินดาวน์ หรือค่ารถยนต์ ด้วยเงินสด ไม่เกิน 50,000 บาท ต่อธุรกรรม
- สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไขต้องจดทะเบียนเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ ไม่อนุญาตให้โอนลอย และเป็นรถยนต์ที่มูลค่าค่อนข้างสูง ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป
- ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้ กรณีไม่มีการส่งออกรถยนต์ไปขายในต่างประเทศ

ตัวอย่างที่ 2 : การค้ารถยนต์นำเข้า / Luxury Car / Super Car

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอน หรือ เปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูง ตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่ยงต่ำ ตามกฎหมายฯ	
4	3	1	8	กลาง	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	สูง

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

1. ไม่มีการกำหนดนโยบายในการจำกัดการรับชำระเงินจอง หรือเงินดาวน์ หรือค่าธรรมเนียม ด้วยเงินสด ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
2. กรณีรับชำระด้วยเงินสดตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป ต่อธุรกรรม
3. สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไขต้องจดทะเบียนเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ ไม่อนุญาตให้โอนลอย และเป็นรถยนต์ที่มูลค่าค่อนข้างสูง ตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป
4. ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้ กรณีไม่มีการส่งออกรถยนต์ไปขายในต่างประเทศ

ตัวอย่างที่ 3 : การค้ารถยนต์ทั่วไป

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นและสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
1	2	2	5	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	กลาง

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

- กำหนดนโยบายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ไม่รับชำระเงินสด หรือเงินคาวน หรือการค้ารถยนต์เป็นเงินสด (เช็ค / เงินโอน / บัตรเครดิต / อื่นๆ)
- สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไขต้องจดทะเบียนเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ ไม่อนุญาตให้โอนลอย และเป็นรถยนต์ที่มูลค่าไม่สูง น้อยกว่า 2,000,000 บาท
- สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศได้แต่มีเงื่อนไขยุ่งยาก กรณีมีการส่งออกรถยนต์ไปขายในต่างประเทศ ต้องปฏิบัติตามระเบียบและหลักเกณฑ์การส่งออก ได้แก่
 - ต้องยื่นขอจัดแจ้งขึ้นบัญชีเป็นผู้ขอหนังสือรับรองต่อกรมการค้าต่างประเทศ
 - รถยนต์ที่จะออกหนังสือรับรองการส่งออกและหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าต้องเป็นรถยนต์ที่ผลิตหรือประกอบขึ้นในประเทศไทย
 - ต้องมีหนังสือรับรองการส่งออก ที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศไปแสดงต่อกรมศุลกากร เพื่อประกอบการส่งออก
 - ต้องมีหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศไปแสดงต่อประเทศปลายทาง เป็นต้น

ภาคผนวก

การประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ML/TPF) ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ สำหรับ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (4) : ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้า หรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์

1. การกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง สำหรับประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : นายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์

1.1 ปัจจัยหลักสำหรับประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน 3 ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

ค่าคะแนน ความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนน ความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ใช้เงินสด	ไม่รับเงินสดในการทำธุรกรรม เช่น ไม่รับชำระเงินจากการขายอสังหาริมทรัพย์ด้วยเงินสด เป็นต้น
2 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนดวงเงินไม่สูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรม แต่กำหนดวงเงินไว้ค่อนข้างต่ำ วงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน* เช่น รับชำระเงินจากการขายอสังหาริมทรัพย์ด้วยเงินสด โดยจำกัดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท (วงเงินที่เหลือรับชำระด้วยวิธีการอื่น)
3 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมแต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง วงเงินไม่เกิน 500,000 บาท ต่อเดือน** เช่น รับชำระเงินจากการขายอสังหาริมทรัพย์ด้วยเงินสด โดยจำกัดวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท
4 คะแนน	ใช้เงินสดได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีการจำกัดวงเงิน แต่มีมูลค่าเกินกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน** เช่น รับชำระเงินจากการขายอสังหาริมทรัพย์ด้วยเงินสด โดยไม่จำกัดวงเงินหรือวงเงินเกินกว่า 500,000 บาท

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ที่กำหนดเกณฑ์การพิจารณาวงเงิน สำหรับการโอนเงิน หรือฝาก-ถอนเงินระหว่างประเทศ สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีลักษณะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ควรกำหนดวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท ต่อเดือน ไม่ว่าจะเป็นการใช้เงินสดหรือไม่

2) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้

ค่าคะแนน ความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนน ความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้
2 คะแนน	ได้ แต่มีสภาพคล่องต่ำ	ธุรกรรมการซื้อขาย อสังหาริมทรัพย์ ที่มีสภาพคล่องในการซื้อ/ขาย ต่ำ เช่น อสังหาริมทรัพย์ที่ต้องมีการจดทะเบียนเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ และ เป็นอสังหาริมทรัพย์ที่มีผู้ซื้อ/ขาย เฉพาะกลุ่ม ยกตัวอย่างเช่น อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ เพื่อการอุตสาหกรรม เพื่อการเกษตร เป็นต้น
3 คะแนน	ได้ แต่มีสภาพคล่อง ปานกลาง – ปาน กลางค่อนข้างสูง	ธุรกรรมการซื้อขาย อสังหาริมทรัพย์ ที่มีสภาพคล่องในการซื้อ/ขาย ปานกลาง – ปานกลางค่อนข้างสูง เช่น อสังหาริมทรัพย์ที่ต้องมีการจดทะเบียนเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ และ เป็นอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นที่ต้องการของตลาดหรือบุคคลทั่วไป ยกตัวอย่างเช่น อสังหาริมทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัย เป็นต้น
4 คะแนน	ได้ แต่มีสภาพคล่องสูง	ธุรกรรมการซื้อขาย ที่มีสภาพคล่องในการซื้อ/ขาย สูง เช่น ทรัพย์สินที่ไม่ต้องจดทะเบียนเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ และเป็น ที่ต้องการของตลาดหรือบุคคลทั่วไปสูง (มีผู้สนใจ ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน เป็นจำนวนมาก) ยกตัวอย่างเช่น ทองคำ เป็นต้น หมายเหตุ : กรณีอสังหาริมทรัพย์จะมีสภาพคล่องในการซื้อ/ขาย อยู่ในระดับ ต่ำ ปานกลาง และปานกลางค่อนข้างสูงเท่านั้น เพราะต้องมีการจดทะเบียน เพื่อโอนกรรมสิทธิ์

3) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถใช้ในต่างประเทศ หรือไม่สามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ หมายเหตุ : กรณีอสังหาริมทรัพย์จะไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ
2 คะแนน	ได้ แต่มีการกำหนด วงเงินไม่สูง	สามารถใช้ในต่างประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ แต่กำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน*
3 คะแนน	ได้ แต่มีการกำหนด วงเงินค่อนข้างสูง	สามารถใช้ในต่างประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ แต่กำหนดวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท ต่อเดือน**
4 คะแนน	ได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้ในต่างประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีวงเงินเกินกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ที่กำหนดเกณฑ์การพิจารณาวงเงิน สำหรับการโอนเงิน หรือฝาก-ถอนเงินระหว่างประเทศ สำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีลักษณะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ควรกำหนดวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท ต่อเดือน ไม่ว่าจะเป็นการใช้เงินสดหรือไม่

1.2 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง

ตามประกาศสำนักงาน ป.ง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 3 (3) สำหรับผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ ให้พิจารณาปัจจัยในเรื่อง **ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง** โดยพิจารณามูลค่าสูง จากการทำธุรกรรมการซื้อขาย อสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ ด้วยเงินสด ตั้งแต่ 5,000,000 บาท ขึ้นไป¹ เท่านั้น เนื่องจากผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ ไม่มีลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการอื่น ตามประกาศฯ

¹ อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่กำหนดวงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมดังกล่าว ตั้งแต่ 5,000,000 บาท ขึ้นไป ประกอบกับพิจารณาข้อมูลสถิติการยึดและอายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งผู้กระทำความผิดมีการฟอกเงินผ่านอสังหาริมทรัพย์เป็นจำนวนมาก

1.3 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

ตามประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 5 สำหรับผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ อาจพิจารณากำหนดให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็นการชำระหนี้ หรือค่าสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ

ทั้งนี้ มูลค่าในการทำธุรกรรมตาม (ก) (ข) และ (ค) เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน

1.4 ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

ความเสี่ยงสูง 10 - 12 คะแนน

ความเสี่ยงกลาง 6 - 9 คะแนน

ความเสี่ยงต่ำ 3 - 5 คะแนน

2. การแบ่งกลุ่มประเภทอสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขาย

ประเภทอสังหาริมทรัพย์	ตัวอย่าง
1. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัย	เช่น คอนโดมิเนียม บ้านเดี่ยว บ้านแฝด ทาวน์โฮม ทาวน์เฮ้าส์ เป็นต้น
2. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์	เช่น อาคารสำนักงาน โรงแรม ตลาด อาคารพาณิชย์ เป็นต้น
3. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการอุตสาหกรรม	เช่น โรงงาน สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ที่อยู่ในนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น
4. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการเกษตร	เช่น ที่นา ไร่ สวน หรือที่ดินที่จัดให้เป็นพื้นที่สำหรับทำเกษตรกรรม โดยเฉพาะ เป็นต้น

3. ตัวอย่างตารางสรุปผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TPF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : นายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
1. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัย ราคาตั้งแต่ 5,000,000 บาทขึ้นไป	4 (รับชำระเงินสด ไม่จำกัดวงเงิน)	3 (สามารถโอนเปลี่ยนมือได้ แต่มีสภาพคล่องปานกลาง)	1 (ที่ตั้งอยู่ภายในประเทศไทย)	8	กลาง	สอดคล้อง (สามารถซื้อ/ขายด้วยเงินสดมูลค่าสูง ตั้งแต่ 5,000,000 บาทขึ้นไป)	ไม่สอดคล้อง (มูลค่าเกิน 50,000 บาทต่อเดือน)	สูง
2. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ ราคาตั้งแต่ 5,000,000 บาทขึ้นไป	1 (ไม่รับชำระด้วยเงินสด)	2 (สามารถโอนเปลี่ยนมือได้ แต่มีสภาพคล่องต่ำ)	1 (ที่ตั้งอยู่ภายในประเทศไทย)	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ไม่รับชำระด้วยเงินสด)	ไม่สอดคล้อง (มูลค่าเกิน 50,000 บาทต่อเดือน)	กลาง
3. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการเกษตร ราคาต่ำกว่า 5,000,000 บาท	4 (รับชำระเงินสด ไม่จำกัดวงเงิน)	2 (สามารถโอนเปลี่ยนมือได้ แต่มีสภาพคล่องต่ำ)	1 (ที่ตั้งอยู่ภายในประเทศไทย)	7	กลาง	ไม่สอดคล้อง (รับชำระด้วยเงินสด แต่มูลค่าต่ำกว่า 5,000,000 บาท)	ไม่สอดคล้อง (มูลค่าเกิน 50,000 บาทต่อเดือน)	กลาง

หมายเหตุ : ตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ซึ่งเป็นการพิจารณาจากลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการในภาพกว้าง ๆ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รายงานฯ อาจพิจารณากำหนดแนวทางวิเคราะห์ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการให้เหมาะสมกับลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีหน้าที่รายงานฯ ให้บริการ ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร

4. ตัวอย่างการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้าน ML/TPF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : นายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์

ตัวอย่างที่ 1 : ซื้อ/ขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัย

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอน หรือ เปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
4	3	1	8	กลาง	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	สูง

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

1. ซื้อ/ขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัย ราคาตั้งแต่ 5,000,000 บาทขึ้นไป
2. ช่องทางรับชำระเงิน ได้แก่ ชำระผ่านพนักงานของบริษัท ในวันที่ทำการซื้อ - ขาย ณ สำนักงานที่ดิน
3. วิธีการชำระเงิน ไม่จำกัดวิธีการ (ได้ทั้ง เงินสด เช็ค เงินโอน)
4. โอนให้ผู้อื่นได้ แต่ต้องมีการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ ณ สำนักงานที่ดิน (สามารถโอนเปลี่ยนมือได้แต่มีสภาพคล่องปานกลาง เนื่องจากเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นที่ต้องการของตลาดหรือบุคคลทั่วไป)

ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

- ความเสี่ยงสูง	10 - 12 คะแนน
- ความเสี่ยงกลาง	6 - 9 คะแนน
- ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5 คะแนน

ตัวอย่างที่ 2 : ชื่อ/ขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ (ไม่รับชำระด้วยเงินสด)

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอน หรือ เปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
1	2	1	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	กลาง

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

1. ชื่อ/ขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ ราคาตั้งแต่ 5,000,000 บาทขึ้นไป
2. ช่องทางรับชำระเงิน ได้แก่ ชำระผ่านพนักงานของบริษัท ในวันที่ทำการซื้อ - ขาย ณ สำนักงานที่ดิน
3. วิธีการชำระเงิน ไม่รับชำระด้วยเงินสด (รับเป็นเช็ค เงินโอน)
4. โอนให้ผู้อื่นได้ แต่ต้องมีการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ ณ สำนักงานที่ดิน (สามารถโอนเปลี่ยนมือได้แต่มีสภาพคล่องต่ำ เนื่องจากเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นที่ต้องการเฉพาะกลุ่ม)

ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

- ความเสี่ยงสูง	10 - 12 คะแนน
- ความเสี่ยงกลาง	6 - 9 คะแนน
- ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5 คะแนน

ตัวอย่างที่ 3 : ซื้อ/ขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการเกษตร

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นและสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
4	2	1	7	กลาง	ไม่สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	กลาง

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

1. ซื้อ/ขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการเกษตร ราคาตั้งแต่ 5,000,000 บาทขึ้นไป
2. ช่องทางรับชำระเงิน ได้แก่ ชำระผ่านพนักงานของบริษัท ในวันที่ทำการซื้อ - ขาย ณ สำนักงานที่ดิน
3. วิธีการชำระเงิน ไม่จำกัดวิธีการ (ได้ทั้ง เงินสด เช็ค เงินโอน)
4. โอนให้ผู้อื่นได้ แต่ต้องมีการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ ณ สำนักงานที่ดิน (สามารถโอนเปลี่ยนมือได้แต่มีสภาพคล่องต่ำ เนื่องจากเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นที่ต้องการเฉพาะกลุ่ม)

ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

- ความเสี่ยงสูง	10 - 12 คะแนน
- ความเสี่ยงกลาง	6 - 9 คะแนน
- ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5 คะแนน

ภาคผนวก

การประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ML/TPF) ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ สำหรับ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (5) : ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วย การควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

1. การกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง สำหรับประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ
- 1.1 ปัจจัยหลักสำหรับประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน 3 ปัจจัย ดังนี้
- 1) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

ค่าคะแนน ความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนน ความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ใช้เงินสด	ไม่สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ เช่น กรณีรับซื้อ การไม่ชำระค่าสินค้าเป็นเงินสด และ กรณีขาย ไม่รับชำระค่าสินค้าเป็นเงินสด โดยชำระและรับชำระค่าสินค้าผ่านผลิตภัณฑ์และบริการของสถาบันการเงิน ได้แก่ เงินโอน เช็ค เท่านั้น
2 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนด วงเงินไม่สูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ แต่กำหนดวงเงิน - ไม่เกิน 100,000 บาท ต่อครั้ง (การทำธุรกรรมครั้งคราว) หรือ - ไม่เกิน 100,000 บาท ต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)*
3 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนด วงเงินค่อนข้างสูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ แต่กำหนดวงเงิน - ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง (การทำธุรกรรมครั้งคราว) หรือ - ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)**
4 คะแนน	ใช้เงินสดได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือ - วงเงินเกินกว่า 500,000 บาท ต่อครั้ง (การทำธุรกรรมครั้งคราว) หรือ - วงเงินเกินกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการแสดงตนของลูกค้าที่ทำธุรกรรมของผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่า

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPS) ตามข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (THE FATF RECOMMENDATIONS) ข้อแนะนำที่ 22 ในจำนวนเท่ากับหรือเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 15,000 ยูโร

2) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้
2 คะแนน	ได้ แต่มีเงื่อนไขและวงเงินหรือมูลค่าไม่สูง	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น แต่มีเงื่อนไขหรือกำหนดเงื่อนไข เช่น สินค้าที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน/การผ่านพิธีการทางศุลกากร/การกำหนดเงื่อนไขในการส่งมอบที่มีขั้นตอนและกระบวนการ และ มีมูลค่าไม่สูงหรือกำหนดวงเงินไว้ไม่สูง ไม่เกิน 100,000 บาท ต่อครั้ง (การทำธุรกรรมครั้งคราว) หรือ ไม่เกิน 100,000 บาท ต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)*
3 คะแนน	ได้ แต่มีเงื่อนไขและวงเงินหรือมูลค่าค่อนข้างสูง	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น แต่ มีเงื่อนไขหรือกำหนดเงื่อนไข เช่น สินค้าที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน/การผ่านพิธีการทางศุลกากร/การกำหนดเงื่อนไขในการส่งมอบที่มีขั้นตอนและกระบวนการ และ มีมูลค่าค่อนข้างสูงหรือกำหนดวงเงินไว้ค่อนข้างสูง ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง (การทำธุรกรรมครั้งคราว) หรือ ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)**
4 คะแนน	ได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไขหรือไม่จำกัดวงเงิน	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ง่าย โดย 1) ไม่มีการกำหนดเงื่อนไข ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์หรือมีการจำกัดวงเงินไว้เท่าใด หรือ 2) มีเงื่อนไขหรือกำหนดเงื่อนไข เช่น สินค้าที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน/การผ่านพิธีการทางศุลกากร/การกำหนดเงื่อนไขในการส่งมอบที่มีขั้นตอนและกระบวนการ โดยไม่จำกัดวงเงิน หรือ มีมูลค่าหรือวงเงินเกินกว่า 500,000 บาท ต่อครั้ง (การทำธุรกรรมครั้งคราว) หรือเกินกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการแสดงตนของลูกค้าที่ทำธุรกรรมของผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่า

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPS) ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (THE FATF RECOMMENDATIONS) ข้อแนะนำที่ 22 ในจำนวนเท่ากับหรือเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 15,000 ยูโร

3) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถใช้ในประเทศ หรือไม่สามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ
2 คะแนน	ได้ แต่มีเงื่อนไขและวงเงินหรือมูลค่าไม่สูง	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ แต่มีเงื่อนไข เช่น การซื้อ/ขาย เพื่อการนำเข้าและส่งออก ที่ต้องขออนุญาตผ่านหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง และมีมูลค่าหรือกำหนดวงเงิน ไม่เกิน 100,000 บาทต่อครั้ง (การทำธุรกรรมครั้งคราว) หรือ ไม่เกิน 100,000 บาทต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)*
3 คะแนน	ได้ แต่มีเงื่อนไขและวงเงินหรือมูลค่าค่อนข้างสูง	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ แต่มีเงื่อนไข เช่น การซื้อ/ขาย เพื่อการนำเข้าและส่งออก ที่ต้องขออนุญาตผ่านหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง และมีมูลค่าหรือกำหนดวงเงิน ไม่เกิน 500,000 บาทต่อครั้ง (การทำธุรกรรมครั้งคราว) หรือ ไม่เกิน 500,000 บาทต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)**
4 คะแนน	ได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไข หรือไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศได้ง่าย โดย 1) ไม่มีการกำหนดเงื่อนไข ไม่ว่าจะไม่มีมูลค่าหรือมีการจำกัดวงเงินไว้เท่าใด เช่น กระเป๋าแบรนด์เนมมือสอง พระเครื่อง หรือ 2) มีเงื่อนไข เช่น การซื้อ/ขาย เพื่อการนำเข้าและส่งออก ต้องขออนุญาตผ่านหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง โดย ไม่จำกัดวงเงิน หรือ มีมูลค่าหรือวงเงินเกินกว่า 500,000 บาทต่อครั้ง (การทำธุรกรรมครั้งคราว) หรือเกิน 500,000 บาทต่อเดือน (การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ)**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการแสดงผลของลูกค้ำที่ทำธุรกรรมของผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่า

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ สำหรับธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPS) ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (THE FATF RECOMMENDATIONS) ข้อแนะนำที่ 22 ในจำนวนเท่ากับหรือเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 15,000 ยูโร

1.2 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง

ตามประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 3 (3) สำหรับผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า ให้พิจารณาปัจจัยในเรื่อง ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง โดยพิจารณามูลค่าสูงจากการทำธุรกรรมด้วยเงินสด ที่มีมูลค่าเกินกว่า 500,000 บาท ขึ้นไป¹ เท่านั้น เนื่องจากผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า ไม่มีลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการอื่นตามประกาศฯ

1.3 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

ตามประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 5 สำหรับผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า อาจพิจารณากำหนดให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็นการชำระหนี้ หรือค่าสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ

ทั้งนี้ มูลค่าในการทำธุรกรรมตาม (ก) (ข) และ (ค) เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน

1.4 ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

ความเสี่ยงสูง	10 - 12	คะแนน
ความเสี่ยงกลาง	6 - 9	คะแนน
ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5	คะแนน

¹ หมายเหตุ : 1) อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการปฏิบัติตามข้อกำหนดการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับธุรกิจและวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (DNFBPS) ตามข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการมาตรการทางการเงิน (THE FATF RECOMMENDATIONS) ข้อแนะนำที่ 22 ในจำนวนเท่ากับหรือเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 15,000 ยูโร

2) ทั้งนี้ ด้วยลักษณะของผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าฯ มีความหลากหลาย ตลอดจนบางผลิตภัณฑ์มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว ดังนั้น การกำหนดมูลค่าสูง จากการทำธุรกรรมด้วยเงินสด ที่มีมูลค่าเกินกว่า 500,000 บาทขึ้นไป นั้น มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ เพื่อให้กระบวนการตรวจสอบหรือการดำเนินการที่เกี่ยวข้องต่อเนื่องกับการประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือช่องทางบริการมีความเข้มข้น และในขณะเดียวกันไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับผู้ประกอบการรายย่อยไปพร้อมกัน

2. ตัวอย่างตารางสรุปผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TPF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง ตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ตามกฎหมายฯ	
1. ลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าไม่สูง หรือมีเพื่อใช้ประโยชน์ในประเทศ เช่น วัสดุรีไซเคิล อะไหล่มือสอง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มือสอง รถจักรยานยนต์มือสองสำหรับใช้งานทั่วไป เป็นต้น								
1.1 วัสดุรีไซเคิล อะไหล่มือสอง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มือสอง มูลค่าไม่เกิน 100,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน (กรณีเป็นลูกค้าสร้าง ความสัมพันธ์)	1 (ไม่ซื้อและขายเป็นเงินสด)	4 (สามารถโอนเปลี่ยนมือ ให้แก่บุคคลอื่นได้ง่าย โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะม ีมูลค่าหรือมีการจำกัด วงเงิน)	1 (ไม่สามารถใช้และไม่เกิด มูลค่าในต่างประเทศ)	6	กลาง	ไม่สอดคล้อง ไม่รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และ มีมูลค่าไม่ถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่สอดคล้อง กับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	กลาง

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
1.2 วัสดุรีไซเคิล อะไหล่มือสอง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มือสอง มูลค่าตั้งแต่ 100,000 บาท แต่ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน (เนื่องจากลักษณะลูกค้า เป็นการทำธุรกรรมแบบ ครั้งคราว ที่ต้องแสดงตน ตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป)	1 (ไม่ซื้อและขายเป็นเงินสด)	4 (สามารถโอนเปลี่ยนมือ ให้แก่บุคคลอื่นได้ง่าย โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะมีย มูลค่าหรือมีการจำกัด วงเงิน)	1 (ไม่สามารถใช้และไม่เกิด มูลค่าในต่างประเทศ)	6	กลาง	ไม่สอดคล้อง ไม่รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และ มีมูลค่าไม่ถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่สอดคล้อง กับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	กลาง
	3 (รับ/ชำระ เป็นเงินสด ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	4 (สามารถโอนเปลี่ยนมือ ให้แก่บุคคลอื่นได้ง่าย โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะมีย มูลค่าหรือมีการจำกัด วงเงิน)	1 (ไม่สามารถใช้และไม่เกิด มูลค่าในต่างประเทศ)	8	กลาง	ไม่สอดคล้อง ไม่รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่า ไม่ถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่สอดคล้อง กับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	กลาง

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
1.3 รถจักรยานยนต์มือสองสำหรับใช้งานทั่วไป มูลค่าไม่เกิน 50,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน	2 (รับ/ชำระ เป็นเงินสดไม่เกิน 100,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	2 (สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไข (การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน) และวงเงินไม่สูง (ไม่เกิน 100,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน))	1 (ไม่สามารถใช้และไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ)	5	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่าไม่ถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง	สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าไม่เกิน 50,000 บาท	ต่ำ
1.4 รถจักรยานยนต์มือสองสำหรับใช้งานทั่วไป มูลค่าไม่เกิน 100,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน	2 (รับ/ชำระ เป็นเงินสดไม่เกิน 100,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	2 (สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไข (การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน) และวงเงินไม่สูง (ไม่เกิน 100,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน))	1 (ไม่สามารถใช้และไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ)	5	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่าไม่ถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	กลาง
1.5 รถจักรยานยนต์มือสองสำหรับใช้งานทั่วไป ไม่จำกัดวงเงินหรือมูลค่าเกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน	4 (รับ/ชำระเป็นเงินสดไม่จำกัดหรือเกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	2 (สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไข (การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน) และวงเงินไม่สูง (ไม่เกิน 100,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน))	1 (ไม่สามารถใช้และไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ)	9	กลาง	สอดคล้อง รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่าถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง (เกินกว่า 500,000 บาท) ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการสอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	สูง

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง ตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ตามกฎหมายฯ	
2. ลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง หรือมีเพื่อใช้ในการนำเข้า-ส่งออก เช่น วัสดุไซเคิล เครื่องจักรขนาดใหญ่มือสอง ศิลปะวัตถุ โบราณวัตถุ รถจักรยานยนต์บิ๊กไบค์มือสอง เป็นต้น								
2.1 วัสดุไซเคิลเพื่อการนำเข้า-ส่งออก ศิลปะวัตถุ โบราณวัตถุ เครื่องจักรขนาดใหญ่มือสอง มูลค่าไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน	1 (ไม่ซื้อและขายเป็นเงินสด)	3 (สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไข (การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน) และวงเงินค้ำประกันสูง (ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน))	3 (สามารถใช้หรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศ และวงเงินค้ำประกันสูง (ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน))	7	กลาง	ไม่สอดคล้อง ไม่รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่าไม่ถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	กลาง
	3 (รับ/ชำระ เป็นเงินสด ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	3 (สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไข (การส่งออก, การส่งมอบสินค้า) และวงเงินค้ำประกันสูง (ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน))	3 (สามารถใช้หรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศ และวงเงินค้ำประกันสูง (ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน))	9	กลาง	ไม่สอดคล้อง ไม่รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่าไม่ถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	กลาง

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
2.2 รถจักรยานยนต์บิ๊กไบค์มือสอง มูลค่าตั้งแต่ 100,000 บาท แต่ไม่เกิน 500,000 บาทต่อครั้ง/ต่อเดือน (เนื่องจากลักษณะลูกค้าเป็นการทำธุรกรรมแบบครั้งคราว ที่ต้องแสดงตนตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป)	2 (รับ/ชำระ เป็นเงินสด ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	3 (สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไข (การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน) และวงเงินค้ำประกันสูง (ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน))	3 (สามารถใช้หรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศ และวงเงินค้ำประกันสูง (ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน))	8	กลาง	ไม่สอดคล้อง ไม่รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่าไม่ถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	กลาง
2.3 รถจักรยานยนต์บิ๊กไบค์มือสอง ไม่จำกัดวงเงิน หรือมูลค่าเกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน	4 (รับ/ชำระ เป็นเงินสด ไม่จำกัด หรือเกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	4 (สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่มีเงื่อนไข (การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน) และวงเงินสูง (เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน))	4 (สามารถใช้หรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศ และวงเงินสูง (เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน))	12	สูง	สอดคล้อง รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่าถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง (เกินกว่า 500,000 บาท) ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการสอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	สูง

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
3. ลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะตัว เช่น กระเป๋าแบรนด์เนมมือสอง พระเครื่อง เป็นต้น								
3.1 กระเป๋าแบรนด์เนมมือสอง มูลค่าไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน	1 (ไม่ซื้อและขายเป็นเงินสด)	4 (สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ง่าย โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะมียุทธค่าหรือมีการจำกัดวงเงิน)	4 (สามารถใช้หรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศได้ โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะมียุทธค่าหรือมีการจำกัดวงเงิน)	9	กลาง	ไม่สอดคล้อง ไม่รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่าไม่ถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	กลาง
	3 (รับ/ชำระ เป็นเงินสด ไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	4 (สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ง่าย โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะมียุทธค่าหรือมีการจำกัดวงเงิน)	4 (สามารถใช้หรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศได้ โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะมียุทธค่าหรือมีการจำกัดวงเงิน)	11	สูง	ไม่สอดคล้อง ไม่รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่าไม่ถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	กลาง
3.2 กระเป๋าแบรนด์เนมมือสอง ไม่จำกัดวงเงินหรือมูลค่าเกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน	4 (รับ/ชำระ เป็นเงินสด ไม่จำกัดหรือเกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	4 (สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ง่าย โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะมียุทธค่าหรือมีการจำกัดวงเงิน)	4 (สามารถใช้หรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศได้ โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะมียุทธค่าหรือมีการจำกัดวงเงิน)	12	สูง	สอดคล้อง รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่าถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง (เกินกว่า 500,000 บาท) ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการสอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	สูง

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
3.3 พระเครื่อง มูลค่าไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน	3 (รับ/ชำระ เป็นเงินสดไม่เกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	4 (สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ง่าย โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์หรือมีการจำกัดวงเงิน)	1 (ไม่สามารถใช้และไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ)	8	กลาง	ไม่สอดคล้อง รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่าไม่ถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	กลาง
3.4 พระเครื่อง ไม่จำกัดวงเงินหรือ มูลค่าเกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน	4 (รับ/ชำระ เป็นเงินสด ไม่จำกัดหรือเกิน 500,000 บาท ต่อครั้ง/ต่อเดือน)	4 (สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ง่าย โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์หรือมีการจำกัดวงเงิน)	1 (ไม่สามารถใช้และไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ)	9	กลาง	สอดคล้อง รับซื้อ-ขายด้วยเงินสด และมีมูลค่าถึงเกณฑ์พิจารณามูลค่าสูง (เกินกว่า 500,000 บาท) ทำให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการสอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง	ไม่สอดคล้อง แลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ ในระยะเวลาอันสั้น และมีมูลค่าเกิน 50,000 บาท	สูง

หมายเหตุ : ตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ซึ่งเป็นการพิจารณาจากลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการในภาพกว้าง ๆ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รายงานฯ อาจพิจารณากำหนดแนวทางวิเคราะห์ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการให้เหมาะสมกับลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีหน้าที่รายงานฯ ให้บริการ ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร

ภาคผนวก

การประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ML/TPF) ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ สำหรับ ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (6) : ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ สำหรับผู้ประกอบการที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

1. การกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง สำหรับประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับฯ

1.1 ปัจจัยหลักสำหรับประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน 3 ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

ค่าคะแนน ความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนน ความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ใช้เงินสด	ไม่สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ เช่น จ่ายสินเชื่อและรับชำระหนี้ค่าสินเชื่อผ่านบัญชีธนาคารเท่านั้น ไม่มีการส่งมอบเงินสดให้ลูกค้าและไม่รับเงินสดจากลูกค้า เป็นต้น
2 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนด วงเงินไม่สูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ แต่กำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน*
3 คะแนน	ใช้เงินสดได้ แต่มีการกำหนด วงเงินค่อนข้างสูง	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ แต่กำหนดวงเงินต่ำกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน**
4 คะแนน	ใช้เงินสดได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้เงินสดในการทำธุรกรรมได้ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีวงเงิน ตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป ต่อเดือน**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการรายงานธุรกรรมของธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับฯ

: การพิจารณาวงเงิน ให้พิจารณาจากนโยบายเฉพาะการรับชำระหนี้คืนด้วยเงินสด

2) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้ เช่น ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือ เนื่องจากจ่ายให้ผู้ขอสินเชื่อเท่านั้น เป็นต้น หมายเหตุ : ผลิตภัณฑ์หรือบริการสินเชื่อส่วนบุคคลฯ ต้องจ่ายให้แก่ผู้ขอสินเชื่อเท่านั้น จึงไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และไม่สามารถสะสมมูลค่าได้
2 คะแนน	ได้ แต่กำหนดเงื่อนไขยุ่งยากหรือวงเงินไม่สูง	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้ แต่กำหนดเงื่อนไขยุ่งยากหรือกำหนดวงเงินไว้ไม่สูง วงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน*
3 คะแนน	ได้ แต่กำหนดเงื่อนไขหรือวงเงินค่อนข้างสูง	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้ แต่กำหนดเงื่อนไขยุ่งยากหรือกำหนดวงเงินไว้ค่อนข้างสูง วงเงินต่ำกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน**
4 คะแนน	ได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไขหรือไม่จำกัดวงเงิน	สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้ โดยไม่กำหนดเงื่อนไข หรือไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีวงเงินตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป ต่อเดือน**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการรายงานธุรกรรมของธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับฯ

3) ปัจจัยผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ

ค่าคะแนนความเสี่ยง	เกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง	รายละเอียดเกณฑ์ค่าคะแนนความเสี่ยง
1 คะแนน	ไม่ได้	ไม่สามารถใช้ในประเทศ หรือไม่สามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ หมายเหตุ : ผลิตภัณฑ์หรือบริการสินเชื่อส่วนบุคคลฯ ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ในประเทศ
2 คะแนน	ได้ แต่มีการกำหนดวงเงินไม่สูง	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ แต่กำหนดวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน*
3 คะแนน	ได้ แต่มีการกำหนดวงเงินค่อนข้างสูง	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ แต่กำหนดวงเงินต่ำกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน**
4 คะแนน	ได้ โดยไม่จำกัดวงเงิน	สามารถใช้ในประเทศ หรือสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศ โดยไม่มีการจำกัดวงเงิน หรือมีวงเงินตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป ต่อเดือน**

หมายเหตุ : * อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินตามลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

** อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินการรายงานธุรกรรมของธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับฯ

1.2 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูง

ตามประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 3 (3) สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับฯ ให้พิจารณาปัจจัยในเรื่อง **ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าสูง** โดยพิจารณามูลค่าสูง จากการทำธุรกรรมด้วยเงินสด ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 500,000 บาท ขึ้นไป¹ (เฉพาะการรับชำระหนี้คืนด้วยเงินสด โดยพิจารณาจากนโยบาย) เท่านั้น เนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับฯ ไม่มีลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการอื่น ตามประกาศฯ

1.3 เกณฑ์การพิจารณาลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

ตามประกาศสำนักงาน ปปง. เรื่อง แนวทางในการพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ข้อ 5 สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับฯ อาจพิจารณากำหนดให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ

(ก) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น หรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือถอนหรือคืนเป็นเงินสดได้ในมูลค่าต่ำ

(ข) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ใช่บริการข้ามประเทศและไม่เกิดมูลค่าในต่างประเทศ หรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการข้ามประเทศหรือเกิดมูลค่าในต่างประเทศเฉพาะกรณีที่เป็นการชำระหนี้ หรือค่าสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าต่ำ

(ค) ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่สามารถสะสมมูลค่าเงินได้ในจำนวนมาก และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่ผู้อื่นได้หรือโอนได้ในมูลค่าต่ำ

ทั้งนี้ มูลค่าในการทำธุรกรรมตาม (ก) (ข) และ (ค) เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน

1.4 ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

ความเสี่ยงสูง	10 - 12	คะแนน
ความเสี่ยงกลาง	6 - 9	คะแนน
ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5	คะแนน

¹ อ้างอิงจากเกณฑ์วงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดของธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับฯ ที่กำหนดวงเงินในการรายงานการทำธุรกรรมดังกล่าว เมื่อมีการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด ตั้งแต่ 500,000 บาท ขึ้นไป (เฉพาะการรับชำระหนี้คืนด้วยเงินสด โดยพิจารณาจากนโยบาย)

2. ตัวอย่างตารางสรุปผลการประเมินความเสี่ยงด้าน ML/TPF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : **สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับฯ**

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้*	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้ และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
1. การจ่ายสินเชื่อ (แบบ 1)	1 (จ่ายสินเชื่อและรับชำระค่าสินเชื่อผ่านบัญชีธนาคารเท่านั้น ไม่มีการใช้เงินสด)	1 (ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือ เนื่องจากจ่ายให้ ผู้ขอสินเชื่อเท่านั้น และไม่มีการสะสมมูลค่า)	1 (ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศ)	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (ไม่มีการใช้เงินสด และไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงในปัจจัยอื่น ๆ)	สอดคล้อง (1) ไม่มีการใช้เงินสด (2) เป็นบริการภายในประเทศ (3) ไม่สามารถสะสมมูลค่า และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่บุคคลได้	ต่ำ
2. การจ่ายสินเชื่อ (แบบ 2)	2 (รับชำระค่าสินเชื่อเป็นเงินสดไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน ไม่ว่าจะจ่ายสินเชื่อด้วยวิธีใด)	1 (ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือ เนื่องจากจ่ายให้ ผู้ขอสินเชื่อเท่านั้น และไม่มีการสะสมมูลค่า)	1 (ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศ)	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (รับชำระค่าสินเชื่อเป็นเงินสดไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน และไม่สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงในปัจจัยอื่น ๆ)	สอดคล้อง (1) รับชำระเป็นเงินสด ไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน (2) เป็นบริการภายในประเทศ (3) ไม่สามารถสะสมมูลค่า และไม่สามารถโอนมูลค่าให้แก่บุคคลได้	ต่ำ
3. การจ่ายสินเชื่อ (แบบ 3)	3 (รับชำระค่าสินเชื่อเป็นเงินสดเกินกว่า 50,000 บาท แต่ไม่ถึง 500,000 บาท ต่อเดือน ไม่ว่าจะจ่ายสินเชื่อด้วยวิธีใด)	1 (ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือ เนื่องจากจ่ายให้ ผู้ขอสินเชื่อเท่านั้น และไม่มีการสะสมมูลค่า)	1 (ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศ)	5	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง (รับชำระค่าสินเชื่อเป็นเงินสดได้น้อยกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน)	ไม่สอดคล้อง (สามารถรับชำระเป็นเงินสดเกินกว่า 50,000 บาท แต่ไม่ถึง 500,000 บาท ต่อเดือน)	กลาง

ผลิตภัณฑ์หรือบริการ	ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้รับหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้*	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่นได้และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่อาจมีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
4. การจ่ายสินเชื่อ (แบบ 4)	4 (รับชำระค่าสินเชื่อเป็นเงินสดเกินกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน หรือไม่จำกัดวงเงิน ไม่ว่าจะจ่ายสินเชื่อด้วยวิธีใด)	1 (ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือ เนื่องจากจ่ายให้ผู้ขอสินเชื่อเท่านั้น และไม่มีการสะสมมูลค่า)	1 (ไม่สามารถใช้หรือนำไปใช้ในต่างประเทศ)	6	กลาง	สอดคล้อง (รับชำระค่าสินเชื่อเป็นเงินสดเกินกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน)	ไม่สอดคล้อง (สามารถรับชำระเป็นเงินสดเกินกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน)	สูง

หมายเหตุ : ตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ซึ่งเป็นการพิจารณาจากลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการในภาพกว้าง ๆ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รายงานฯ อาจพิจารณากำหนดแนวทางวิเคราะห์ความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการให้เหมาะสมกับลักษณะและเงื่อนไขในการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีหน้าที่รายงานฯ ให้บริการ ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร

* พิจารณาจำนวนเงินสดเฉพาะการรับชำระหนี้ค่าสินเชื่อจากผู้ขอสินเชื่อ (ไม่พิจารณาจากการจ่ายสินเชื่อ เนื่องจากเป็นเงินของผู้มีหน้าที่รายงานฯ การทำธุรกรรมเอง และเป็นภาระผูกพันที่ผู้ขอสินเชื่อต้องชำระหนี้คืน)

3. ตัวอย่างการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้าน ML/TPF ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ : สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับฯ

ตัวอย่างที่ 1 : การจ่ายสินเชื่อ (แบบ 1)

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอน หรือ เปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
1	1	1	3	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

1. จ่ายสินเชื่อผ่านบัญชีธนาคารเท่านั้น ไม่มีการส่งมอบเงินสดให้ลูกค้า
2. รับชำระหนี้ค่าสินเชื่อผ่านบัญชีธนาคารเท่านั้น ไม่มีการรับเป็นเงินสด
3. ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือ เนื่องจากจ่ายให้ผู้ขอสินเชื่อเท่านั้น
4. ไม่สามารถนำไปใช้ในต่างประเทศ

ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

- ความเสี่ยงสูง 10 - 12 คะแนน
- ความเสี่ยงกลาง 6 - 9 คะแนน
- ความเสี่ยงต่ำ 3 - 5 คะแนน

ตัวอย่างที่ 2 : การจ่ายสินเชื่อ (แบบ 2)

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอน หรือ เปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
2	1	1	4	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง	ต่ำ

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

1. จ่ายสินเชื่อให้ลูกค้าได้ทั้งเงินสด และผ่านบัญชีธนาคาร
2. รับชำระหนี้ค่าสินเชื่อเป็นเงินสดจากลูกค้าได้ แต่ไม่เกิน 50,000 บาท ต่อเดือน
3. ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือ เนื่องจากจ่ายให้ผู้ขอสินเชื่อเท่านั้น
4. ไม่สามารถนำไปใช้ในต่างประเทศ

ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

- ความเสี่ยงสูง	10 - 12 คะแนน
- ความเสี่ยงกลาง	6 - 9 คะแนน
- ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5 คะแนน

ตัวอย่างที่ 3 : การจ่ายสินเชื่อ (แบบ 3)

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอน หรือ เปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
3	1	1	5	ต่ำ	ไม่สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	กลาง

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

1. จ่ายสินเชื่อให้ลูกค้าได้ทั้งเงินสด และผ่านบัญชีธนาคาร
2. รับชำระหนี้ค่าสินเชื่อเป็นเงินสดจากลูกค้า เกินกว่า 50,000 บาท แต่ไม่ถึง 500,000 บาท ต่อเดือน
3. ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือ เนื่องจากจ่ายให้ผู้ขอสินเชื่อเท่านั้น
4. ไม่สามารถนำไปใช้ในต่างประเทศ

ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

- ความเสี่ยงสูง	10 - 12 คะแนน
- ความเสี่ยงกลาง	6 - 9 คะแนน
- ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5 คะแนน

ตัวอย่างที่ 4 : การจ่ายสินเชื่อ (แบบ 4)

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงฯ			คะแนนรวม	ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น	ความสอดคล้องกับลักษณะของ		สรุปผลการประเมินความเสี่ยง
ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถให้ รับ หรือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถโอน หรือ เปลี่ยนมือให้แก่บุคคลอื่น และสะสมมูลค่าได้	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้ หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ			ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงสูงตามกฎหมายฯ	ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเสี่ยงต่ำตามกฎหมายฯ	
4	1	1	6	กลาง	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	สูง

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และรายละเอียดเงื่อนไขในการให้บริการ

1. จ่ายสินเชื่อให้ลูกค้าได้ทั้งเงินสด และผ่านบัญชีธนาคาร
2. รับชำระหนี้ค่าสินเชื่อเป็นเงินสดจากลูกค้าเกินกว่า 500,000 บาท ต่อเดือน หรือโดยไม่มีการจำกัดวงเงิน
3. ไม่มีการโอนเปลี่ยนมือ เนื่องจากจ่ายให้ผู้ขอสินเชื่อเท่านั้น
4. ไม่สามารถนำไปใช้ในต่างประเทศ

ค่าคะแนนการประเมินความเสี่ยงโดยรวม

- ความเสี่ยงสูง	10 - 12 คะแนน
- ความเสี่ยงกลาง	6 - 9 คะแนน
- ความเสี่ยงต่ำ	3 - 5 คะแนน